

पञ्चमः

छपार्वी प्रसिद्ध कर्त्ता
आर्यकाशाला तरफथी

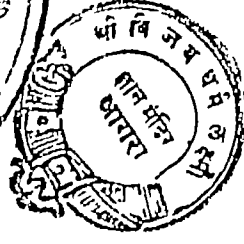
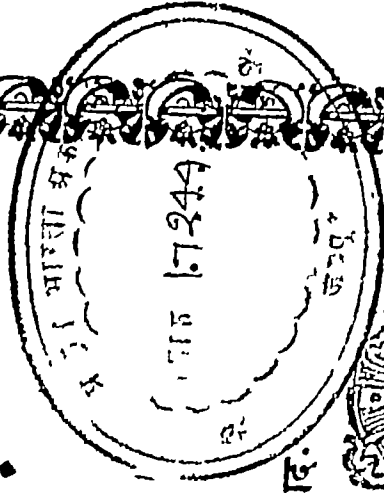
शा. बालाभाई ककलभाई.

ठा. मांडवीनी पोल. नागजीभूदरनी पोल. अमदावाद.

अमहाबाहुः

खमामाने चकले निर्मल प्रिन्टिंग प्रेमसां छाप्पुं.
सवत १९६२

किंमत ४ आना.

પ્રસ્તાવના.

પીસ્તાલીસ ભાગમની અંદર પચસા વસ કહેલા છે તે મધેના ૧ ભક્ત પચસો, ૨ સ્વડસરણ, ૩ મહા પદ્મ સ્વાધર્મોમોના તેમજ યથાવિધિ આરાધન કરનાર શ્રાવક શ્રાવીકાના ઉપયોગ માટે હાથેથી યદાર પાડ્યો છે તેની અંદર અસલ મંદર સુધારવામાં તથા હપાઈને યાહાર પડેલા ફરમા જોવામાં મુનિરાજ શ્રી શ્રી કર્પુરવિજય-જી મહારાજ તથા પન્યાસજી શ્રી શ્રી માળેકવિજયજી ગરીબ જે શ્રમ લોધો છે તેને માટે તેમનો અમે આ સ્થલે મોટો ઉપકાર માનીએ છીએ.

આ પુસ્તકના સાત ફરમા હપાઈ ગયા એવામાં ગામ પાલેજના રહેવાસી શા. મુલ્લચંદ સરપચંદ અમને મ-લ્લા આવેલા તેમને મહારાજજી શ્રી બુદ્ધિસાગરજી કૃત આત્મભાવના તથા પરમાનન્દ પત્રીશી યોગ્યતાદર્શક પુ-સ્તકમાં નાંખવાની હતી તે પુસ્તક વહાર પડતા સુધીમાં તૈયાર નહીં થઈ ગયેલી હોવાથી રહી ગઈ, તે આ પુ-સ્તકમાં ભેગી નાંખવાનો વિચાર જનાવવાથી તે પળ હેવટના ભાગમાં અભાયદી દાખલ કરી છે

આ પુસ્તક સાધ્ર સાધર્મીને મેટ તરીકે અપાય એવા વિચારથી નીચેના સદ્ગુહસ્થો તરફથી નીચેનો રકમ મેટ આવેલો છે તે ઉપકારપૂર્વક સ્વીકારીએ છીએ.

રૂ. ૨૫ વર્કીલ મળીલ હડીસગ હા. હુનીલલ નગીનદાસ.

રૂ. ૨૦ નેમચદભાઈ નગીનદાસ

રૂ. ૧૦ ધેન સરસ્વતી દલપતભાઈ.

રૂ. ૫૦ શા મુલ્લચંદ સરપચંદ. ગામ પાલેજ

રૂ. ૨૫ શા વાડીલાલ લલુભાઈ હા. વેળીચદ સુરચંદ.

રૂ. ૫ શા. વેળાભાઈ મનસુખભાઈ.

मुनिराजश्री बुद्धिसागरजीकृता आत्मभावना.

ॐ नमः सिद्धम्.

नाणं च दंसाणं चैव चरित्तं च तवो^{त्तम} तहा ।

वीरिञ्चं लुवल्लुगोञ्च एञ्चं जीवस्स लक्खणं ॥१॥

ज्ञान, दर्शन, चारित्र, तप, वीर्य, अने उपयोग हे, लक्ष्ण ते जेनुं, तेने आत्मा कहेहे. अरुपी, अकषायी, अयोगी, अनंतज्ञानी, चेतनत्व शक्तिमान् आत्मा हे.

यथा नैर्मल्यं शक्तीनां यथा रत्नान्न मिन्नता ।

ज्ञान दर्शन चारि^{त्र} लक्ष्णानां तथात्मनः ॥२॥

जेम निर्मल कान्ति रत्नोनी, रत्न अकी मिन्न नथी; तेम आत्माने विषे रहेलां

एवां ज्ञान दर्शन चारित्र ते आत्माश्रकी भिन्न नश्री. जे योगि पुरुषोए आत्माना सुखने अनुभव्युं ठे, तेउ इइ नरेंदना सुखने तुण मात्र गणेंठे. “अध्यात्मसार” नामना ग्रंथ-मां श्रीमन्महोपाध्याय श्री यशोविजयजीए कह्युं ठे के—

कांताथर सुधा स्वादाद् यूनां यज्जायते सुखं ।

बिंदुः पार्श्वे तदध्यात्म शास्त्रास्वादसुखोदधेः ॥३॥

युवान पुरुषोने स्त्रीउना लुठना चुंवनथकी जे सुख उत्पन्न आयठे, ते सुख,—अध्यात्मशास्त्रने बिषे तल्लीन अयेला एवा जे पुरुषो, तेना सुखरूपी समुद्रनी आगल बिंदु मात्र ठे.

वली कहे ठे के,—

अध्यात्मशास्त्र संजत संतोष सुखशालिनः
गणयंति न राजानं न श्रीदं नापि वासवम् ॥४॥

अध्यात्मशास्त्रથીકી ઉત્પન્ન થયેલો જે સંતોષ તેના સુખને વિષે મગ્ન થયેલા પુરુષો,
 -રાજાને, કુબેર નામનો જે દેવતા તેને, તથા ઇંદ્રને પણ ગણતા નથી. અર્થાત્-વર્તમાન,
 મૃત, અને પ્રવિષ્ણ એ ત્રણ કાલના ઇંદ્રો સહિત ત્રણ મુવનના પ્રાણીહનું સુખ એકઠું
 કરીએ, તે સુખ આત્માનું જે સુખ, તેનો બરોબરી કરી શકતુ નથી. અર્થાત્ આત્માનું
 સુખ આત્યંતિક છે. આત્માનું સુખ વલ્લી નિત્ય છે. તેનો કોઈ પણ વચ્ચે નાશ થવાનો
 નથી. જેને પોતાના આત્માના સ્વરૂપની હલ્લખાણ નથી, તેહ પરમાત્માના સ્વરૂપને હલ-
 લી શકતા નથી; માટે પરમાત્માના સ્વરૂપને જાણવાના જિજ્ઞાસુનું પ્રથમ સ્વસ્વરૂપને
 હલ્લખવાને વિશેષે કરીને નિશ્ચય કરવો જોઈએ. જેણે આત્માનું સ્વરૂપ જાણ્યું નથી, તેને
 પોતાના આત્મામાં સ્થિતિ નથી તેથી તે શરીર અને શરીરમાં વ્યાપિ રહેલો એવો જે
 આત્મા, તેમનેજુદો સમજી શકતો નથી. જ્યાં સુધી દેહ અને આત્મા જુદો છે એવું સ-
 મજી શકતો નથી, ત્યાંસુધી આત્માના સ્વરૂપની પ્રાપ્તિ થતી નથી. એ માટે મુમુક્ષોએ
 પહેલાંજ વિવેકથી રુદ્ધી રીતે આત્માનો નિશ્ચય કરવો જોઈએ.

હવે આત્માનું સ્વરૂપ ત્રણ પ્રકારે વર્ણવેલું;—સર્વને વિષે વ્યાપિ રહેલો એવો આત્મા, જુદા જુદા ત્રણ વિકલ્પો વર્તે (૧ બાહિર, ૨ અંતર, અને ૩ પરમ એમ ત્રણ પ્રેદે) કહેવામાં આવશે. યથા અધ્યાત્મગિતા—બાહિર અંતર પરમ એ આત્મ પરિણતિ ત્રીન.

હવે બાહિર આત્માનું સ્વરૂપ કહેલું—દેહાદિક આત્મઞ્ચમ, બહિરાત્મ બહુ દિન, દેહ, વાણી, મનને વિષે જે જે આત્મઞ્ચાંતિથી આત્મબુદ્ધિ થાય તે, મોહનિષ્ઠામાં પડીને દોરા-તો ચેતન, બહિરાત્મ કહેવાયલું. તે શરીર વાણી મનનેજ આત્મા માનનારા પ્રાણીયો કદી પણ સંસારનો પાર પામી શકતા નથી. અને જ્યાં સુધી બહિરાત્મ બુદ્ધિ છે, ત્યાંસુધી તપ જપ ક્રિયા અનુષ્ઠાન યથાયોગ્ય ફલને આપી શકતાં નથી.

હવે અંતર આત્માનું સ્વરૂપ કહેલું. ઉપર કહેલી શરીરાદિ બાહિરની વસ્તુનું ઘો-મીને, જે પોતાનાજ આત્મામાં આત્મનિષ્ઠ થાય, તેને અંતરાત્મા કહેલું.

હવે પરમાત્માનું સ્વરૂપ કહેલું;—શરીર અને કર્મોદિના લેપ વિનાના હોવાથી નિર્લે-પી; શરીરાદિકનો સંગ નહીં હોવાથી અસંગી; જ્ઞાવકર્મ રહિત હોવાથી પરમશુદ્ધ; સિ-

द्विपदने पामेला होवाशी निष्पन्न; अव्याबाध सुखी होवाशी आनंदमय; विकल्प संकल्प रहित होवाशी निर्विकल्प; अनंतज्ञान, अनंतदर्शन, अने अनंत चारित्र, तथा अनंत वीर्यरूपी लक्ष्मी पामवाशी जे सिद्ध कहेवाया तेज परमात्मा कहेवाये.

त्यारे हवे परमात्मानुं स्वरूप ओळखवाने माटे शुं शुं करबुं जोइए ? ते कहे ठे. आ शरीर, वाणी, अने मन ते, हुं नशी. स्त्री, धन, कुटुंब, पुत्र विगेरे मारां नशी; अने हुं तेमनो नशी. पांच इंद्रिअशी भोगवाता जे विषयो ते मारा नशी, कारण के बाहिरना विषयोमां हुं अने मारुं एवी बुद्धि करावनार राग अने जे जे अंशे आत्मा-मांशी राग छेब बूटा पमशे, ते ते अंशे आत्मा स्थीरता अनुभवतो जशे. अने ते एटले सुधी के, अगाड कोइ पण दिवसे नहीं अनुभवेली एवी शांति, पोतामांज अनुभवशे. एवी शांति अने स्थीरता अनुभवतो, आत्मामांज अंतरात्मा जणायठे. अने ए अंतर आत्मा बाहिर विषयोधी दूर अइ, परमात्मानो सन्मुख अइ, तेनुं दर्शन करवाने योग्य आय ठे. माटे जेने परमात्माना दर्शननी के परमात्म पदनी जीझाशा होय तेने आ

હુપાય કામિે લગાનવાની હું પ્રાર્થના કરુંતું. શ્રીમદ્ દેવચંડી પણ કહે છે કે-પ્રીતિ અનંતિ પરશક્તી, જે તોમિે હો તે જોમિે એહ; પરમ પુરુષશ્રી રાગતા, એકત્વતા હો દાહી ગુણ મેહ. અજ્ઞાદિ કાલથી શરીર, વાણી, અને મન, તેમના જે વિષયો, તે પરવસ્તુ છે. માટે તમે તેની સાથે પ્રીત તોમો એટલે પરમાત્માની સાથે પ્રીતિ અવાને તમારી યોગ્યતા આવશે. અલે યોગ્યતા અહ, પછી જો પરમાત્માની સાથે રાગ કરશો તો ગુણના ઘરરૂપ તમે પોતે પરમાત્મા થઈ જશો.

આ અનાદિકાલથી અવિદ્યાના અન્યાસમાં પડેલો મૂઠ, પોતાનું શરીર તેજ આત્મા માનવા રૂપ પહેલી ખૂલ કર્યા પછી, તે ખૂલોની પરંપરામાં પડતો જાય છે. તે આવી રીતે; જો તે શરીર દેવતાનું હોય તો પોતાને દેવતા માને, માણસનું હોય તો માણસ માને, પશુ પંક્ષીનું હોય તો પશુ પંક્ષી એમ જાણે; નારકીમાં હોય તો હું નારકીનું એમ માને. આમ શરીરના પર્યાય રૂપ મનુષ્યાદિ “તે, હું” એમ માનતો ચાલ્યો જાય છે. અર્થાત્ત્ર જ્ઞવોજ્ઞવમાં જટકતો ફરે છે.

જન્મના વિષે આત્મબુદ્ધિવાળા મિશ્રયાદિષ્ટિનું આત્માને ઠોમ્ની, બીજા વિકલ્પો, ઇ-
 વ્યાત્મસમયી શરીરાદિને વિષેજ સુંઝાઈ રહી, આ વિચારા આંખા વિશ્વને ઝોરે ! ઠગી
 લીધું છે. પઠી પોતાથી જિનન એવા પુત્ર, સ્ત્રી, આદિને પોતાનાંજ માને છે. આ શરીર આ-
 ત્માથી જિનન છે તો પશુ, પુત્ર, સ્ત્રી, ધન, એતો આત્મા ઇક્રી અત્યંત જિનન થયાં. તે ઇ-
 તાં, અનાદિકાલ્પી અવિદ્યાના તાવની કુમમાં ને કુમમાં હમેશાં એમજ બકી રહ્યો છે
 કે તે મારાં છે; પઠી તે મૂઠ, શરીર પાતલું હોય તો પોતાને પાતલો માને છે, સ્થૂલ હોય
 તો પોતાને સ્થૂલ માને છે. શરીરમાં આત્મા એવું જે દૃઢ જ્ઞાન, તે દેહ ધારીત્રને શરીર
 સાથેજ રહેવા દે છે. અર્થાત્ત્ર જવો જવમાં જટકાવે છે. અને “ આત્મામાં આત્મા ” એવો
 બોધ તે, દેહ ધારીત્રને શરીરાદિકથી ઠોમ્ની, મોક્ષ પ્રાપ્તિ કરાવે છે. અહીં બહિરાત્મ
 જાવ ઠોમ્ની અંતરાત્મા થવાની જલામણ કરે છે. દેહને વિષેજ આત્મ જાવ, તેજ સંસાર
 સ્પીતિનું બીજ છે. માટે ઇંડિયોને બાહિર ન જવા દે, અંતઃપ્રવેશ કરવો. અને પઠી અં-
 તઃપ્રવેશ સહેજ થતાં અંતર આત્મા થવાય.

હેવે અંતર આત્માવાલો જીવ પોતાની પૂર્વની વાહ્ય વૃત્તિને સંત્રારી खेद કરે છે, ઇંદ્રિય દ્વારવેને મારા આત્મતત્વમાંથી खસી જઈ, આ ઇંદ્રિયોથી જણાતા વિષયોમાં અરે હું ફસાઈ પરુયો હતો. અને તેજ વિષયોને અત્યાર સુધી અવલંબીને રહેલો હોવાથી ઇન્દ્રિયોથી જણાતો એવો તે હું નહીં, એવું મને સમ્યક્ પ્રકારે खરેखર હમણાં સુધી જણાયું નહિ.

આમ અંતરાત્મા યયા પતી પરમાત્માના પદની કુંચી દેખામેલે. આ ઉપર કહેલા વાહ્ય વિકલ્પો ઊભી દેશ, મનમાં પણ આવતા વિકલ્પોને ઊભી દેવા; એટલે હું સુખી, ડુઃખી, इत्यादि સઘણા વિકલ્પોનો ત્યાગ કરવો. કેવલ અંતર આત્મા અહીં, પરમાત્માની જ્ઞાવના કરવી, અને જ્ઞાવના કરતાં કરતાં અંતરાત્માને પણ ઊભી દેવો; આવો અભ્યાસ કરતાં કરતાં પણ યોમાજ વલ્લતમાં આત્માનું સ્વરૂપ પોતામાં પ્રતિજ્ઞાસેલે.

આ, જે જે કંઈ દેખાય છે તે તે આત્માથી જુડે છે; અને જે જે કંઈ દેખાય છે તે તે ઇંદ્રિયગોચર છે, અને હું તો ઇંદ્રિયને અગોચર હું, જ્ઞાનવાન્ હું, એટલે દેખાનું એવો ન-

શ્રી; ત્યારે મારાશ્રી જુદા એવા જન્મ સાથે કેમ બોલુ. પરમાં હવે બાહિર વિકલ્પો તજી અંતર વિકલ્પો તજવાને બતાવેહે—

મને કોઈ બોધ કરી શકે, અથવા હું કોઈને બોધ કરું કે—હું આવો હું, એ તો માત્ર ધ્રાન્તિ છે. કારણકે હું નિર્વિકલ્પ હોવાશ્રી એવી કોઈ કલ્પનાશ્રી ગ્રહણ થઈ શકું નહિ. હવે નિર્વિકલ્પ હોવા તતાં આત્મ સ્વરૂપ દેખાત્મવા પ્રયત્ન કરેહે, જે પોતે જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રનેજ ગ્રહણ કરી રહ્યો છે, અને પોતાશ્રી જુદા એવા જન્મ પદાર્થને ગ્રહણ કરતો નશ્રી, તેજ જ્ઞાની નિર્વિકલ્પ હું હું. નર, નારી, ને નાન્યતર હું નશ્રી. તેમ એક, બે કે વધુ હું નશ્રી. કારણ કે વેદ અને સંખ્યા એતો દેહને છે. આત્મસ્વરૂપ જાણનારને રાગ દ્વેષ ક્ષીણ હોવાશ્રી કોઈ શત્રુ મિત્ર હોતા નશ્રી.

આજ સુધી મારું જે જે પૂર્વે આચરણ હતું, તે સઘલું, આજે તત્ત્વ જાણ્યા પછી, હવે મને સ્વપ્નવત્ અગર ઇંડજાલ સદૃશ જાણેહે.

આત્માને પરવસ્તુના સંબંધશ્રી બંધ છે; બંધ કર્મનો પર્મેહે; અને તે કર્મ આઠ છે. તે

નીચે મુજવ-૧ જ્ઞાનાવરણી, ૨ દર્શનાવરણી, ૩ વેદનીય, ૪ મોદ્દનીય, ૫ આયુ, ૬ નામ, ૭ ગોત્ર અને ૮ અંતરાય. તે આઠ કર્મની પ્રકૃતિનું ૧૫૫ છે. તે કર્મનો પ્રકૃતિબંધ, સ્ત્રીતિબંધ, અનુજ્ઞાગંધ, અને પ્રદેશ બંધ એ ચાર પ્રકારે પરવસ્તુના સંબંધથી બંધ પડે છે. અને પરવસ્તુના પ્રેદના અન્યાસથી મોક્ષ છે. બંધનનું કારણ પરવસ્તુમાં આત્મચ્છાન્તિ છે. અને મોક્ષનું કારણ સ્વવસ્તુમાં સ્વપણું; અને પરવસ્તુમાં પરપણું જાણવું; માનવું, અને આચરવું એજ છે.

હવે આત્માનો આમ અનુભવ અથવા પળી તેનીજ વારંવાર જ્ઞાવના કરવાથી અત્રા ફલને દેખામેઢે. આ પ્રમાણે જ્ઞાન દર્શનમય, આત્માનો અનુભવ અથવા પળી “ સોહં સોહં, તેજ હં તેજ હું, ” એવો વગર અટકે, અન્યાસ કરતાં, તે શુદ્ધ ચૈતન્યમય આત્માની એવી દૃઢ વાસના થાય છે કે, -જેથી આત્મા પરમાત્માની સ્ત્રીતિને પામેઢે. આત્મ વિભ્રમથી નત્પન્ન અણું ડુઃખ આત્મજ્ઞાનથીજ નાશ પામેઢે. પણ જેને આત્મજ્ઞાન નથી તેવા પુરુષો તપથી પણ તે ડુઃખનો નાશ કરી શકતા નથી.

अज्ञानी, आत्माने स्त्री, पुरुष, नपुंसक वेदवालो जाणेंढे; अने ज्ञानी ज्ञान दर्शन-
मय जाणेंढे. शरीर पहेरेलुं लूगलुं जामु, फाटेलुं होय, लाल होय, पीलुं होय, पातलुं
होय, तेथी कंइ शरीर जामु पातलुं कहेवाय नहीं. तेमज शरीर जामु, पातलुं होवाथी,
आत्मा कंइ जामो, फाटलो, फाटलो लाल कहेवाय नहीं.

आ हालतुं चालतुं एबुं जे आ जगत, ते मेरु सरखुं स्थीर जेने लागेंढे, तेमज
मन, वचन, अने कायानी क्रिया विगेरेनुं जरु जेवुं लागेंढे, तेज आनंदमय मोक्ष पामे
ढे. आत्मस्वरूपनी तुलखाण करनाराए परसंग त्याग करवो. तेने माटे कहेढे:-होवत
मन तन चपलता, जनके संग निमित्त जनसंगी होवे नहीं, तांते मुनि जग मित्त. मन
शरीर अने वाणीनी चपलता ते मालसना संसर्गशी थायेंढे. माटे ज्ञानी पुरुषे चपल-
तानुं बीज, एवो जे मनुष्यनो संसर्ग, तेनो त्याग करवो जोइए.

जेने आत्मानो निश्चय थायेंढे तेने पहेलां आ जगत नुन्मन जेवुं लागेंढे; परंतु
आत्मदर्शननी दृढवासना अया पवी ते जगत पृथ्वरनी पेंढे ज्ञासे ढे.

આ શરીરાદિથી આત્મા જુદો છે એવું માત્ર વોલવાથી કે સાંપ્તલવાથી જ બંધન મુકાઈ, મોકલ પામતો નથી. પરંતુ જ્યારે જ્ઞેદજ્ઞાનના અન્ધાસથી આત્માનો નિશ્ચય થાય છે, ત્યારે જ મોકલ પામે છે,

આ શરીરથી જુદા એવા આત્માની, આત્મા વિષે એવી દૃઢ વાસના કરવી કે—તે સ્વપ્નમાં પણ હું શરીરી છું, જેથી પોતાને ફરીથી અંગસંગતિ ન થવાપામે.

જાતિ અને લિંગ એ વે વેદને આશ્રયી રહ્યાં છે. અને એ વેદે જ તેજ સંસાર છે. માટે જાતિ અને લિંગનો, પરમાર્થ દૃષ્ટિવાને આગ્રહ કરવો નહિ. જેમ ચેલ ત્રમર સંગથી ત્રમરી થાય છે, જેમ વાટ દિવાને પામી પોતે પણ દીવારૂપે બની જાય છે, તેમ આત્મા પોતાથી ભિન્ન એવા સિદ્ધ જગવાજની આરાધના કરતો પોતે પણ સિદ્ધ થઈ જાય છે. આ પ્રમાણે વાણીથી, નહિ વર્ણન કરી શકાય એવા પરમાત્માની જાવના કરતાં કરતાં, પોતે જ પરમાત્મરૂપ બને છે, એટલે મોકલ લક્ષ્મીને પામે છે, इति श्री, शान्तिः, शान्तिः, शान्तिः.

परमानंद पचीशी.

॥ श्री जिनाय नमः ॥ श्री सुधर्मास्वामी प्रत्ये श्री जंबुस्वामी पुढे अथेवा श्री सदगुरु प्रत्ये शिष्य पुढे, हे जगवन् नित्य देहाना प्रत्ये द्यो हो तेमां घणीवार सकल ड्य सांही, सकल वस्तु सांही, आत्माज प्रधान करी वर्णवो हो तो जे इय शक्ति ते अनंत पर्याय सहित, ज्ञायक शक्ति अनंत पर्याय सहित, एवु आत्मइयनुं स्वरूप मुज प्रत्ये कहो त्यारे श्री सुधर्मास्वामी, श्री जंबु प्रत्ये अथेवा श्री सदगुरु शिष्य प्रत्ये कहे. हे शिष्य, जे तीर्थकरे कहेते थेके अनंता तीर्थकरनां आयु पहेंचे तोपण ए आत्म ड्यना स्वरूपनो अनंतमो जागे कही न शकाथ. तोपण ते हुं तुज प्रत्ये दिग्दर्शमात्र कहुं ते तुं सांजल.

परमानंद संपन्न, निर्विकार निरामय ॥

ध्यानहीना न पश्यंति, निज देहे व्यवस्थितं ॥ १ ॥

परम नृकुष्ट आनंद तेणे करी संपूर्ण वे, परम नृकुष्ट आनंद ते शा माटे, जे माटे ए आत्मइव्यनुं अनुभवतुं तेज अतींद्रिय सुख उपजे, बीजा इंद्रियादिकना आनंद अक्री इंद्रिय जनित सुख उपजे, ते आनंदनी बांढ्याए इंद्रिय तपे. आत्म इव्यना आनंदनी बांढ्याए शीतलता उपजे. इंद्रिय जनित आनंदनी इढ्याए इंद्रियने सुखे प्रवर्तवतां प्रयास उपजे. आत्मस्वरूपना आनंदमय आत्मध्याने प्रवर्तवतां अत्यंत सुख स्थिरता रूप उपजे. इंद्रियजनित आनंद कर्म निकाचित प्राय, जेम श्रेणीकने नरकायु बंधाणुं, अने आत्मइव्यने अनुभवतां अनंत निकाचित कर्म तुटे. इंद्रियजनित आनंद अनुभवतां अनंत संसार बंधे. आत्मानो अतींद्रिय आनंद अनुभवतां अनंत संसार तुटे. ओम्ना काळमांडी मोक्षनां सुख प्राप्त. ते माटे ज्ञाव आनंद परम नृकुष्टो कहीए. बीजा इंद्रियजनित आनंद ते इव्य आनंद कशाय कामनो नहीं. ते माटे ए ज्ञाव आनंद तेज नृकुष्टानंद कद्विये. विकार रक्षित आत्मानुं स्वरूप वे. रोगरहित पोतानी देहने विषे रह्यो एवो

જે આત્મા તેને જે પ્રાણી ધર્મ ધ્યાને અને શુકલ ધ્યાને રહિત છે, તે પ્રાણી દેશ પરીક્ષે, સર્વ પરીક્ષે, દેશ પ્રત્યક્ષે, સર્વ પ્રત્યક્ષે એ ચાર માંહી એકે પ્રકારે નથી દેખતા. ॥૧॥

અનંત સુખ સંપન્ન, જ્ઞાનામૃત પર્યોધરં ॥

અનંત વીર્ય સંપન્ન, દર્શનં પરમાત્મનઃ ॥૨॥

આત્મસ્વરૂપ કેવું છે, તે કહેશે. અનંત અવ્યાબાધ આત્મિક સુખ તેણે સહિત છે. જ્ઞાનરૂપી અમૃતના મેઘ સમાન છે. વલી અનંત અવિનાશી વીર્ય તેણે કરી સહિત એકું દર્શન એટલે સ્વરૂપ પરમ સર્વોત્કૃષ્ટ આત્માનું છે. ॥ ૨ ॥

નિર્વિકારં નિરાબાધં, સર્વ સંગ વિવર્જિતં ॥

પરમાનંદં સંપન્નં, શુદ્ધ ચેતન લક્ષણં ॥૩॥

આત્મ સ્વરૂપ કેવું છે, તે કહેશે. બાહ્ય અન્યંતર વિકાર રહિત અને બાધા એટલે પીમાણ કરીને રહિત છે, સર્વ બાહ્ય અને અન્યંતર સંગ તેણે કરી રહિત છે, પરમ નુત્કણ જ્ઞાનાનંદે કરી સહિત, શુદ્ધ નિર્વાહિત ચેતનારૂપ લક્ષણ સહિત છે. ॥૩॥

ઉત્તમા હ્યાત્મચિંતા ચ, મોહ ચિંતા ચ મધ્યમા ॥
અધમા કામ ચિંતા ચ, પરાચિંતા ડધમાધમા ॥૪॥

સ્વ આત્માની ચિંતા તે ઉત્તમ કહિયે, જે કયાંથી હું આવ્યો, કયાં જઈશ, અને મારું સ્વરૂપ શું છે, इत्यादिक विचार ते उत्तम છે. મોહ-પુત્ર ધનાદિકની ચિંતા તે મધ્યમ છે. કામ-સ્ત્રિયાદિકના વિષયની ચિંતા તે અધમ છે. પરદ્રવ્યની ચિંતા તથા પરની દ્રવ્યો પરને વિષે રાગદ્વેષ તે અધમ માંહી અધમ છે. ॥ ૪ ॥

નિર્વિકલ્પં સમુત્પન્નં, જ્ઞાનમેવ સુધારસં ॥

વિવેક મંજલીકૃત્વા, તં પિવંતિ તપસ્વિનઃ ॥૫॥

વિકલ્પ રહિત અને સમ્યગ્ પ્રકારે ઉત્પન્ન થયેલું એવું જ્ઞાનરૂપ અમૃત જલ તેને વિવેકરૂપ અંજલિ (યોગ) કરીને મોટા તપસ્વીનું પીણ છે ॥ ૫ ॥

સદાનંદમયં જીવં, યો જાનાતિ સ પંમિતઃ ॥

સ સેવતે નિજાત્માનં, પરમાનંદ કારણં ॥૬॥

સદા સર્વ કાલે આનંદમય જીવનું સ્વરૂપ છે એવું જે જાણે તેને પંક્તિ કહીએ.
તે પરમ આનંદના કારણે એવા પોતાના આત્માને સેવે, ધ્યાએ. ॥ ૬ ॥

નલ્લિન્યાં ચ યથા તોયં, ત્રિન્નં તિષ્ઠતિ સર્વદા ॥

અયમાત્મા સ્વપ્નાવેન, દેહં તિષ્ઠતિ નિર્મલઃ ॥૭॥

કમલના ઠોંદને વિષે જેમ પાણી સદા સર્વ કાલે અલગ રહે છે તેમ આ આત્મા
શરીરને વિષે સ્વપ્નાવે ત્રિન્નરૂપ નિર્મલ રહે છે. ॥ ૭ ॥

દુઃખકર્મ વિનિર્મુક્તં, જ્ઞાવકર્મ વિવર્જિતં ॥

નોકર્મ રહિતં વિદ્ધિ, નિશ્ચયેન ચિદાત્મનઃ ॥૮॥

દુઃખકર્મ ૧૫૫ પ્રકૃતિરૂપ તે થકી વિશેષ સુકાળો છે; શુદ્ધ સ્વપ્નાવે જોતાં જ્ઞાવ
કર્મ જે વિજ્ઞાવ પરિણતિ તથા રાગ દ્વેષ તેણે કરી રહિત છે, વઠ્ઠી નદારીક શરીર પ્ર-
મુખ નોકર્મ રહિત એવો આત્મા તું જાણ. નિશ્ચય નયે કરી આત્માનું જ્ઞાનમય સ્વરૂપ છે.

આનંદં બ્રહ્મણો રૂપં, નિજદેહં વ્યવસ્થિતં ॥

જ્ઞાનહીના ન પશ્યંતિ, જાત્યંધા ઇવ ત્રાસ્કરં ॥૯॥

જેમ જન્મશ્રી આંધળા પુરુષો સૂર્યને દેખતા નથી, તેમ પોતાના શરીરને વિષે રહેલા એવા આનંદમય અને જ્ઞાનમય આત્માના સ્વરૂપને જ્ઞાનરહિત પુરુષો જોતા નથી. ॥૯॥

તદ્ધ્યાનં ક્રિયતે પ્રકત્યા, મનો યેન નિલ્પીયતે ॥

તત્ક્ષણં દૃશ્યતે શુદ્ધં, ચિત્ ચમત્કાર લક્ષણં ॥૧૦॥

તે ધ્યાન (શુક્લધ્યાન) પ્રકૃતિવત્ કરબું જોડે, જેણે કરી મન લય પામે છે, અને તેજ સમયે જ્ઞાનના ચમત્કારરૂપ લક્ષણવાળું શુદ્ધ આત્મસ્વરૂપ દેખાય છે. ॥ ૧૦ ॥

યે ધર્મશીલા મુનયઃ પ્રધાના, સ્તે હઃસ્વહીના નિયમાદ્ બ્રવંતિ ॥

સંપ્રાપ્ય શીઘ્રં પરમાર્થતત્ત્વં, વ્રજંતિ મોક્ષ પદમેકમેવ ॥૧૧॥

જે ઉત્તમ ધર્મવંત મુનિયો હોય છે તેનું નિશ્ચયે કરીને હઃસ્વથી રહિત થાય છે અને પરમાર્થ તત્ત્વને જલદીથી પામીને સકલ કર્મ ક્ષરૂપ એક મોક્ષ સ્થાનકને જ પામે છે.

આનંદરૂપં પરમાત્મતત્ત્વં, સમસ્ત સંકલ્પ વિકલ્પ મુક્તં ॥

स्वप्नावलीनं निवसंश्च नित्यं, जानाति योगी स्वयमेव तत्त्वं ॥१७॥

आनंदरूप एवुं अने समस्त संकल्प एटले आर्तरीड ध्यान रहित अने विकल्प एटले वचनवर्गणा तेणे रहित एवुं परमात्मतत्त्व ठे तेवुं हमेशां चिंतन करतो अने स्वप्नावमां लीन एवो योगी पोते ज तत्त्व एटले वस्तु स्वरूपने जाणोवें. ॥ १७ ॥

चिदानंदमयं शुद्धं, निराकारं निरामयं ॥

अनंतसुख संपन्नं, सर्व संग विवर्जितं ॥१८॥

वळी ते ज्ञानमय अने आनंदमय एवुं अने दोषरहित ठे, निराकार अने रोगरहित ठे अनंत सुखे करी सहित ठे अने सर्व बाह्यसंग एटले स्त्री पुत्रादिकवस्ते रहित अने अन्यंतर संग कहेतां रागद्वेषादिके रहित ठे. ॥ १८ ॥

लोकमात्र प्रमाणो हि, निश्चये नहि संशयः ॥

व्यवहारे देहमात्रः, कथितः परमेश्वरः ॥१९॥

निश्चय नयें करी आ आत्मा लोकना जेटला प्रदेशवाळो एटले असंख्यात प्रदेशी

હે એમાં કાંઈ સંદેહ નથી અને વ્યવહાર નયે કરી આ આત્મા પોતાના દેહની અવગાહના પ્રમાણે પરમેશ્વરરૂપ કહેવામાં આવેલો છે. ॥ ૧૪ ॥

યત્કર્ણં દૃઙ્યતે શુઠ્ઠ, તત્કર્ણે ગત વિચ્રમઃ ॥

સ્વસ્થ ચિત્તઃ સ્થિરોન્નૂતો, નિર્વિકલ્પ સમાધયે ॥૧૫॥

જે કણે શુઠ્ઠ આત્માનું દર્શન થાય છે તે કણે અજ્ઞાન રૂપ અમનો નાશ થાય છે અને એવો શુઠ્ઠ આત્મા નિર્વિકલ્પ સમાધિને અર્થે સ્વસ્થ ચિત્તવાળો અને સ્થિરોન્નૂત થાય છે. ॥ ૧૫ ॥

સ એવ પરમં બ્રહ્મ, સ એવ જિનપુંગવઃ ॥

સ એવ પરમં તત્ત્વં, સ એવ પરમોઁ ગુરુઃ ॥૧૬॥

તેજ આત્મા બ્રહ્મ જ્ઞાનરૂપ છે તેજ આત્મા રાગ દ્વેષના જીતનારમાં મુખ્ય છે તેજ આત્મા બ્રહ્મ સાર પદાર્થ છે અને તેજ આત્મા મોટો ગુરુ છે. ॥ ૧૬ ॥

સ એવ પરમં ઝ્યોતિઃ, સ એવ પરમંતપઃ ॥

સ એવ પરમં ધ્યાનં, સ એવ પરમોત્તમઃ ॥૧૭॥

તેજ આત્મા નત્કુષ્ટ તેજ સ્વરૂપ છે, તેજ આત્મા નત્કુષ્ટ તપરૂપ છે, તેજ આત્મા
નત્કુષ્ટ ધ્યાન રૂપ છે, અને તેજ આત્મા પરમ નત્તમ પદાર્થ છે. ॥ ૧૭ ॥

સ એવ સર્વકલ્યાણં, સ એવ સુખન્નાજનં ॥

સ એવ શુદ્ધ ચિદ્રૂપઃ, સ એવ પરમંશિવં ॥૧૮॥

તેજ આત્મા સર્વ કલ્યાણમય છે, તેજ આત્મા સુખનું નાજન છે, તેજ આત્મા
શુદ્ધ જ્ઞાન સ્વરૂપી છે, અને તેજ આત્મા પરમ મોકરૂપ છે. ॥ ૧૮ ॥

સ એવ પરમાનંદઃ, સ એવ સુખદાયકઃ ॥

સ એવ પરચૈતન્યં, સ એવ ગુણસાગરઃ ॥૧૯॥

તેજ આત્મા નત્કુષ્ટ આનંદવાલો છે કેમકે એવો આનંદ બીજા કોઈ પદાર્થમાં નથી,
તેજ આત્મા સુખનો આપનાર છે, કેમકે તેના જેવો બીજો કોઈ સુખદાતા નથી,

તેજ આત્મા નુત્કુષ્ટ ચેતનાવંત છે અને તેજ આત્મા જ્ઞાન દર્શન ચાદિત્રાદિ ગુણોનો સમુદ્ધ છે. ॥ ૧૯ ॥

પરમાનંદ સંપન્નઃ, રાગદ્વેષ વિવર્જિતઃ ॥

સોહં વૈ દેહમધ્યે નુ, યો જાનાતિ સ પંક્તિઃ ॥ ૨૦ ॥

નુત્કુષ્ટ આલ્હાદ તેણે કરી સહિત એવો અને રાગ દ્વેષ રહિત એવો આત્મા તે હું નિશ્ચે આ દેહમાં રહ્યો હું, એવું જે જાણે છે તેને પંક્તિ જાણવો. ॥ ૨૦ ॥

આકારહીનં શુદ્ધં, સ્વસ્વરૂપે વ્યવસ્થિતં ॥

સિદ્ધમષ્ટ ગુણોપેતં, નિર્વિકારં નિરંજનં ॥ ૨૧ ॥

ગોઠ, ચોરસ, ત્રીકોણ, વિગેરે આકારરહિત, અને કર્મ મલ રહિત, પોતાના સ્વરૂપમાં રહેલો એવો, સિદ્ધ અણ્વો, કેવલજ્ઞાન ૧, કેવલદર્શન ૨, નિત્યસુખ ૩, ક્ષાયિક સમકિત ૪, નિત્યસ્થિતિ ૫, અરૂપી ૬, અગુરુલઘુ ૭, અને અનંતુવીર્ય ૮, એ આઠ ગુણે કરી સંયુક્ત છે, અને વિકારરહિત અને નિરંજન છે. ॥ ૨૧ ॥

તત્સમંતં નિજાત્માનં, યો જાનાતિ સ પંમિતઃ॥

સહજાનંદ ચૈતન્યં, પ્રકાશતે મહાશયં ॥૫૨॥

આગળ કહી ગયા તે ગુણોએ સહિત એવા પોતાના આત્માને જે માણસ
તે તેને પંમિત કહેવો, તે મહાશયને સહજ આનંદવાલુ ચૈતન્ય પ્રકાશેશે. ॥ ૫૨ ॥

પાષાણેષુ યથા હેમ, દુग्ધમધ્યે યથા ઘૃતં ॥

તિલમધ્યે યથા તૈલં, દેહમધ્યે તથા શિવઃ ॥૫૩॥

પથ્થરમાં જેમ સોનું રહેલું હે, દુધમાં જેમ ધી રહેલું હે, તલમાં જેમ તેલ
તે, તેમ દેહને વિષે આત્મા રહેલો હે. ॥ ૫૩ ॥

કાષ્ઠમધ્યે યથાવનિઃ, શક્તિરૂપેણ તિષ્ઠતિ ॥

અયમાત્મા શરીરેષુ, યોજાનાતિ સ પંમિતઃ ॥૫૪॥

જેમ લાકડામાં અગ્નિ શક્તિરૂપે રહેશે તેમ આ આત્મા શરીરમાં શક્તિરૂપે રહેશે,
એમ જે જાણેશે તેને પંમિત જાણવો. ॥ ૫૪ ॥

अव्रतानि परित्यज्य, व्रतेषु परितिष्ठतः ॥
त्यजेत् तान्यपि संप्राप्य, परमं पदमात्मनः ॥५५॥

अव्रतोने त्याग करीने व्रतोने विषे समस्त प्रकारे रहेतो एवो माणस,

परमपद पामीने व्रतोने पण त्याग करेवे. ॥ ५५ ॥

॥ इति श्री परमानंद पचीशी संपूर्णा. ॥

भक्त पयन्नो.

नमिक्कण महाइसयं ॥ महाणुज्जावं सुणिं महावीरं ॥

त्रणिमो त्तत्तपरिन्नं ॥ नियसरणठा परछाय ॥ १ ॥

महा अतिशयवंत अने महा प्रभाववाला एवा मुनि महावीर स्वामिने वांदिने पोताने तथा परने स्मरण करवाने अर्थे भक्त परिज्ञा पयन्नो हुं कहंछुं ॥ १ ॥

त्रव गहण त्रमण रीणा ॥ लहंति निव्वुइ सुहं जमच्छीणा ॥

तं कप्पहुमकाणण ॥ सुहयं जिणसासणं जयइ ॥ २ ॥

संसाररूपी गहन वनमां भमतां पीडाएला जीवो जेने आशरे मोक्ष सुखेने पाમે छे ते कल्पवृक्षना उद्यान सरखुं सुखेने आपनारुं जैन शासन जयवंतु वर्ते छे ॥ २ ॥

मणुयत्तं जिणवयणं च ॥ उद्धहं पाविक्कण सप्पुरिसा ॥

सासयसुहिक्करसिएहिं ॥ नाणवसिएहिं होयवं ॥ ३ ॥

दुर्लभ एवं मनुष्यपणुं अने जिनेश्वर भगवाननुं वचन पामीने सत्पुरुषोए श्लाश्वता सुखना एक रसीक

एवा अने ज्ञानने वश वर्तो थहुं जोइए ॥ ३ ॥

जं अद्य सुहं न्रविणो ॥ संनरणीयं तयं न्रवे कल्लं ॥

मगंति निरुवसगं ॥ अपवग्गसुहं बुहा तेण ॥ ४ ॥

जे आज સુખ થવાનું છે તે કાલ સંભાર્યા યોગ્ય થવાનું છે તે મોટ પંડિત પુરુષો ઉપસર્ગ રહિત ઇંદુ મો
ક્ષનું સુખ વાંછે છે ॥ ૪ ॥

નरविबुहे-सुरसुखं ॥ दुक्कं परमहन्तं तयं बिंति ॥

परिणाम दारुण मसा, सयं च जं ता अलं તેણ ॥ ૫ ॥

પંડિત પુરુષો માણસનું અને દેવતાઓનું જે સુખ છે તેને પરમાર્થ થકી દુઃખ જ કહે છે કેમકે તે પરિ
ણામે દારુણ છે અને અશાશ્વતું છે તેથી તે સુખવહે સર્ચું ॥ ૫ ॥

जं सासय सुह साहण ॥ माणा आराहणं जिणिंदाणं ॥

ता तीए जइयद्वं ॥ जिएवयए विसुब्बुदीहिं ॥ ६ ॥

જિન વચનમાં જેની નિર્મલ બુદ્ધિ છે તેવા માણસોએ જે શાશ્વતા સુક્ષ્મનું સાધન થવું જિનેન્દ્રોક્ષી આજ્ઞાનું
આરાધન છે તે આજ્ઞા પાલવાને વિષે ઉચ્ચમ કરવો ॥ ૬ ॥

તં નાણ દંસણાણં ॥ ચારિત્તવાણ જિણપણીયાણં ॥

જં આરાહણ મિણમો ॥ આણા આરાહણં વિંતિ ॥ ૭ ॥

તે જિનેશ્વરોએ કહેલા જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, ને તપ તેઓનું જે આરાધન તેજ અહિં આજ્ઞાનું આરાધન કહેલું છે. ॥૭॥

પવચ્ચાએ અપ્રુચ્ચનવિ ॥ આરાહન અહાસુત્તં ॥

અપ્રુચ્ચય મરણેણં ॥ અવિગલમારાહણં લહ્હ ॥ ૮ ॥

દિક્ષા લેવાને તત્પર થાણો પણ સૂત્રમાં કહ્યા મુજબ આરાધક થાય તે મરણને વિષે ઉદયમંવંત થકો સંપૂર્ણ આરાધકપણું પામે ॥ ૮ ॥

તં અપ્રુચ્ચયમરણં ॥ અમરણધમ્મેહિં વન્નિયં તિવિહં ॥

ત્તત્તપરિન્ના ડંગિણિ ॥ પાન્નવગમં ચ ધીરેહિં ॥ ૯ ॥

તે ઉદયમંવંતનું મરણ, જેને મરણ રૂપી ધર્મ નથી એવા ધૈર્યવંત (વીતરાગો) એ ૨ ભક્ત પરિજ્ઞા મરણ ૨ ઇંગિની મરણ અને ૩ પાદપોષગમ મરણ એ રીતે ત્રણ પ્રકારે કહેલું છે ॥ ૯ ॥

ત્તત્તપરિન્નામરણં ॥ હુવિહં સવિયારમોય અવિયારં ॥

સપરક્કમ્મસ્સ મુણિણો ॥ સંલિહિયતણુસ્સ સવિયારં ॥ ૧૦ ॥

ભક્ત પરિજ્ઞા મરણ વે પ્રકારનું છે. ૧ સવિચાર અને વીજું અવિચાર છે; તે ઉદ્યમવંત સાધુ સંલેખનાં શરીર દુર્બલ કરે તે સવિચાર ॥ ૧૦ ॥

અપરક્ષમસ્સકાલે ॥ અ પહુપત્તંમિ જં તમવિયારં ॥

તમહં ઋત્ત પરિન્નં ॥ જદા પરિન્નં ઋણિસ્સમિ ॥ ૧૧ ॥

પરાક્રમ રહિત સાધુને સંલેખના કર્યો વિના જે મરણ થાય તે અવિચાર ભક્ત પરિજ્ઞા મરણ કહીએ તે અવિચાર ભક્ત પરિજ્ઞા મરણને યથા પ્રકારે હું કહીશ. ॥ ૧૧ ॥

ધિઃ વલ વિયલાણ મઽકાલ ॥ મચ્ચુકલિયાણ મઽકયકરણાણં ॥

નિરવચ્ચ મજ્જકાલિય ॥ જદણ જુગં નિરુવસગં ॥ ૧૨ ॥

ધીરજ વલ રહિત એવા અકાલ મરણના કરનારા અને અકૃતના કરનારાઓને અને નિરવચ્ચ આજના કાલના યતિઓને ઉપસર્ગ રહિત મરણ યોગ્ય છે ॥ ૧૨ ॥

પસમસુદ્ધસપ્પિવાસો ॥ અસોઞ્ઞહાસો સજીવિયનિરાસો ॥

વિસયસુદ્ધ વિગયરાગો ॥ ધમ્મસુદ્ધસ જાયસંવેગો ॥ ૧૩ ॥

ઉપશમ સુલેખે વિષે અભિલાષવાલો અને શોક અને હાસ્ય રહિત એવો અને પોતાના જીવિતને વિષે આશા રહિત એવો વિષય સુલેખની તૃષ્ણા રહિત ધર્મને વિષે ઉદ્યમ કરતાં જેને સંવેગ થયેલો છે એવો ॥ ૧૩ ॥

નિહિયમરણાવહો ॥ વાહિ ગઢો ગિહ્હો વા ॥

ત્રવિનં ત્રત્તપરિન્નાઇ ॥ નાયસંસારનિગ્ગુન્નો ॥ ૧૪ ॥

મરણની અવસ્થા નીચે કરી છે જેને અને વ્યાધિ ગ્રસ્ત એવો અને સંસારનું નિર્ગુણપણું જેને જાણું છે એવો યતિ અથવા યુક્તસ્થ ભક્તપરિજ્ઞા મરણને યોગ્ય હોય ॥ ૧૪ ॥

વાહિ જર મરણ મયરો ॥ નિરંતરુપત્તિ નીર નિન્નરંવો ॥

પરિણામ દારુણ હુહો ॥ અહો દુરંતો ત્રવ સમુદ્ધો ॥ ૧૫ ॥

વ્યાધિ જરા અને મરણરૂપી મયરો છે જ્યાં અને નિરંતર જન્મરૂપિ પાણીનો સમુદ્ર છે જ્યાં પરિણામે દારુણ દુઃખનો આપનારો એવો અહો ઇતિ સ્વેદે સંસારરૂપી સમુદ્ર ઘળો દુરંત છે ॥ ૧૫ ॥

પઢાયાવપરહો ॥ પિયધમ્મો દોસદૂસણસયન્હો ॥

અરિહ્મ પાસઢાઢિવિ ॥ દોસે દોસિન્ન કલિન્નિવિ ॥ ૧૬ ॥

પશ્ચાતાપે કરીને પીઢાણ્ણો ધર્મ જેને પ્રીય છે એવો અને દોષને નિદવાને તૃણાવાલો અને દોષ અને દુઃશીલવળાવડે પણ સહિત એવા પામત્યાદિક પણ અણગમને યોગ્ય છે ॥ ૧૬ ॥

ઇય કલિનણ સહરિસં ॥ ગુરુ પામૂલે ત્રિગમ્મ વિણણં ॥

ત્રાલયલ મિલિય કર કમલ ॥ સેહરો વંદિતં ત્રણઇ ॥ ૧૭ ॥

आ अणशान करीने हरख सहित विनयवडे गुह्ना चरण कमल आगल आवीने हस्त कमल जोडीने मु कुटनी पेठे कपाले लगाडीने गुरुने वांढीने आ प्रमाणे कहे ॥ १७ ॥

आरुहिय मद्द सुपुरिस ॥ भक्तपरिन्ना पसछ वोढिछं ॥

निश्चामएण गुरुणा ॥ इच्छामि भवन्नवं तरिं ॥ १८ ॥

हे सत् पुरुष, भक्त परिज्ञारूप प्रज्ञास्त वहाण उपर चढीने निर्यामिक एवा जे गुरु तेवढे संसाररुपी अर्ण-
वने तरवाने हुं इच्छुं ॥ १८

कारुन्नामय नीसंदसुंदरो ॥ सो विसो विसे गुरु भणइ ॥

आलोयण वय खामण ॥ पुरस्सरं तं पवच्छेसु ॥ १९ ॥

दयामय अमृत रसथी सुंदर एवा ते गुरु पण तेने कहेता हवा के (हे वत्स) आलोयण लइ त्रत उ-
चरी सर्वेने स्वभाववा पूर्वकृतेभक्त परिज्ञा अणशाने अंगीकार कर ॥ १९ ॥

इच्छासुत्ति भणिता ॥ भक्ती बहुमाण सुद्ध संकप्पो ॥

गुरुणो विगयावाए ॥ पाए अन्निवंदितं विहिणा ॥ २० ॥

इच्छं एम कहीने भक्ति अने बहुमानवडे शुद्ध संकल्पवालो, जेनामांथी अनर्थ गएला छे एवा गुह्ना च-
रण कमल प्रत्ये निधिण वांढीने ॥ २० ॥

સદ્ધેનું નહરિન મળો ॥ સંઘેગુણેય તિલસહાન ॥

જં કુણદ હુદિ હેનં ॥ સો તેણારાહન હોદ ॥ ૧૧ ॥

પોતાના શત્રુને ઉદ્ધરવાને ઇચ્છતો સંઘ (મોક્ષનો અધિભાષ) અને ઉદ્ધેગ (સંસાર છાંડવાની ઇચ્છા) થકી તિલ શ્રદ્ધાવાળો જે શુદ્ધિને માટે જે કેન્દ્ર કરે તે વડે તે માણસ આરાધક થાય ॥ ૨૧ ॥

અહ સો આલોઅણ દોસ વહ્નિયં ॥ નદ્ધયં જહાયરિયં ॥

બાલુલ બાલકાલાન ॥ દેદ આલોઅણં સમ્મં ॥ ૨૨ ॥

હેવે તે આલેયણના દોષે કરીને રહિત બાલકની માફક વચપણના વસ્તુ થકી જેનું આચરણ કર્યું હોય તેનું સમ્યક પ્રકારે આલોચન કરે ॥ ૨૨ ॥

ઠવિણ પાય હિત્તે ॥ ગણિણા ગણિ સંપયા સમગ્ગેણં ॥

સંમ મણુમન્નિય તવં ॥ અપાવન્નાવો પુણો ત્રણદ ॥ ૨૩ ॥

આચાર્યના નમ્ર ગુણે સહિત એવા આચાર્ય તેમણે પ્રાયશ્ચિત્ત આપે થકે સમ્યક્ પ્રકારે તે પ્રાયશ્ચિત્ત તપ આદરીને નિર્મલ ભાવવાળો એવો તે શિષ્ય ફરીને કહે ॥ ૨૩ ॥

દારુણ હુહજલયરનિયર ॥ ત્રીમ ત્રવજલહિ તારણ સમહો ॥

નિપ્પચ્ચ વાય પોણ ॥ મહદ્વણ અમ્હન રિવસુ ॥ ૨૪ ॥

દારુણ દુઃસ્વરૂપ જલચર બીવોના સમુદ્ધથી ભયંકર એવા સંસારરૂપી સમુદ્રને તારવાને સમર્થ એવા ગુરુ નિ
ર્વિન એવા વહાણ સમાન મહાવ્રતને વિષે અપને મૂકો ॥ ૨૪ ॥

જઈ વિસર્વલિયંચંમે ॥ અસ્કંદ મહાવ્રત જઈ જઈવિ ॥

પદ્મચત્ર નૃપાવણ ॥ મુઢાવણ મરિદ્દહ તદ્દાવિ ॥ ૨૫ ॥

જો પળ સ્વંદયો છે કોપ જેળે એવો અસ્કંદ મહાવ્રત વાલો યોન છે તોપણ પ્રવ્રજ્યા વ્રતની ઉપસ્થાપનાને
યોગ્ય તે છે ॥ ૨૬ ॥

પદ્મુણો સુકયાણતિં ॥ ત્રિચ્છા પચ્ચપ્પિણંતિ જહ વિહિણા ॥

જાવજ્ઞીવ પદ્મના ણતિં ગુરુણો તદ્દા સોવિ ॥ ૨૬ ॥

મધુની સારી કરેલી આજ્ઞાને જેમ ચાકરો વિધિવહે વજાવીને પાછો આપે છે તેમ યાવત્ જીવ ચારિત્ર
પાલીને તે પળ ગુરુને એ પ્રમાણે જળાવે ॥ ૨૬ ॥

જો સાદયારચરણો ॥ આનંદિય દંડ સંનિયવન્ત વા ॥

તદ્ તસ્સ વિસમ્મ મુવ, ઘિયસ્સ નૃપાવણા ત્તણિયા ॥ ૨૭ ॥

જેણે અતિચાર સહિત વ્રત પાલ્યું તથા આકુટી દંડે વ્રત સ્વંદયું એવા પળ સમ્યક્ ઉપસ્થિત થઈને (શિ
ષ્યને) ઉપસ્થાપના કહી છે ॥ ૨૭ ॥

તત્તો તસ્સ મહ્વય ॥ પથ્ય પ્રારો નમંત સીસસ્સ ॥

સીસસ્સ સમારોવહ ॥ સુગુરુવિ મહ્વય વિહિણા ॥ ૨૬ ॥

સાર પછી મહાવ્રતરૂપ પવર્તના ભારથી નમી ગણું છે મસ્તક એનું એવા તે શિષ્યને મુગુરુ વિધિવેડે મ-
હાવ્રતની આરોપણા કરે ॥ ૨૮ ॥

અહ હુચ્ચ દેસવિરત્ત ॥ સમત્તરત્ત રત્ત અ જિણવયણે ॥

તસ્સવિ અણુઘયાહં ॥ આરોવિચ્ચંતિ સુઘાહં ॥ ૨૯ ॥

હવે દેશવિરતિ શ્રાવક સમાકિત્તને વિષે રક્ત અને જિન વચનને વિષે તત્પર હોય તેને પણ શુદ્ધ અણુવ્રતો
મરણના વચ્ચે આરોપણ કરાય છે ॥ ૨૯ ॥

અનિયાણોદારમણો ॥ હરિસ વસ વિસટ્ઠ કંચુય કરાલો ॥

પૂણ્ણ ગુરું સંધં ॥ સાહંમિય માહ્ઠ્ઠ ત્તીણ ॥ ૩૦ ॥

નિયાણા રોહિત અને ઉદાર ચિત્તવાલો હરખને વશે ખિસ્તાર પામ્યાં છે રોમ રાય એનાં એવો ગુરુનો સં-
ઘની અને સાર્થધિકની નિષ્કપટપણે ભક્તિવેડે પૂજા કરે ॥ ૩૦ ॥

નિય દઘ્ઠ મન્નવ્વ જિણિંદ ॥ મ્મવણ જિણ વિંબ વર પઠ્ઠાસુ ॥

વિયરહ્ઠ પસન્ન પુહ્થય ॥ સુતિહ્ઠ તિહ્થયર પૂઠ્ઠાસુ ॥ ૩૧ ॥

પ્રધાન જિનેદ્ર પ્રાસાદ જિનેવિંવ અને ઉત્તમ પ્રતિષ્ઠાને વિષે અને પ્રશસ્ત પુસ્તક લઘાવવામાં મુતીર્ય અને તીર્થકરની પૂજાને વિષે શ્રાવક પોતાના દ્રવ્યને વાપરે ॥ ૩૧ ॥

જદ સેવિ સઘ વિરદ ॥ કયાણુરાન વિસુદ મણ કાન ॥

ઘિન્ન સયણાણુરાન ॥ વિસય વિસાન વિરતો અ ॥ ૩૨ ॥
જો તે શ્રાવક સર્વ વિરતિ સંયમને વિષે કયો છે અનુરાગ જેણે એવો અને વિશુદ્ધ મન (વચન) અને કાયા વાલો અને સ્વજન કુટુંબના અનુરાગ રહિત એવો વિપય ઉપર લેદ ધરતો અને વૈરાગવાલો,

સંશ્રાય પઘ્ધં ॥ પન્નિવચ્છદ સોવિ નિયમ નિરવચ્છં ॥

સઘ વિરદ પહાણં ॥ સામાદય ચરિત્ત મારુહ ॥ ૩૩ ॥

તે શ્રાવક સંશ્રાયા ઉપર દિક્ષાને અંગીકાર કરે અને નિયમવડે નિરવચ્છ એટલે સર્વ વિરતિરૂપ પાંચ મહા-વ્રતે પ્રધાન એટલે સામાયક ચારિત્ર અંગીકાર કરે ॥ ૩૩ ॥

અહ સો સામાદય ધરો ॥ પન્નિવચ્છ મહ્વન અ જો સાહુ ॥

દેસ વિરન અ ચરિમં ॥ પચ્છક્કામિત્તિ નિઘડન ॥ ૩૪ ॥

દેસ વિરન અ ચરિમં ॥ પચ્છક્કામિત્તિ નિઘડન એવો જે સાધુ અને દેશ હવે તે સામાયક ચારિત્ર ધારણ કરનારો અને મહાવ્રતને અંગીકાર કરનારો એવો જે સાધુ અને દેશ વિસુતિ છેલ્લું પચ્છલ્લાણ કરું એવો નિશ્ચય મને ધારણ કરતો એવો (શ્રાવક) ॥ ૩૪ ॥

गुरु गुण गुरुणो गुरुणो ॥ पय पंकय नमिय महनु ज्ञणइ ॥

जयवं ज्ञत्तपरिन्नं ॥ तुम्हाणुमयं पवद्यामि ॥ ३५ ॥

गुरुगुणवडे करीने गुरु एवा गुरु पदपंकजने मस्तकवडे नमस्कार करीने आ प्रमाणे कहे. हे भगवन् तमारी अनुमतिथी भक्त परिज्ञा अणशण हुं अंगीकार करुंछुं ॥ ३५ ॥

आराहणाइ खेमं ॥ तरुसेव य अप्पणो अ गणिवसहो ॥

द्विषेण निमित्तेणं ॥ पन्निहेइइ इह रहा दोसा ॥ ३६ ॥

आराधनादिकने विषे कल्याण तेने (अणसण लेनारने) अने पोताने थाय तेम आचार्य दिव्य निमित्तवडे निमित्त अणजोये अणसण लेवरावे तो दोष लाने ॥ ३६ ॥

तत्तो जव चरिमं सो ॥ पञ्चस्काइत्ति तिविह माहारं ॥

उक्कोसियाणि दवाणि ॥ तस्स सद्वाणि दंसिद्धा ॥ ३७ ॥

त्यारपछी ते गुरु उत्कृष्टां सर्व द्रव्यो पोताना शिष्यने देखाडीने ज्ञण प्रकारना आहारने जावजीव सुधी पचखावे ॥ ३७ ॥

पासित्तु ताणि कोइ ॥ तीरंपत्तस्सिमेहिं किं मच्च ॥

देसं च कोइ मुच्चा, संवेग गनु विचिंतेइ ॥ ३८ ॥

ते उत्कृष्टां द्रव्योने जोइने भवसमुद्रना कांटे पहुँचैला एवा मारे आ वडे थुं काम छे एम कोइ एक चितवे; कोइ जीव द्रव्यनी इच्छा होय ते भोगवीने संवेग पाम्यो छतो ए प्रमाणे चितवे ॥ ३८ ॥

किं चत्तं तोवजुत्तं मे ॥ परिणामासुइ सुइ ॥

दिदसरो सुइं जायइ ॥ चोअणे से विसीयनु ॥ ३९ ॥

थुं में भोगवीनेःछांड्युं नथी, जे पदार्थ पवित्र होय ते परिणामे अशुचि छे एम ज्ञान तत्पर थको शुभध्यान करे; जे विषाद पामे तेने आवी चोयणा आपवी ॥ ३९ ॥

नुअरमल सोहणढा ॥ समाहिपाणं मणुन मे ॥

सो वि महुं पञ्चयद्यो ॥ मंदं च विरेयणं खमनु ॥ ४० ॥

उदरमलनी शुद्धिने अर्थे समाधिपान (साकर विगेलेनुं पाणी) मने सारुं छे. तो ते मधुर पाणी पण तेने पाहुं अने थोडे थोडे विरेचन करावहुं ॥ ४० ॥

एल तय नागकेसर ॥ तमालपत्तं ससङ्करं दुइं ॥

पानुण कढिय सीयल ॥ समाहि पाणं तनु पढा ॥ ४१ ॥

एलची, तज, नागकेसर, तमालपत्र एना वडे करीने सहित एहुं साकरवाहुं दूध कहीने दाहुं करी पा-
इए तेने समाधि पाणी कहीए ए पीवाथी ताप उपशमे; तयार पछी:- ॥ ४१ ॥

महुर विरेयण मेसो ॥ कायव्वो फोफलाइ दव्वेहिं ॥

निव्वाविनु अ अग्गी ॥ समाहिमेसो सुहं लहइ ॥ ४५ ॥

फोफलादिक द्रव्ये करीने मधुर औषधनुं विरेचन करावबुं जोइए. केमके एरीते उदरनो अग्नि होलेवे यके आ अणशणनो करनारो सुखे समाधि पाये ॥ ४२ ॥

जावज्जीवं तिविहं ॥ आहारं वोसिरइ इहं खवगो ॥

निज्जुवगो आयरिनु ॥ संघस्स निवेयणं कुणइ ॥ ४३ ॥

अणशण करनार तपस्वी जाव जीव सुधी त्रण प्रकारना आहार (अशन, खादिम, अने स्वादिम) ने अहींआं वोसिरावे छे एम निजामणा करावनार आचार्य संघने निवेदन करे ॥ ४३ ॥

आराहण पच्चइयं ॥ खमगस्स य निरुवसग्ग पच्चइयं ॥

तो नस्सगो संघेण ॥ होइ सव्वेण कायव्वो ॥ ४४ ॥

ते (तपस्वी) ने आराधना संबंधी सर्व वात निरुपसर्गपणे प्रवर्ते तो सर्व संघे वसें छप्पन्न भ्वासोश्वासनो काउस्सग करवो ॥ ४४ ॥

पच्चक्खविंति तनु ॥ तं ते खवगं चउव्विहाहारं ॥

संघ समुदाय मध्ये ॥ चिइवंदण पुव्वयं विहिणा ॥ ४५ ॥

ત્યાર પછી તે આચાર્ય સંઘના સમુદાયમાં ચૈત્યવંદન પૂર્વક નિધિવડે તે ક્ષપક (તપસ્વી) ને ચતુર્વિંશ અઠારતું પચ્ચાણ કરાવે ॥ ૪૬ ॥

અહવા સમાહિ હેતું ॥ સાગારં ચયઇ તિવિદ્માહારં ॥

તો પાણિયંપિ પઢ્યા ॥ વોસિરિયવ્વં જહાકાલં ॥ ૪૬ ॥

અથવા સમાધિને અર્થે ત્રણ પ્રકારના આહારને સાગાર પળે પચણે ત્યાર પછી પાણીને પણ અવસરે ચોસિરાવે. ॥ ૪૬ ॥

તો સો નમંતસિરસં ॥ ઘનંતકરકમલસેહરો વિહિણા ॥

શ્યામેઙ સવ્વ સંઘં ॥ સંવેગં સંજણેમાણો ॥ ૪૭ ॥

ત્યાર પછી તે (અણજણ કરનાર) મસ્તક નમાવીને પોતાનાં વે હાથને મસ્તકે મુકુટ સમાન કરીને વિધિવડે સંવેગ પમાડતો સર્વ સંઘને સ્વામી ॥ ૪૭ ॥

આયરિય ઝવઞ્ચાણ ॥ સીસે સાહંમિણ કુલગણેય ॥

જેમે કેઙ્ઙ કસાયા ॥ સવ્વે તિવિહેણ શ્યામેમિ ॥ ૪૮ ॥

આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, શિષ્ય, ^{સાધર્મિક} કુલ અને ગણના ઉપર મે જે કોઈ કપાય કર્યા તે સર્વે હું ત્રિવિધે સ્વામીહું ॥ ૪૮ ॥

સવે અવરાહપણે ॥ શ્યામેમિ અહં શ્યમેષુ મે જ્ઞયવં ॥

અહમવિ શ્યામેમિ સુહૃદે ॥ ગુણ સંધાયસ્સ સંધસ્સ ॥ ૪૯ ॥

સવે મારા અપરાધના પદ (વાંક) હે ભગવન્ મને શ્યમો અને હું પણ ગુણના સમુહ વાળો એવા સંધને શુદ્ધ થઈને શ્યામબુદ્ધે ॥ ૪૯ ॥

ઇય વંદણ શ્યામણ ગરિહણેહિ ॥ જવસય સમધ્ધિયં કમ્મં ॥

નુવણેઽ શ્વણેણ શ્વયં, મિગાવહ રાહપત્તિવ્વ ॥ ૫૦ ॥

આ રીતે વંદન, શ્યામણાં સ્વ નિંદાઓવડે સો ભવનું ઉપાર્જેલું કર્મ એક ક્ષણ માત્રમાં સ્ત્રુગાવર્તી રાણીની પેઠે ક્ષય કરે ॥ ૫૦ ॥

અહ તસ્સ મંહવ્વયં સુદ્ધિયસ્સ ॥ જિણ વયણ જ્ઞાવિય મ્હસ્સ ॥

પચ્ચક્કાયાહારસ્સ ॥ તિવ્વ સંવેગ-સુહ્યસ્સ ॥ ૫૧ ॥

હવે તે (અણશણ કરનાર) મહાવ્રતને વિષે નિશ્ચલ રહેલાંને અને જિન વચનવડે ભાવિત થયુંછે મન જેનું એવાને, પચ્ચક્કા છે આહાર જેણે એવાને, અને તિવ્ર સંવેગવડે કરીને મનોહર એવાને ॥ ૫૧ ॥

આરાહણ લાજ્ઞાનં ॥ કયલ્લ મપ્પાણયં મણંતસ્સ ॥

કલુસ કલ તરણિ લલિં ॥ અણુસલિં દેઙ્ગણિવસન્નો ॥ ૫૨ ॥

अणशण आराधनाना लाभ थकी पोताने कृतार्थ माननाराने, पापरूपी कादबने ओलंगवाने लाकडी स-
मान एवी शीखामण आचार्य दे ॥ ५२ ॥

कुग्गह परूढ मूलं ॥ मूलानुब्धिं वढ मिच्चत्तं ॥

अविमु परमतत्तं ॥ संमत्तं सुत्त नीइए ॥ ५३ ॥

कुग्गह (कदाग्रह) रूपी वध्युळे मूल जेनुं एवा मिथ्यात्वेने मूल थकी उखेडी नांखीने हे वत्स परम त-
त्त्व एवा सम्यक्त्वेने सूत्रनी नीतिए भाव्य ॥ ५३ ॥

अतिं च कुणसु तिवं ॥ गुणाणुराएण वीयरायाणं ॥

तह पंच नमुक्कारे ॥ पवयणसारे रइं कुणसु ॥ ५४ ॥

वली गुणना अमुरागवडे वितराग भगवाननी तीव्र भक्ति कर ॥ तथा प्रवचननो सार एवा पांच नम-
स्काराने विषे अनुराग कर ॥ ५४ ॥

सुविहिय हिय निज्ञाए ॥ सज्ञाए नुच्चुन सया होसु ॥

निच्चं पंच महव्वय ॥ रक्कं कुण आयपच्चरकं ॥ ५५ ॥

सुविहित साधुने हितना करनार एवा स्वाध्यायने विषे हमेशां उद्यमन्त था अने नित्य पांच महाव्रतनी
रक्षा आत्म समक्ष कर ॥ ५५ ॥

નબ્રસુ નિયાણ સહ્વં ॥ મોહ મહહ્વં સુકમ્મ નિસ્સહ્વં ॥

દમસુ અ મુણિંદ સંદેહિ ॥ નિંદિએ ઇંદિય મંદે ॥ ૫૬ ॥

મોહે કરીને મોટા અને શુભ કર્મને શલ્ય સમાન એવા નિયાણ શલ્યને તું ત્યાગ કર, અને મુનિંદ્રોના સ-
મુઠે નિઘ્યા છે એવા ઇંદ્રિયરૂપી મૃગેદ્રોને તું દમ ॥ ૫૬ ॥

નિઘાણ સુહાવાએ ॥ વિઙ્ગ નિરયાઙ દારુણાવાએ ॥

હણસુ કસાયપિસાએ ॥ વિસય તિસાએ સય સહાએ ॥ ૫૭ ॥

નિર્વાણ સુખને અતરાય મૂત અને નરકાદિકને વિષે ભયંકર પાત જેથી થાય છે એવા કષાયરૂપી પિશા-
ચને હણ, જે વિપય વૃણાના હમેશાં સલાહ આ છે ॥ ૫૭ ॥

કાલે અપહુસંતે ॥ સામન્ને સાવસેસિએ ઇન્હિ ॥

મોહ મહારિઝ દારણ ॥ અસિલઠિં સુણસુ અણુસઠિં ॥ ૫૮ ॥

કાલ નહીં પહોંચતે અને હમણાં થોડું ચારિત્ર વાકી રહે છેતે મોહ રૂપી મહા વૈરીને વિદારવાને મોટે સ્વ-
દ્ગ અને લાઠી (ઢાંગ) સમાન હિત શિક્ષાને તું સાંભલ ॥ ૫૮ ॥

સંસાર મૂલ વીયં ॥ મિહ્વનં સવ્વહા વિવદ્ધેહ ॥

સંમને દઢચિત્તો ॥ હોસુ નમુક્કાર કુસલો અ ॥ ૫૯ ॥

संसारना मूल बीज भूत एवा मिथ्यात्वेन सर्व प्रकारे त्याग कर अने
थई नमस्कारना ध्यानने विषे कुशल था ॥ ६९ ॥

मियतन्हियाहिं तोयं ॥ मन्नैति नरा जहा स तन्हाए ॥

सुरकाइं कुहस्मानु ॥ तेहव मिच्च मूढ मणो ॥ ६० ॥

जेमं माणसो पोतानी तृष्णावडे करीने मृगतृष्णाने विषे (झांझवाना पाणीमां) पाणी मानेछे तेम

मिथ्यात्वथी मूढ मनवालो कुर्यायकी सुखनी इच्छा करे छे ॥ ६० ॥

न वि तं करेइ अगगी ॥ नेय विसं नेयकिन्ह सधोवि ॥

जं कुणइ महा दोसं ॥ तिघं जीवाण मिच्चं ॥ ६१ ॥

जे महा दोष जीवने तीव्र मिथ्यात्व करे छे ते दोष अग्नि विष के कृष्ण सर्प पण करतो नथी ॥ ६१ ॥

पार्वेइ इहेव वसणं ॥ तुरुमणिवत्तुव दारुणं पुरिसो ॥

मिच्चनमोहिमणो ॥ साहु पनुसान पावान ॥ ६२ ॥

मिथ्यात्वथी मूढ चित्तवाळो माणम माधु उपर द्वेष राखता रूप पापथी तुरुमणि नगरीना दत्तनी पेढे

तीव्र दुःख आ लोकमांज पाये ॥ ६३ ॥

મા કાસિ તં પમાયં ॥ સંમત્તે સઘ ડુરક નામણા ॥

જં સમ્મત્ત પઢઠાં ॥ નાણ તવ વિરિય ચરણાં ॥ ૬૩ ॥

તુ સર્વ દુઃખને નાશ કરનાર એવા સમ્યક્ત્વને વિષે પ્રમાદ ન કરીશ, જે કારણ માટે સમ્યક્ત્વને આધારે જ્ઞાન, તપ, વીર્ય અને ચારિત્ર રહેલાં છે. ॥ ૬૩ ॥

જ્ઞાવાણુરાય પિમ્માણુ ॥ રાય સુગુણાણુરાય રત્તો અ ॥

ધમ્માણુરાય રત્તો ॥ અ હોસુ જિણસાસણે નિચ્ચં ॥ ૬૪ ॥

જેવો તું પદાર્થના ઉપર અનુરાગ કરે છે, પ્રેમનો અનુરાગ કરે છે અને સદ્ગુણના અનુરાગને વિષે રક્ત થાય છે તેવોજ જિન શાસનને વિષે હૃદયમાં અનુરાગવડે કરીને રક્ત થા. ॥ ૬૪ ॥

દંસણ ઝઠો ઝઠો ॥ નહુ ઝઠો હોંડિ ચરણ પપ્પઠો ॥

દંસણમણુપત્તસ્સ નુ ॥ પરિયમ્મણં નહિ સંસારે ॥ ૬૫ ॥

સમ્યક્ત્વથી અટ્ટ તે સર્વથી અટ્ટ જાણવો, પણ ચારિત્રથી અટ્ટ થઈને વધારી અટ્ટ થતો નથી કેમકે સમ્યક્ત્વ પામેલો જે જીવ છે તેને સંસારને વિષે જાણું પરિશ્રમણ નથી ॥ ૬૫ ॥

દંસણ ઝઠો ઝઠો ॥ દંસણ ઝઠસ્સ નહિ નિવાણં ॥

સિમ્મંતિ ચરણ રહિયા ॥ દંસણ રહિયા ન સિમ્મંતિ ॥ ૬૬ ॥

दर्शन यकी भ्रष्ट ते भ्रष्ट जाणवो सम्यक्त्वथी चुकेलाने मोक्ष नथी, चारित्र्यथी रहित जीव मुक्ति पा-
मेछे पण समिकितथी रहित जीव मोक्ष पायता नथी ॥ ६६ ॥

सुखे सम्मत्ते अविरत्त वि ॥ अद्येइ तिष्ठयर नामं ॥

जह आगमेसिद्धदा ॥ हरिकुल पद सेलियाईया ॥ ६७ ॥

शुद्ध समिकित छते अविरती एवो पण जीव तिर्थकर नाम कर्म उपार्जन करे जेम आगामि कालमां क-
ल्याण थवानुं छे जेमनुं एवा हरीकुलनो प्रभु एटले कृष्ण महाराज अने श्रेणिक विगेरे राजाओए उपार्ज-
न कर्युं ॥ ६७ ॥

कक्षाण परंपरयं ॥ लहंति जीवा विमुहसम्मत्ता ॥

सम्म बंसण रयणं ॥ नगघइ ससुरा सुरे लोए ॥ ६८ ॥

निर्मल सम्यक्त्ववाला एवा जे जीवो ते कल्याणनी परंपराने पांमेछे. (कैमके) सम्यक् दर्शन रूपी
रत्न सुर अने असुर लोकने विपे असुल्य छे ॥ ६८ ॥

तेलुक्कस्स पडुत्तं ॥ लक्ष्णवि परिवर्तंति कालेणं ॥

सम्मत्ते पुण लखे ॥ अक्कयसुक्कं लहइ सुक्कं ॥ ६९ ॥

अण लोकनी प्रभुता पामीने काले करीने ते पडेछे. पण सम्यक्त्व पांमे छते अक्षय सुखवाहुं एव मोक्ष
तेने जीव पांमेछे ॥ ६९ ॥

अरिहंत सिद्ध चेइय ॥ पवयण आयरिय सव्वसाहूसु ॥
तिव्वं करेसु ज्ञानिं ॥ तिगरण सुइएण ज्ञावेणं ॥ ७० ॥

१. अरिहंत २. सिद्ध ३. चैत्य (जिन प्रतिमा) ४. प्रवचन सिद्धांत ५. आचार्य ६. सर्व साधु एटलाने
विषे मन, वचन अने काया ए व्रण करणवडे शुद्धभावथी तीव्र भक्ति करे ॥ ७० ॥

एगावि सा संमत्ता ॥ जिएज्जत्ती दुग्गइं निवारेज्जं ॥

दुव्वहाइं लहावेज्जं ॥ आसिद्धि परंपर सुहाइं ॥ ७१ ॥

एकली एवी पण जिन भक्ति दुर्गतने निवारवाने मोटे समर्थ थाय छे अने ज्यां सुधी सिद्धि पामे
त्यां सुधी दुर्लभ एवा परंपर सुखने मेलवी आपवा समर्थ छे ॥ ७१ ॥

विद्या वि ज्ञानिमंतस्स ॥ सिद्धि सुवयाइ होइ फलयाय ॥

किं पुण निव्वुइ विद्या ॥ सिद्धिह अज्जत्तिमंतस्स ॥ ७२ ॥

विद्या पण भक्तिवतने सिद्ध थाय छे अने फलने आपनारी थाय छे तो वली शी रीते मोक्षनी विद्या
अभक्तिवतने सिद्ध थाय ? ॥ ७२ ॥

तेसिं आराहण नायगाण ॥ न करिस्स जो नरो ज्ञानिं ॥

धणियं पि उच्चमंतो ॥ सादिं सो ज्जसेरे चवइ ॥ ७३ ॥

ते आराधनाओना नायक एवा बीतराग भगवान तेनी जे माणस भक्ति न करे ते पुरुष घणो पण उ-
द्यम करतां डांगरने उखर भूमिने विषे वावेछे ॥ ७३ ॥

वीएण विणा सस्सं ॥ इच्छइ सो वास मप्पएण विणा ॥

आराहणमिहंतो ॥ आराहयज्जत्तिमकरंतो ॥ ७४ ॥

आराधकनी भक्ति नहि करतो पण आराधनाने इच्छतो एवो माणस धी विना धान्यनी अने वादळां
विना वरसादनी इच्छा करेछे ॥ ७४ ॥

उत्तम कुल संपत्तिं ॥ सुह निष्फत्तिं च कुणइ जिण्णज्जनी ॥

मणियार सिद्धि जीवस्स ॥ दद्दुरस्सेव रायगिहे ॥ ७५ ॥

श्री जिनेश्वर महाराजनी भक्ति उत्तम कुलने विषे उत्पत्ति अने सुखनी निष्पत्ति करेछे, जेम राजग्रह
नगरने विषे मणीआर शेटनो जीव जे देडको हतो तेने थयुं ॥ ७५ ॥

आराहण पुरस्सर मणन्न हियउ विमुद्ध लेसाने ॥

संसार रक्य करणं ॥ तं मा मुंची नमुक्कारं ॥ ७६ ॥

आराधना पुर्वक बीजे ठेकाणे चित्त नहि आपनार विशुद्ध लेख्या थकी संसारना क्षयने करनार एवा
नवकारने तुं मा मुक ॥ ७६ ॥

अरिहंत नमुक्कारो ॥ इक्कोवि हविच्च जो मरणकाले ॥
सो जिणवरेहिं दिवो ॥ संसारुछेयण समडो ॥ ७७ ॥

मरणनी वखते जो एक पण अरिहंतने नमस्कार थाय तो ते संसार उच्छेद करवाने समर्थ छे एम जि-
नेश्वर भगवाने कहेलुं छे ॥ ७७ ॥

मिंवो किलिवंकमो ॥ नमो जिणाणं ति सुकय पणिहाणो ॥

कमलदलको जस्को ॥ जानु चोरुत्ति सूलिहिनु ॥ ७८ ॥

माठां कर्मनो करनारो एवो महावत् जेने चोर कहिनि शूलीए दीधेलो ते पण 'नमो जिणाणं' एम
कहेतो शुभ ध्याने वर्ततो कमलपत्रना जेनी आखवालो यक्ष थयो ॥ ७८ ॥

भाव नमुक्कार विवज्जियाइं ॥ जीवेण अकय करणाइं ॥

गहियाणि य मुक्काणि य ॥ अणंतसो दव्व लिंगाइं ॥ ७९ ॥

भाव नमस्कार रहित एवां निरर्थक द्रव्य लिग जीवे अनंती वार ग्रहण कर्यां अने सूक्त्यां ॥ ७९ ॥

आराहणा पम्मागा ॥ गहणे दडो जेवे नमुक्कारो ॥

तह सुगइ मग्ग गमसे ॥ रडुव जीवस्स अपम्हिनु ॥ ८० ॥

आराधना रूप पताका लेवाने विषे नमस्कार हाथ रूप थायछे, तेमज सद्गतिना मार्गे जवामां ते जीवने अप्रतिहत रथ समान छे ॥ ८० ॥

अन्नाणी विय गोवो ॥ आराहिता मनु नमुक्कारं ॥

चंपाए सिद्धिसुनु ॥ सुदंसणो विस्सुनु जानु ॥ ८१ ॥

अन्नानी एवो पण गोवाल नवकार आराधीने मरण पाप्म्यो ते चंपानगरीने विषे श्रेष्ठी पुत्र सुदर्शन एवं नामे प्रख्यात थयो ॥ ८१ ॥

विद्या जहा पिसायं ॥ सुहु वज्जता करेइ पुरिस वसं ॥

नाणं हियय पिसायं ॥ सुहु वज्जतं तह करेइ ॥ ८२ ॥

जेम विद्या सारी रीते आराधो थकी पिशाच प्रते पुरुषने वश करेछे तेम ज्ञान रुडी पेरे आराध्युं थकुं मन रुपी पिशाचने वश करेछे ॥ ८२ ॥

नुवसमइ किएह सप्पो ॥ जह मंतेण विहिणा पन्नत्तेणं ॥

तह हियय किएह सप्पो ॥ सुहु वज्जत्तेण नाणेण ॥ ८३ ॥

जेम विधिए आराधेलां मंत्रवेह कृष्ण सर्प उपशमे छे तेम रुडी पेरे आराधेलां एवा ज्ञान वेडे मन रुपी कृष्ण सर्प वश थायछे ॥ ८३ ॥

जह मक्कमन्ने खणमवि ॥ मझ्हो अद्धिनें नसक्केइ ॥

तह खणमवि मझ्हो ॥ विसएहिं विणा न होइ मणो ॥ ८४ ॥

जेम माँकडो क्षण मात्र पण निश्चल थइ न शके तेम मन क्षणमात्र पण विषयोना आनंद विना मध्यस्थ न रही शके ॥ ८४ ॥

तम्हा स उठिउमाणो ॥ मए मक्कमन्ने जिणोवएसेण ॥

कानं सुत्त निबद्धो ॥ रामेयवो सुहेऊणो ॥ ८५ ॥

ते माटे ते उठता मनरुपी माँकडाने जिनता उपदेशवडे दोरीथी बांधेलो करीने शुभ ध्यानने विषे रमाइवो ॥ ८५ ॥

सूई जहा ससुत्ता ॥ न नस्सइ कय वरंमि पनियावि ॥

जीवो तहा ससुत्तो ॥ न नस्सई गनु वि संसारे ॥ ८६ ॥

श्रुतज्ञान

जेम सोय दोरा सहित होय ते कचरामां पडी होय तो पण खोँवाइ जाय नहि तेम जीव (रुपी) दोरा सहित संसारने विषे पड्यो होय तो पण नाश पामे नहि ॥ ८६ ॥

संम सिलोगेहिं जवो ॥ जइ तां मरणाउ रक्किने राया ॥

पत्तोअसुसामन्नं ॥ किं पुण जिण वुत्त सुत्तेणं ॥ ८७ ॥

लौकिक श्लोकोवेड यत्ने जो मरण थकी राजाए वचाव्यो अने ते रुहुं साधुपणुं पाम्यो तो जिनेश्वर भगवाने कहेला एवा सूत्रवडे जीव मरणना दुःखथी छुटे एमां शुं कहेहुं ॥ ८७ ॥

अहवा चिलाइपुत्तो ॥ पत्तो नाणं तहा सुरत्तं च ॥

नवसम विवेग संवर ॥ पयसुमरण मित्त सुयनाणो ॥ ८८ ॥

अथवा उपशम, विवेक, संवर ए पदना सांभलवा मात्र श्रुत ज्ञान जेने छे एवो चिलाती पुत्र ज्ञान पाम्यो तेमज देवपणुं पाम्यो ॥ ८८ ॥

परिहर ठखीव वहं ॥ सम मण वयण काय जोगेहिं ॥

जीव विसेसं नाहुं ॥ जावज्जीवं पयत्तेणं ॥ ८९ ॥

जीवना भेदने जाणीने जावजीव पयत्नवडे सस्कक् मन, वचन, कायाना योगवडे छ कायना जीवना वधने त्याग कर ॥ ८९ ॥

अह ते न पियं डुरकं ॥ जाणिय एमेव सब जीवाणं ॥

सबायर सुवउत्तो ॥ इत्तो धम्मेष कुणसुदयं ॥ ९० ॥

जेम तने दुःख वहालु लागतुं नथी एम सर्व जीवने पण दुःख गमतुं नथी एवुं जाणीने सर्व आदरवडे उपयुक्त छतो धर्मेने विषे उद्यम करतो दयाने कर ॥ ९० ॥

તુંગં ન મંદરાત્ ॥ આગાસાત્ વિસાલયં નહિ ॥

જહ તહ જયંમિ જાણસુ ॥ ધમ્મમહિંસાસમં નહિ ॥ ૯૧ ॥

જેમ જગતને વિષે મેરુ પર્વત થકી કંઈ હંચું નથી અને આકાશ થકી કંઈ મોટું નથી તેમ અહિંસા સમાન ધર્મ નથી ॥ ૯૧ ॥

સદ્ધે વિય સંબંધા ॥ પત્તા જીવેણ સદ્ધે જીવેહિં ॥

તો મારંતો જીવં ॥ મારહ સંબંધિણો સદ્ધે ॥ ૯૨ ॥

સર્વ પણ (સઘલાં) સંબંધો સર્વે જીવો સાથે આ જીવે પામ્યા તેથી જીવને મારતો છતો સર્વ સંબંધિ-
ઓને મારે છે ॥ ૯૨ ॥

જીવ વહો અપ્પવહો ॥ જીવદયા અપ્પણો દયા હોહ ॥

તા સદ્ધ જીવહિંસા ॥ પરિચત્તા અત્ત કામેહિં ॥ ૯૩ ॥

જીવનો વધ તે આપણોજ વધ જાણવો અને જીવની દયા છે તે આપણીજ દયા છે તેથી આત્માનાં સુખને
ફાછતા જીવોએ સર્વ જીવ હિંસા ત્યાગ કરી છે ॥ ૯૩ ॥

જાવડ્યાં દુસ્કાં ॥ હંતિ ચત્તગગયસ્સ જીવસ્સ ॥

સદ્ધાં તાં હિંસા ॥ ફલાં નિન્નણં વિયાણાહિં ॥ ૯૪ ॥

જેટલાં દુઃખો ચાર ગીતમાં રસડતા -જીવને થાય છે તે સર્વે હિંસાનાં ફલ છે એમ સુક્ષ્મ બુદ્ધિથી જાણ ॥ ૯૪ ॥

જંકિંચિ સુહૃમુયારં ॥ પહુત્તણં પગદ સુંદરં જં ચ ॥

આરુગં સોદ્ધગં ॥ તં તમહિંસાફલં સર્વં ॥ ૯૫ ॥

જે કંઈ મોટું સુખ અને પ્રમુપણું જે કંઈ સ્વાભાવિક રીતે સુંદર છે, નિરોગપણું, મૌમાગ્યપણું છે તે તે સર્વે અહિંસાનું ફલ સમજવું ॥ ૯૫ ॥

પાણોવિ પામિહરં ॥ પત્તો બૂઠોવિસુંસુમારદહે ॥

એગેણ વિ એગ દિણ ચિણ ॥ હિંસાવય ગુણેણં ॥ ૯૬ ॥

ચંડાલ પણ સુસુમાર દ્રહને વિષે એક દિવસમાં એક જીવ વચાવનાથી ઉત્પન્ન થયેલો અહિંસા વ્રતના ગુણ-વહે દેવતાનું સાનિધ્ય પામ્યો ॥ ૯૬ ॥

પરિહર અસન્ન વયણં ॥ સર્વંપિ ચત્તવિહં પયત્તેણ ॥

સંજમવંતા વિ જન્તુ ॥ જ્ઞાસા દોસેણ લિપંત ॥ ૯૭ ॥

અસત્ય ચાર પ્રકારનું છે તેનાં નામ ૧. અછતાનું પ્રગટ કરવું, જેમ આત્મા સર્વગત છે, ૨. વીજા અર્થનું કહેવું જેમ ગો શબ્દે શ્વાન. ૩. છતાને ઓલવવું, જેમ આત્મા નથી. ૪. નિદાનું કરવું, જેમ ચોર ન હોય તેને

ચોર કહેવો, એ સર્વે પળ ચાર પ્રકારના અસત્ય વચનને પ્રયત્નવેડે કરીને ત્યાગ કર જે માટે સંજમવંત પુરુષો પળ ભાષાના દોષવેડે (અસત્ય ભાષણવેડે કર્મથી) લેપાય છે. ॥ ૯૭ ॥

હાસેણ વ કોહિણ વ ॥ લોહિણ જાણ વા વિ તમસચ્ચં ॥

મા જાણસુ જાણસુ સચ્ચં ॥ જીવહિયજીં પસહ્મિણં ॥ ૯૮ ॥

વલી હાસ્યવેડે ક્રોધવેડે લોભવેડે અને ભયવેડે તે અસત્ય ના વોલ પળ જીવને હિતતું કરનારું અને મુંદર એટલું સત્ય વચન વોલ ॥ ૯૮ ॥

વિસ્સસણિચ્છો યાયા ॥ વ હોઈ પુચ્છો ગુરુઘ લોઝસ્સ ॥

સયણુઘ સચ્ચવાઈ ॥ પુરિસો સઘસ્સ હોઈ પિતુ ॥ ૯૯ ॥

સત્યવાદી પુરુષ માતાની પેઠે વિશ્વાસ રાખવા લાયક અને ગુરુની પેઠે લોકને પૂજવા યોગ્ય અને સગાની પેઠે સર્વને વહાલો લાગે છે ॥ ૯૯ ॥

હોનુ વ જમી સિહંમી ॥ મુંમી વા વક્કલિ વંન ગો'વા ॥

લોએ અસચ્ચવાઈ ॥ જંનઈ પાસંમ ચંમ્મલો ॥ ૧૦૦ ॥

જટાવંત હોય અથવા શિલાવંત હોય, મુંડ હોય અથવા વલ્કલ (જાડની છાલ) પહેરનાર હોય, અથવા નગ્ર હોય તોપણ લોકને વિષે અસત્યવાદી, પાશંડી અને ચંડાલ કહેવાય છે ॥ ૧૦૦ ॥

નવ બ્રહ્મચર્યની ગુપ્તિ તેને કરી શુદ્ધ એવું બ્રહ્મચર્ય તેને રક્ષણ કર; નિસ્ર ઘણા દોષથી ભરેલો એવો જા-
ળીને કામને જીત ॥ ૧૦૭ ॥

જાવડ્યા કિરદોસા ॥ ઇહપરલોએ હુહાવહાહુંતિ ॥

આવહદ તેન સઘ્વે ॥ મેહુણ સન્ના મણુસ્સસ્સ ॥ ૧૦૮ ॥

સ્વરેશ્વર જેટલા દોષ આ લોક અને પરલોકને વિષે દુઃખના કરનારા છે તે વધા દોષોને મનુષ્યની મૈ-
યુન સંજ્ઞા લાંબેછે ॥ ૧૦૮ ॥

રહ અરહ તરલ જીહા ॥ જુણ સંકપ્પ નપ્પન ફણેણ ॥

વિસય બિલવાસિણા ॥ મય મુહેણ વિઘ્વો અરોસેણ ॥ ૧૦૯ ॥

રતિ અને અરતિરૂપ ચંચલ વે જીભવાલા અને સંકલ્પ રૂપ પ્રચંડ ફણાવાલા અને વિષયરૂપ વીલમાં વ-
સનારા અને મદરૂપ મુલ્લવાલા અને ગર્વથી અનાદરરૂપ રોપવાલા ॥ ૧૦૯ ॥

કામ મુઝંગેણ દઢા ॥ તદ્ધા નિમ્મોય દપ્પ દાઢેણ ॥

ત્તાસંતિ નરા અવસા ॥ હુસ્સહ હુલ્લાવહ વિસેણ ॥ ૧૧૦ ॥

લજ્જારૂપ કાંચલીવાલા અને અહંકારરૂપ દાઢવાલા અને દુઃસહ દુઃસ્વાકારક વિષવાલા એવા કામ
મુર્જંગવડે હસાણા માળસો પરવશ થણા દેલાયછે ॥ ૧૧૦ ॥

લલ્લુક્ક નરય વિયણાનુ ધોર સંસાર સાયરવ્વહણં ॥

સંગઠડ ન પિઠ્ઠ ॥ તુઠ્ઠત્તં કામિય સુહસ્સ ॥ ૧૧૧ ॥

રૌદ્ર નરકની વેદનાઓ અને ધોર ઇવા સંસાર સાગર તેનું વહન કરું તેને પામે
તુચ્છપણું ન દેશે ॥ ૧૧૧ ॥

કામિત સુખનું

વમ્મહ સરસય વિઘો ॥ ગિઘો વણિનુવ્વરાય પત્તિ ॥

પાનુ સ્કાલય ગેહે ॥ ડુગંધેણેગ સો વસિનુ ॥ ૧૧૨ ॥

કામના સેંકડો વાળવડે વિધાણો અને શૃદ્ધ થણો એવો વાણીઓ જેમ રાજાની
ચાલની અંદર નાંખ્યો તે અનેક ડુર્ગંધોને સહન કરતો ત્યાં રહ્યો ॥ ૧૧૨ ॥

કામા સત્તો ન સુણડ ॥ ગમ્મા ગમ્મં પિ વેસિયાણુવ્વ ॥

સિઠ્ઠી કુબેરદત્તો ॥ નિયય સુયા સુરય રડ રત્તો ॥ ૧૧૩ ॥

કામાસક્ત માણસ વેચ્યાની પેટે ગમ્ય અને અગમ્યને ન જાણે જેમ કુબેરદત્તશેઠ પોતાની તરત વાલક-
ને જન્મ આપનારી માતાના ઉપર સુરત વિષય સુખથી રક્ત થણ્યો રહ્યો ॥ ૧૧૩ ॥

પન્નિ પિલ્લિય કામકલિં ॥ કામગ્ધઢા સુસુય સુઞ્ઞણુવંધં ॥

મહિલા સુદોસ વિસવ, હ્વરીસુ પયંડં નિયઠ્ઠંતો ॥ ૧૧૪ ॥

कंदर्प व्याप्त एवी अने दोषरूप विषनी वेलडीओ एवी स्त्रीओने विषे प्रेयो छे काम कलह जेणे एवा प्रतिबंधने (आसक्तिने) स्वभावयी जोता एवा तमे छोडीदो ॥ ११४ ॥

महिळा कुलं सुवंसं ॥ पइं सुयं मायरं व पियरंवा ॥

विसंअधा अगणंती ॥ डुरक ससुदंमि पामेइ ॥ ११५ ॥

स्त्री-विषयमां आंधली थइ छती कुल, वंश, पति, पुत्र, माता तेमज पिताने नहि गणकारती दुःख ससुद्रने विषे पाडेछे ॥ ११६ ॥

नीयं गमाहिं सुपत्तं हराहिं ॥ उपिच्छ मंथर गइहिं ॥

महिळाहिं निन्नयांहिव ॥ गिरिवर गुरुया विजिञ्चंति ॥ ११६ ॥

स्त्रीओ नीचगामीनी पक्षे (ढळती जमीनमां जनारी) सारा स्तनवाली पक्षे (सुंदर पाणीने हरण कर-नारी) देखवा योग सुंदर अने मंद मंद गतीवाली नदीओनी पेठे मेरु पर्वत जेवा भारे (पुरुषो) ने पण भेदी नांखेछे ॥ ११६ ॥

सुदु वि जियासु सुदु वि पियासु ॥ सुदु वि परूढ पिम्मासु ॥

महिळासुनुअगीसु अ ॥ विसंनं नाम को कुणइ ॥ ११७ ॥

અતિશય પરિચયવાલી અને અતિશય પ્રિય એવી વલી અતિશય પ્રેમવંત એવી પણ સ્ત્રીઓ રૂપ સાપળોને વિષે સ્તેરેશ્વર કોણ વિશ્વાસ કરે ॥ ૧૧૭ ॥

વિસંત્રનિપ્પરં પિદુ, ડવયાર પરં પરૂઠ પિમ્મંપિ ॥

કય વિપ્પિયં પડં ઝત્તિ ॥ નિંતિ નિહણં હયાસાનુ ॥ ૧૧૮ ॥

અતિ વિશ્વાસવંત એવા અને ઉપકારને વિષે તત્પર એવા ને ઉત્પન્ન થયો છે પ્રેમ તે જેને એવા પણ પતિને એકવાર અપ્રિય કરવાથી તરતજ તે અથમ સ્ત્રીઓ મરણ પમાડેછે ॥ ૧૧૮ ॥

રમણિય દંસણાનુ ॥ 'સો માલં ગીનુ' ગુણ નિવહાનુ ॥

નવ માલાઢ માલાનુ વહરંતિ હિયયં મહિલિયાનુ ॥ ૧૧૯ ॥

સુંદર દેસાતી એવી અને સુકુમાર અંગવાલી અને ગુણથી (દોરીથી) વંધાએલી નવી જાડની માલા જેવી સ્ત્રીઓ પુરુષના હૃદયને હરેછે ॥ ૧૧૯ ॥

કિંતુ મહિલાણ તાસિં ॥ દંસણ સુંદર જણિય મોહાણં ॥

આલિંગણ મયરા દેઢ ॥ વચ્ચ માલાણ વવિણાસં ॥ ૧૨૦ ॥

દર્શનના સુંદરપણાથી ઉત્પન્ન કર્યો છે મોહ તે જેમને એવી સ્ત્રીઓના આલિંગનરૂપ મદિરા કળેરની વધ્ય માલાની પેઠે પુરુષોને વિનાસ આપેછે ॥ ૧૨૦ ॥

रमणीय दंसणं चैव ॥ सुंदरं होत संगम सुहेणं ॥

गंधोर्विवय सुरहोमालईइ ॥ मलयं पुण विणासो ॥ १५१ ॥

स्त्रीनुं दर्शन खेरखर रुडुं छे, माटे संगमना मुखवडे करीने सयुं; मालानो गंध पण सुगंधीदार होय पण मर्दनवडे विनाश पाये ॥ १२१ ॥

साकियपुराहिवइ ॥ देव रइ रक्ख सुख पप्रढो ॥

पंगुल हेजं बूढो ॥ बूढोय नईइ देवीए ॥ १५२ ॥

साकेत नगरनो आधिपाते देवरति नाम राजा राज्यना सुखथी भएथयो, पांगलाने माटे ते नदीमां पडयो अने ते नदीरूप देवीने विपे बुडयो ॥ १२२ ॥

सोय सरी डुरिय दरी ॥ कवम कुम्मी महिलिया किलेस करी ॥

वयर विरोयण अरणी ॥ दुख खणी सुखपम्निवक्का ॥ १५३ ॥

शोकनी नदी अने दुरितनी गुफा, कपटनुं वर अने क्लेशनी करनारी अने वैररूपी अग्निने सलग्नाववाने अरणीना लाकडा समान अने दुःखनी खाण अने सुखनी प्रीतिपक्षी स्त्री छे ॥ १२३ ॥

अमुणिय मण परिक्कम्मो ॥ सम्मं को नाम नासिजं तरइ ॥

वम्मह सर पसरहे ॥ दिठ्ठिओहेमयञ्जीणं ॥ १५४ ॥

કામના વાળનો વિસ્તાર છે એમોં એકોં શ્રુગાણીઓ (સ્ત્રીઓ) નાં દૃષ્ટિનાં કટાક્ષને વિષે અળખાળ્યો છે મનનો નિગ્રહ જેનો એવો કયો પુરુષ સમ્યક્ પ્રકારે નાણી જવાને સમર્થ થાય છે ॥ ૧૨૪ ॥

ઘણ સાલાલું વ ડુરુત્ત ॥ મંત સુપત્નહરાત્ત વઢ્ઢતિ ॥

મોહવિસં સહિલાત્ત ॥ આલક્ક વિસં વ પુરિસસસ્સ ॥ ૧૨૫ ॥

ઔતશય ઉંચાં અને ઘણાં વાદલાં વાલી એવી મેઘપાલા જેમ હડકવાના વિષને વધારે તેમ ઔતશય ઉં-
ચા પયોધર (સ્તન) વાલી સ્ત્રીઓ પુરુષના મોહ વિષને વધારે છે ॥ ૧૨૫ ॥

પરિહરસુ તત્ત તાસિં ॥ વિઠિં વિઠીવિસસસ્સ વ અહિસસ ॥

જં રમણિ નયણ વાણ ॥ ચરિત્ત પાણે વિણાસંતિ ॥ ૧૨૬ ॥

તે માટે તે સ્ત્રીઓની દૃષ્ટિને દૃષ્ટિવિષ સર્પની દૃષ્ટિની પેઠે તેમ ત્યાગ કરો; કેમકે સ્ત્રીનાં નેત્ર વાળ-
રિત્રરૂપી પ્રાણનો નાશ કરે છે ॥ ૧૨૬ ॥

મહિલા સંસગ્ગીએ ॥ અગ્ગી હવ જં ચ અપ્પસારસસ્સ ॥

મયણં વ મણો મુણિણો ॥ વિહંત સિઘં ચિય વિલાહ ॥ ૧૨૭ ॥

સ્ત્રીની સંગતિથી અલ્પ સત્તવાલા મુનિનું પળં મનં અગ્નિથી જિમં મીણ ઓગળી જાય તેની પેઠે સ્વરેલ્લર,
ગલી જાય છે ॥ ૧૨૭ ॥

जइवि परिचत्त संगो ॥ तव तणु यंगो तहावि परिवरुइ ॥

महिला संसगगीए ॥ कोसा जवणू सियव्य रिसी ॥ १५८ ॥

जो पण स्त्रीना सर्व संगने लग करनार अने तपवडे करीने पातला अंगवालो ^{होय} तोपण कोशाना घरने विषे वसनार सिंह गुफावासी ऋषि स्त्रीना संगथी चली जायेछो ॥ १२८ ॥

सिंगार तरंगए ॥ विलास वेलाए जोववण जलाए ॥

के के जयंमि पुरिसा ॥ नारि नईए न बुझति ॥ १५९ ॥

शृंगार रूपी कछोलो छे जेमां अने विलास रूपी भरती छे जेमां जुवानी रूपी पाणी छे जेमां एवी स्त्री रूपी नदीने विषे जगतने विषे कया कया पुरुषो नथी हुवता ॥ १२९ ॥

विरय जलं मोह कलं ॥ विलास बिब्वोय जलयर इसं ॥

मय मयरं उत्तिन्ना ॥ तारुन्नमहसवं धीरा ॥ १३० ॥

धीर पुरुषो, विषय रूप जलवाला, अने मोह रूपी कादववाला, अने विलास अने अभिमान रूपी जलचर वाला, मद रूपी मगरवाला, एवा जुवानी रूपी समुद्रने तरी गया ॥ १३० ॥

अग्निंतर बाहिरए ॥ सर्वे संगे तुमं विवञ्चेहिं ॥

कय कारिय एमईहिं ॥ कायमणो वाय जोगेहिं ॥ १३१ ॥

કરતું, કર(તું) અને અનુમોદવા રૂપ ત્રણ કર્ણવહે અને મન, વચન, કાયાના જોગોવહે અભ્યંતર અને વાહિર એવા સર્વે સંગોને તું ત્યાગ કર. ॥ ૧૩૧ ॥

સંગ નિમિત્તં મારઈ ॥ ત્રણઢ અલિયં કરેઈ ચોરિક્કં ॥

સેવઢ મેહુણ મિહં ॥ અપ્પરિમાણં કુણઢ જીવો ॥ ૧૩૨ ॥

પ્રમંગ પડે સંગનાં હેતુથી જીવને મારે, જૂઠું બોલે, ચોરી કરે, મથૂન સેવે, અને જીવ ઇચ્છાનું અપરિમાણ કરે (પરિગ્રહનું પરિમાણ ન કરે) ॥ ૧૩૨ ॥

સંગો મહા ત્રયં જં ॥ વિદ્દિન્નિત્તુ સાવણ સંત્તેણં ॥

પુત્તેણ દિણ્ણ અહંમિ ॥ મુણિવઢ કુંચિણ્ણ જહા ॥ ૧૩૩ ॥

સંગ મોટા ભયનું કારણ છે, કેમકે પુત્રે દ્રવ્ય ચોરે છે તે શ્રાવક કુંચિક શેટે મુનિપતી રૂપીને વહેમથી પીઠા ઉપજાવી ॥ ૧૩૩ ॥

સવ્વગંથ વિમુક્કો ॥ સીઢન્નૂલ પસંત્તિત્તો ય ॥

જં પાવઢ મુત્તિસુહં ॥ ન ચક્કવટ્ટી વિ તં લહ્હ ॥ ૧૩૪ ॥

વાહ્ય અને અભ્યંતર પરિગ્રહથી મુક્ત, શીતલ પરિણામવાલો, અને ઉપશાંત ચિત્તવાલો એવો પુરુષ જેઠું નિર્લોભપણાનું સુત્ર પામે તે સુત્ર ચક્રવર્તિ પળ ન પામે ॥ ૧૩૪ ॥

निस्सद्वस्सेह महवयाइं ॥ अस्करं निवण गुणाइं ॥

उवहमंति य ताइं ॥ नियाण सद्धेण सुखिणो वि ॥ १३५ ॥

शल्य रहित पुष्पने महाव्रतो अस्वह होय अने अतिचार रहित होय; ते महाव्रतोने नियाण शल्यवडे मुनोयो पण उपघात पमाडे छे ॥ १३५ ॥

अह राग दोस गप्पंच ॥ मोहगप्पं च तं भवे तिविहं ॥

धम्महं हीण कुलाइं ॥ पत्थणं मोह गप्पं तं ॥ १३६ ॥

ते नियाण शल्य राग गर्भित, द्वेष गर्भित अने मोह गर्भित ए रीते त्रण प्रकार थाय छे; धर्मेने काजे हीण कुलादिकनी प्रार्थना करे ते मोह गर्भित नियाणुं समजवुं ॥ १३६ ॥

रागेण गंगदत्तो ॥ दोसेण विस्सन्नूइमाइया ॥

मोहेण चंरुपिंगल ॥ माइया हुंति दिवंता ॥ १३७ ॥

राग नियाणाने मोटे गंगदत्त, अने द्वेष नियाणाने मोटे विश्वभूति (महावीर स्वामिनो जीव) अने मोह नियाणे चंडापिंगल आदि दृष्टांत प्रसिद्ध छे ॥ १३७ ॥

अगणिय जो मोक्क सुहं ॥ कुलइ नियाणं असार सुह हेउं ॥

सो कायमणि कएणं ॥ वेरुलिय मणिं पणासेइ ॥ १३८ ॥

જે મોક્ષના સુખને અવગણીને અસાર સુખનું કારણ એહું નિયાળું કરે તે પુરુષ કાચમણિને માટે વૈદ્ય રત્નને નાશ કરે છે ॥ ૧૩૮ ॥

દુઃસ્વસ્થ્ય કર્મસ્થ્ય ॥ સમાહિ મરણં ચ્ચ બોહિલાન્નો ય ॥

અયં પઠેયદં ॥ ન પઠ્ઠણિચ્ચં તલ્લ ઝનં ॥ ૧૩૯ ॥

દુઃસ્વસ્થ્ય અને કર્મસ્થ્ય સમાધિ મરણ અને વોધી વીજનો લાભ એટલાં વાનાંની માર્યના કરવી એટલે ઇ-ચ્છવાં તેથી વીજું કંઈ માગું નહિ ॥ ૧૩૯ ॥

નુશ્ચિય નિયાણ સદ્ધો ॥ નિસિન્નત્ત નિયત્તિ સમિય ગુત્તીહિં ॥

પંચ મહ્ધય રક્કં ॥ કય સિવ સુરકં પસાહેદ્ ॥ ૧૪૦ ॥

નિયાણ શલ્યને ત્યાગ કરીને રાત્રિ ભોજનથી નિવૃત્તિ કરી પાંચ સમિતિ ને ત્રણ ગુપ્તિએ કરીને સહિત પંચ મહાવ્રતની રક્ષા કરે તે મોક્ષ સુખને સાધે છે. ॥ ૧૪૦ ॥

ઇંદિય વિસય પસત્તા ॥ પઠ્ઠંતિ સંસાર સાયરે જીવા ॥

પરિક્કિલ્લ હિન્ન પસ્કા ॥ સુસીલ ગુણ પેહુણ વિહુણા ॥ ૧૪૧ ॥

ઇન્દ્રિયોના વિષયમાં આત્મક થઈ જીવો સુશીલ ગુણ રૂપ પીછાં વિનાના અને હેદાણી પાંચવાલા પક્ષી-ઓની પેઠે સંસાર સાગરમાં પડે છે ॥ ૧૪૧ ॥

न लहइ जहा लिहंतो ॥ सुहिद्वियं अद्वियं रसं सुखन ॥

सोसइ तालुय रसियं ॥ विलिहंतो मन्नए सोखं ॥ १४७ ॥

जेम भान (कुतरो) हाडकाना रसेने सुखे सुखे चाटतो थकौ खरं सुख नथी पामतो अने तालवानो रस शोपवेछे पण ते चाटतो सुन माने छे ॥ १४७ ॥

अहिलाय संग सेवि ॥ न लहइ किंचिवि सुहं तहा पुरिसो ॥

सो मसए वरानु ॥ सय काय परिस्समं सुखं ॥ १४८ ॥

तेम स्त्रीओना संगने सेवनार पुरुष कंइ पण सुख पामतो नथी तोपण पोताना शरीरनुं परिश्रम थाय छे तेनेज ते वापडो सुख माने छे ॥ १४८ ॥

सुतु विअग्गिज्झंतो ॥ कव्ववि केदीइ नळि जह सारो ॥

इंदिय विसएसु तहा ॥ नळि सुहं सुतु वि गविठं ॥ १४९ ॥

घणुंए मागतां छतां केलना गर्भमां कोइ ठेकाणे सार नथी तेम इंदियोना विषयोमां घणुंए शोधुं छतुं कंइ सुख नथी मलतुं ॥ १४९ ॥

सोएण पवसिय पिया ॥ चक्कूएण भाहुरो वणिन ॥

घालेण राय पुतो ॥ निहन जीहाइ सोदोसो ॥ १५० ॥

श्रोत इंद्रवहे परदेश गण्डा सार्थवाहनी स्त्री, चक्षुना रागवडे मथुरानो वाणियो, प्राणने वशे (मंथ
प्रिय) राजपुत्र अने जीव्हाने रसे सोदास राजा हणायो ॥ १४६ ॥

फासिंदिएण डुठो ॥ नठो सोमालिया महीपालो ॥

एक्किक्केण विनिहया ॥ किं पुण जे पंचसु पसत्ता ॥ १४६ ॥

फरम इंद्रवहे दुष्ट सोमालिकानो राजा नाश पाम्यो; अक्केके विपये^{पूण} ए वधा नाश पाम्या तो जे पांचे
इंद्रियमां आसक्त होय तेनुं शुं कहेवुं ॥ १४६ ॥

विस्मया विस्को निवरुइ ॥ निरविस्को तरइ उत्तर जवोहं ॥

देवी दीव समागय ॥ जालुअगा डुन्नि दिठंता ॥

जानुअ जुयलं च जणियं च ॥ पाठांतरं ॥ १४७ ॥

विषयनी अपेक्षा करनारो माणस दुस्तर एवा भवसमूह प्रते पडे अने विषयथी निरपेक्ष होय ते तरे;
(आ उपर) रत्न द्विषनी देवीने मल्या वे भाइ १. जीनपालिन २ जीन रक्षित तेनां दृष्टांत जाणवां अथवा
वे भाइनुं दृष्टांत कहुं छे ॥ १४७ ॥

ठलिया अवय स्कंता ॥ निरावयस्का गया अविघेणं ॥

तम्हा पवयण सारे ॥ निरावयस्केण होयध्वं ॥ १४८ ॥

રાગની અપેક્ષા કીધી તે છલ્યા અને જે નિર્પેક્ષ થયા તે નિર્વિવ્રણને ઠામે પહોંચ્યા તે કારણ માટે પ્રવ-
ચનસારને વિષે નિપુણ માણતે રાગને વિષે નિર્પેક્ષ થયું ॥ ૧૪૮ ॥

વિસાળ અવચસ્કંતા ॥ પદંતિ સંસાર સાયરે ઘોરે ॥

વિસાળ સુ નિરાવિસ્કા ॥ તરંતિ સંસાર કંતારં ॥ ૧૪૯ ॥

વિષયની આસીક્ત ધરતાં માળમો ઘોર સંસાર સાગરને વિષે પડે છે અને વિષયમાં નિર્પેક્ષ પુરુષો સંસાર

રૂપી અટવીને ઓલંગી જાય છે ॥ ૧૪૯ ॥

તા ધીર ધિશ્ વલેણં ॥ હૃદંતે દમસુ ઇંદ્રિય મંદંદે ॥

તેણુશ્ચ પન્નિવશ્કો ॥ હરાહિ આરાહણ પમાર્ગં ॥ ૧૫૦ ॥

તેથી હે ધીર પુરુષ ધીરજ રૂપી વલવેડે કરીને દુર્દાંત એવા ઇંદ્રિય રૂપ સિદ્ધને દમ; ને તેને કરીને અંત-
રંગ વૈરી રૂપ રાગ અને દ્વેષનો ક્ષય કર્યો છે જેને એવો તું આરાધના પતાકાને લે ॥ ૧૫૦ ॥

કોહાણ વિવાર્ગં ॥ નાઝણ ય તેસિ નિર્ગહેણ ગુણં ॥

નિર્ગિણહ તેણ સુ પુરિસ કસાય કલિણો પયત્તેણ ॥ ૧૫૧ ॥

ક્રોધાદિકના વિપાકને જાણીને અને તેના નિર્ગ્રહવેડે ગુણ જાણીને હે સુપુરુષ ! પ્રયત્નવેડે કષાયરૂપી

કલેશનો નિર્ગ્રહ કર ॥ ૧૫૧ ॥

જં અઇ તિસ્કં હુસ્કં ॥ જં ચ સુહં નત્તિમં તિલોહિણ ॥

તં જાણ કસાયાણં ॥ બુદ્ધિ સ્કય હેનયં સંઘં ॥ ૧૫૨ ॥

જે ત્રણ જગતને વિષે અતિ તીવ્ર દુઃખ છે અને જે ઉત્તમ સુખ છે તે સર્વ અનુક્રમે કષાયોનિ દુષ્ટિ અને ક્ષયનું કારણ સમજ ॥ ૧૫૨ ॥

કોહેણ નંદમાઈ ॥ નિહયા માણેણ ફરસરામાઈ ॥

માયાએ પંડુ રચ્યા ॥ લોહિણં લોહણંદાઈ ॥ ૧૫૩ ॥

ક્રોધવેડે નંદ વિગેરે, અને માનવેડે ફરથુરામાદિ, માયાવેડે પંડરજ્યા અને લોભવેડે લોહિણંદાઈ, દુઃખ પામ્યા ॥ ૧૫૩ ॥

ઇયનવણસામય પા, ણણ ॥ પઢહાયંમિ ચિત્તંમિ ॥

જાન સુનિબ્બુન સો, પાણ વ પાણિયં તિસિનુ ॥ ૧૫૪ ॥

આ ઉપદેશ રૂપ અમૃત પાનવેડે ચિત્ત વિષે જેમ તરસ્યો માણસ પાણી મેલવીને નિરાંતે બેસે તેમ તે શિષ્ય અતિશે નિહત થયો હોતો કહે છે ॥ ૧૫૪ ॥

ઇચ્છામો અણુસઠિં જંતે જવ પંક તરણ દઢ લોઠિં ॥

જં જહ નત્તં તં તહ ॥ કરેમિ વિણયણનુ જણહ ॥ ૧૫૫ ॥

હે ભગવન્ન હું ભવ રૂપી કાદવ ઑલંગવાને દૃઢ લાકડી સમાન તમારી શિક્ષાને ઇચ્છું છું; જે જેમ આપે

કહ્યું તે તેમ હું કરું એમ વિનયથી નમેલો તે કહે છે ॥ ૧૫૬ ॥

જે કહવિ અસુહકર્મો ॥ દુણ દેહમિ સંજ્ઞે વીયણા ॥

અહવા તણહયા ॥ પરીસહા સે બુદીરિદ્ધા ॥ ૧૫૬ ॥

પ્રકારે
જો કોઈ પ્રકારે અથુમ કર્મના ઉદયે કરીને શરીરને વિષે વેદના અથવા તરજા વિગેરે પરિસહો સંભવે

તેમને ઉદીરે ॥ ૧૫૬ ॥

નિહં મહુરં પહ્વાયણિચ્છં ॥ હિયયંગમં અણલિયં ચ ॥

તો સેહાવેયવો ॥ સો સ્કવન્ત પસવંતેણ ॥ ૧૫૭ ॥

સ્તિગ્ધ, મધુર, હરખનું કરનાર, હૃદયને ગમતું, અને સાહુ વચન કહેતા એવા આચાર્યે (આરાધક સાધુ)

તેને સંહન કરે એમ કરાવું ॥ ૧૫૭ ॥

સંનરસુ સુયણુજં ॥ તં મર્ચંમિ ચબ્ધિહસ્સ સંઘસ્સ ॥

તૂઠા મહા પદસા ॥ અહયં આરાહસ્સામિ ॥ ૧૫૮ ॥

હે સવ પુરુષ, તમે સંભારી આપો કેં ચતુર્વિધ સંઘના મધ્યે મોટી પ્રતિજ્ઞા મેં કરી તે હું આરાધીશ ॥ ૧૫૮ ॥

अरहंत सिद्ध केवली ॥ पञ्चस्कंदं सब संघ सक्किस्स ॥

पञ्चक्काणस्स कयस्स ॥ भंजणं नाम को कुणइ ॥ १५ए ॥

अरिहंत, सिद्ध, केवली अने सर्व संघनी साखे प्रत्यक्ष जे पञ्चखण कर्तुं तेनुं भागवुं कोण करे ॥

जालुंकिए करुणं ॥ खड्गंतो धोर वेयणा तो वि ॥

आराहणं पद्मिन्नो ॥ जालेण अवंति सुकुमालो ॥ १६ए ॥

शिवालणीए अतिशय खरातो, धोर वेदना पायतो पण ध्यानवडे अवंति सुकुमाल आराधना प्राम्यो ॥

सुगिह्व गिरिमि सुकोसलो वि ॥ सिद्धं दइयनुं नयवं ॥

वर्गधीए खड्गंतो ॥ पद्मिन्नो उत्तमं अठं ॥ १६१ ॥

चित्रकुट पर्वतेने विषे सिधार्थ (मोक्ष) ते छे प्याहं जेने एवो भगवान् सुकोसल पण वाघणवडे खरातो मोक्ष प्रत्ये प्राम्यो ॥ १६१ ॥

गुठे पान्नव गनु ॥ सुबंध्युणा गोमए पलिवियंमि ॥

रुध्यंतो चाणक्को ॥ पद्मिन्नो उत्तमं अठं ॥ १६२ ॥

गोकुलमां पादोषगम अणशणवाला सुबंध्यु मंत्रिए छाणां सलगवे छेते दाइतो एवो चाणक्य ते उत्तम अर्थने (आराधकप्रदाने) प्राम्यो ॥ १६२ ॥

અવલંબિતણ સત્તે તુમંપિ તા ધીર ધીરયં કુણસુ ॥

જાવે સુ ય નેગુસં ॥ સંસાર મહા સમુદ્રસ ॥ ૧૬૩ ॥

તે માટે સત્ત્વને અવલંબીને તું પણ હે ધીર પુણ્ય ધીરજપણું ધર અને સંસાર મહા સમુદ્રનું નિર્ગુણપણું ભાવ ॥

જંમ જરા મરણ જલો ॥ અણાદમં વસણ સાવયા દણો ॥

જીવાણ હુસ્ક હેનું ॥ કઠં ^{પૂર્વો, અને} રુદ્ધો ^{અનુ} જવુ સમુદ્ધો ॥ ૧૬૪ ॥

જન્મ, જરા અને મરણ સ્ત્રી પાળી છે જેમાં ^{અનાદિ} દુઃસ્ત્રસ્ત્રી શ્વાપદવડે વ્યાપ્ત અને જીવોને દુઃખ નો હેતુ ^{પૂર્વો} એવો જવુ સમુદ્ર તે ઘણોજ કષ્ટનો કરનારો અને રુદ્ધ છે ॥ ૧૬૪ ॥

ધન્નોહં જેણ મણ ॥ અણોર પારંમિ જવ સમુદ્ધંમિ ॥

જવ સય સદ્ધસ હુદ્ધંહં ॥ લદ્ધં સદ્ધંમ જાણ મિણં ॥ ૧૬૫ ॥

હું ધન્ય હું, જે કારણ માટે મેં અપાર ભવ સમુદ્રને નિષે લલ્લો ભવે પણ પામવાને દુર્લભ એવું સદ્ધર્મસ્ત્રી આ જ્ઞાણ (વહાણ) પામ્યું ॥ ૧૬૫ ॥

આ જ્ઞાણ (વહાણ) પામ્યું ॥ ૧૬૫ ॥

અયસ પન્નાવેણં ॥ પાલિક્કં તસ્સ સદ્ધ પયત્તેણં ॥

જમ્મં તરેવિ જીવા ॥ પાવંતિ ન હુસ્ક દોગચ્ચં ॥ ૧૬૬ ॥

સ્મૃતિ અને પ્રયત્નવડે પાલેલા જીવો જન્માંતરને વિષે પણ દુઃખ અને દારિદ્ર ન પામે ॥ ૧૬૬ ॥

ચિંતામણી શ્રવણો ॥ એય મનવોય કલ્પ રુક્ષતિ ॥

એસો પરમો મંત્રો ॥ એયં પરમામયં સહ ॥ ૧૬૭ ॥

આ ધર્મ અર્પૂર્વે ચિંતામણી રત્ન છે, અને વલી આ અર્પૂર્વે કલ્પવૃક્ષ છે, આ પરમ મંત્ર છે, વલી અહિં આ ધર્મ પરમ અમૃત સમાન છે ॥ ૧૬૭ ॥

બ્રહ્મ મણિ મંદિર સુંદર ॥ ફુરંત જિણગુણ નિરંજણુજ્જોત ॥

પંચ નમુક્કાર સમે ॥ પાણે પણહુ ત્રિસચ્ચેદ ॥ ૧૬૮ ॥

હવે મણિમય મંદિર અને સુંદર સ્ફુરાયમાન જિનગુણરૂપ નિરંજન ઉદ્યોત છે જેને વિષે પવો તે વિનયવંત થકો પંચ નમસ્કાર સહિત પ્રાણોને સાગ કરે ॥ ૧૬૮ ॥

પરિણામ વિસુઢીએ ॥ સોદ્ધમે સુરવરો મહિઢીએ ॥

આરાહિણ જાયદ ॥ મત્ત પરિસં જહસં સો ॥ ૧૬૯ ॥

તે પુરુષ મક્ત પરિજ્ઞાને જઘન્ય થકી આરાધીને પરિણામની વિશુદ્ધિવડે સૌધર્મ દેવલોકને વિષે મહાદ્ધિ-ક દેવતા થાય ॥ ૧૬૯ ॥

નુકોસેણ ગિદહો ॥ અશ્વુય કપ્પંમિ જાયઃ અમરો ॥

નિવાણ સુહં પાવઃ ॥ સાહૂ સઘ્ઠ સિદ્ધિં વા ॥ ૧૭૦ ॥

અનુક્રુષ્ટપણે ભક્ત પરિજ્ઞા આરાધીને ગૃહસ્થ અચ્યુત નામના વારમા દેવલોકને વિષે દેવતા થાય અને જો સાધુ હોય તો ઉત્ક્રુષ્ટ મોક્ષનું સુલ પામે અથવા તો સર્વાર્થ સિદ્ધિને વિષે જાય ॥ ૧૭૦ ॥

ઇય જોઃસર જિણવીર ॥ ઋદ્ધ ઋણિયાણુસ્સરિણી મિણમો ॥

ઋત્તપરિસં ધન્ના ॥ પઠંતિ ઋત્તવંતિ સેવંતિ ॥ ૧૭૧ ॥

પરતે યોગીશ્વર શ્રી જિન વીરસ્વામિ અને ભદ્ર દ્રવા તિર્થંકર દેવે ભાષેલાંને અનુસારે આ ભક્ત પરિજ્ઞા પથનો જેઓ ભળેછે, ભાવેછે અને સેવેછે તેઓ ધન્ય છે ॥ ૧૭૧ ॥

સત્તરિસયં જિણાણં વ ॥ ગાદ્દાણં સમયશ્ચિત્ત પસત્તં ॥

આરાહંતો વિહિણા ॥ સાસય સોલ્લં લહ્હં મોલ્લં ॥ ૧૭૨ ॥

મનુષ્ય ક્ષેત્રને વિષે એકસો સિત્તર તિર્થંકરોનો પેઠે એકમો સિત્તર ગાથાઓ કહી છે; તેને વિધિપૂર્વક આરાધન કરતો શાશ્વતું સુલ જે મોક્ષ તે પ્રત્યે પામે ॥ ૧૭૨ ॥

॥ ૬૩ ॥

चउसरण पयन्नो.

सावज्जजोग विरई, उक्खित्तण गुणवउ अ पप्पिवत्ति ॥

खलियस्स निंदणा वण, तिगिह्व गुण धारणा चेव ॥ १ ॥

पाप व्यापारथी निवर्तवा रूप सामायक नामे पहेलुं आवश्यक, चोवीस तिर्यकरना गुणानुं उत्तिकर्तन करवारूप चउविसथो नामनुं बीजुं आवश्यक, गुणवंत गुरुनी वंदना रूप वंदनक नामनुं बीजु आवश्यक, लाला अतिचार रूप दोषनी निंदारूप प्रतिक्रमण नामनुं चोथु आवश्यक, भाव घा एटले आत्माने भारे दुषण लागेलुं तेने मडाडवा रूप काउसरण नामनुं पांचमुं आवश्यक, अने गुणने धारण करवा रूप पञ्चखाण नामनुं छहुं आवश्यक. ए छ आवश्यक निश्चे करी केहायछे ॥ १ ॥

चारित्तस्स विसोही, कीरइ सामाइएण किल इहयं ॥

सावज्जेयर-जोगाण, वज्जणा-सेवणत्तनु ॥ २ ॥

आ जिनशासनमां सामायकवडे करी निश्चे चारित्रनी विशुद्धि कराय छे, ते सावद्य योगने साग करवाथी अने निर्वद्य योगने सेववाथी थाय छे ॥ २ ॥

द्वंसणायार विसोही, त्रुनवीसायहण किंइ य ॥

असुप्रुअ गुण कितण, रुवेणं जिएवरिंदाणं ॥ ३ ॥

दर्शनाचारनी विशुद्धि चउविसयथा (लोमस्त) वडे कराय छे, ते जितेश्वर भगवानोना अनि अद्भुत

गुणना किर्तनरुप चोविसे जिननी स्तुतिवडे थायछे ॥ ३ ॥

नाणाइआन गुणा, तस्संपन्न पम्भित्तिकरणान ॥

वंदण एणं विहिणा, कीरइ सोहीउ तेसिं तु ॥ ४ ॥

ज्ञानादिक जे गुणो तेवडे करी सहित गुरु महाराजने विधिपुर्वक वंदन करवारुण, श्रीजा वंदन नामना

ज्ञानादिक गुणोनी शुद्धि कराय छे ॥ ४ ॥

खलिअस्सय तेसिं पुणो, विहिणां जं निंदणाह पम्भिकमणं ॥

तेण पम्भिकमणेषं, तेसिं पि य कीरण सोही ॥ ५ ॥

वली ते ज्ञानादिकनी आशातनानी निंदादिक विधिवडे करवी ते प्रतिक्रमण कहेवाय, ते प्रतिक्रमणवडे

ते ज्ञानादिक गुणोनी शुद्धि करायछे ॥ ५ ॥

चरणाइयाइयाणं, जहक्कमं वण तिगिह रुवेणं ॥

पम्भिकमणा सुवाणं, सोही तह कानुस्सगणं ॥ ६ ॥

चारित्र्यादिकना अतिचारोनी भक्तिक्रमणवडे शुद्धि न थड होय तेमनो गुमडाना ओमड सरखा अनुक्रमे आवेला पांचमा काउसग नामना आवश्यकवडे शुद्धि थाय छे ॥ ६ ॥

गुणधारण रूवेणं, पञ्चस्त्राणेण तवड्भारस्स ॥

विरिआयारस्स पुणो, सच्चैहिवि कीरण सोही ॥ ७ ॥

गुणना धारण करथा रुप पञ्चस्त्राणे करी तपना अतिचारनी अने बळी विर्याचारनी सर्व आवश्यक करी शुद्धि कराय छे ॥ ७ ॥

गय वसह सीह अग्निसेअ, दामं ससो दिणयरं ऊयं कुंभं ॥

पडुमसरं सागर विमाण, भवणं रयणुच्चय सिद्धिं च ॥ ८ ॥

हाथी, हयभ, तिह, अभिषेक, माळा, चंद्रमा, सूर्य, धजा, कळस, पद्मसरोवर, सागर, (देवगतिमांथी आवेला तिर्यकरोनी माता) विमान, अने (नरकमांथी आवेला तिर्यकरोनी माता) भवन देखे, रत्ननो ढगळो अने अभि, ए चउद स्वप्न सर्व तिर्यकरोनी माता तेमने गर्भमां आवतां देखे ॥ ८ ॥

अमरिंद नरिंद मुणिंद, वंदिअं वंदिअं महवीरं ॥

कुसलाणुबंधि बंधुर, मद्भयणं किंत्तुस्समि ॥ ९ ॥

देवताना इंद्र, चक्रवर्ति राजा, अने सुनिधरोए बुद्धिवा एना महावीरस्वामिने बांदीने मोक्षने पमादनार सुंदर चउसरण नामनु अध्ययन कहीश ॥ १८ ॥

चउसरण गमण डुक्कर, गरिहा सुकमाणु मोयणा चेव ॥

एस गणो अणवरयं, कायवो कुसलहेनति ॥ १९ ॥

चार सरण करवां, पाप कार्योनी निंदा करवी, अने निश्चे सुकृतनी अनुमोदना करवी आ अण वस्तु मोक्षनु कारण छे माटे निरंतर करवी ॥ १० ॥

अरिहंत सिद्ध साहू, केवलिकहिउ सुहावहो धम्मो ॥

एए चउरो चउगइ, हरणा सरणं लइइ धनो ॥ ११ ॥

अरिहंत, सिद्ध, साधु, अने केवळीए कहेलो सुख आपनार धर्म, आ चाग शरण छे ते चार गतिने नाश करनार छे अने ते भाग्यशाली पुरुष पामेछे ॥ ११ ॥

अहसो जिणजति भरु, उरंत रोमंच कंचुअ करालो ॥

पहरिसपणउ म्मीसं, सीसंमि कयंजलो जणइ ॥ १२ ॥

हवे ते पुरुष तिर्यंकरनी भक्तिना समुहे करी उछळतां हवांठारुप बखने करी भयंकर तेवो घणा हरल अने स्नेह सहित मस्तकने बिषे बे हाथ जोड़ी आ प्रमाणे कहे ॥ १२ ॥

રાગદોસારીણં, હંતા કમઘગાહ અરિહંતા ॥

વિસય કસાયારીણં, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૩ ॥

રાગ અને દ્રેષરૂપ વૈરીઓના હણનાર, અને આઠ કર્મોદિક શત્રુના હણનાર, વિષય કસાયાદિક વૈરીઓના હણનાર એવા અરિહંત ભગવાન મને શરણ હો. ॥ ૧૩ ॥

રાયસિરિ મવકસિન્તા, તવ ચરણં હુચ્ચરં અણુચરિન્તા ॥

કેવલ સિરિ મરહંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૪ ॥

રાજ્ય લક્ષ્મિને ત્યાગ કરીને દુષ્કર તપ અને ચારિત્રને સેવીને કેવલ જ્ઞાન રૂપ લક્ષ્મિને યોગ્ય એવા અરિહંતો મને શરણ હો ॥ ૧૪ ॥

બ્રુદ્ર વંદણ મરહંતા, અમરિંદં નરિંદં પૂઅમરહંતા ॥

સાસય સુહ મરહંતા, અરિહંતા હંતુ મમ સરણં ॥ ૧૫ ॥

સ્તુતિ અને વંદન કરવાને યોગ્ય એવા, હંદ્ર અને ચક્રવર્તિની પુજાને યોગ્ય એવા, શાશ્વત સુલ પામવાને યોગ્ય એવા અરિહંતો મને શરણ હો ॥ ૧૫ ॥

પરમણગયં સુણંતા, જોહંદ મંદં જાણ મરહંતા ॥

ધમ્મકંદં અરહંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૬ ॥

ધીજાના મનમાં રહેલી વાતને જાણનારા, અને યોગિશ્વરને મહેદ્રને ધ્યાન કરવા યોગ્ય વહી ધર્મ ક-
થાને કહેવા યોગ્ય એવા અરિહંત ભગવાન મને શરણ હો ॥ ૧૬ ॥

સદ્વજ્રિઆણ મહિંસા, અરહંતા સત્ત્વચરણ મરહંતા ॥

લંઝઘ્ય મરહંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૭ ॥

સર્વ જીવોની દયાપાલ્લી તેને યોગ્ય, સત્ય વચનને યોગ્ય, (વહી) બ્રહ્મચર્ય પાલ્લાને યોગ્ય એવા અ-
રિહંતો મને શરણ હો ॥ ૧૭ ॥

નુસરણમવસરિત્તા, ચન્નત્તીસં અદસણ નિસેવિત્તા ॥

ધમ્મકહંચ કહંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૮ ॥

સમવસરણમાં વેચીને ચોત્તીસ અતિશયે કરીને સહિત ધર્મ કથાને કહેતા એવા અરિહંતો મને શ-
રણ હો ॥ ૧૮ ॥

એગાઇ ગિરા લેગે, સંદેહે દેહિણં સમં હિત્તા ॥

તિહુઅણ મણુ સાસંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૧૯ ॥

એક વચને કરી પ્રાણીઓના અનેક સંદેશોને એક કાળે છેદી નાશતા અને ત્રણ જગતને શિક્ષા (બપદે-
શ) આપતા એવા અરિહંત ભગવાન મને શરણ હો. ॥ ૧૯ ॥

વયણા મણ મુવણં, નિઘાવંતા ગુણેસુ ઠાવંતા ॥

જિઅલોઅ મુહરંતા, અરિહંતા હંતુ મે સરણં ॥ ૨૦ ॥

(પોતાના) વચનામૃતવડે જગતને શાંતિ પમાડતા, અને ગુણોમાં સ્થાપતા, (ઘડી) જીવ લોકનો ઉદ્ધાર કરતા એવા અરિહંત મને શરણ હો ॥ ૨૦ ॥

અચ્છુઅ ગુણવંતે, નિયજસ સસહર પહાસિઅ દિઅંતે ॥

નિયય મણાઈ અણંતે, પદ્મિવન્નો સરણમરિહંતે ॥ ૨૧ ॥

અતિ અદ્ભૂત ગુણવાળા, અને પોતાના યશરૂપ ચંદ્રવડે સર્વ દિશાઓના અંતને શોભાવ્યા છે, એવા શાશ્વત અનાદિ અનંત એવા અરિહંતોને શરણપણે મે અંગિકાર કર્યો. ॥ ૨૧ ॥

નમ્રિય જર મરણાણં, સમત્ત ડુસ્કત્ત સત્ત સરણાણં ॥

તિહુયણ જણ સુદયાણં, અરિહંતાણં નમો તાણં ॥ ૨૨ ॥

તજ્યાં છે જરા અને મરણ જેમણે, અને વધા દુઃસ્થી પીડાણા પ્રાણીઓને શરણપ્રત એવા, અને ત્રણ જગતના લોકને સુખ આપનાર એવા તે અરિહંતોને (મહારો) નમસ્કાર હો ॥ ૨૨ ॥

અરિહંત સરણ મલ સુહિ, લહ સુવિસુહ સિહ વહુમાણો ॥

પણયસિર રહ્ય કર કમલ, સેહરો સદ્ધરિસં ઝણઈ ॥ ૨૩ ॥

અરિહંતના શરણથી કર્મરૂપ મેલની યુદ્ધિ, પામ્યું છે. આતિ શુદ્ધ સિદ્ધમાં, ઘડુ માન જેને પવો, અને તેથી નમેલા મસ્તકડપર કર્યો છે. હસ્તરૂપ કમલનો દોડો જેને અર્થાત્ મસ્તકે અંજલી કરી છે. જેને પવો હ-
લ્લાવા કાંઈ જીવ હર્ષ સહિત સિદ્ધનું શરણ કહે ॥ ૨૩ ॥

કમ્મઠક્કય સિદ્ધા, સાહાવિઅ નાણ દંસણ સમિદ્ધા ॥

સઘઠ લલ્હિ સિદ્ધા, તે સિદ્ધા હંતુ મે સરણં ॥ ૨૪ ॥

આઠ કર્મનો ક્ષય કરીને સિદ્ધ થઈ, અને સ્વભાવિક જ્ઞાન દર્શનની સમૃદ્ધિવાદા વલી સર્વ અર્થની લલિયઓ સિદ્ધ થઈ છે. જેમને તે સિદ્ધો મને શરણ હો ॥ ૨૪ ॥

તિઅલોઅ મહ્યઠા, પરમ પયઠા અચિંત સામઠા ॥

મંગલ સિદ્ધ પયઠા, સિદ્ધા સરણં સુહ પસઠા ॥ ૨૫ ॥

અગ્ર યુવનના મયાલે રહેલા, અને પરમપદ પટલે મોક્ષમાં રહેલા, વલી અચિંત સામર્થ્યવાલા, અને મંગ-
લમૂત નિદ્ધ પદમાં રહેનાર, અને અનંત સુલે કરી પ્રશસ્ત. એવા સિદ્ધો મને શરણ હો ॥ ૨૫ ॥

મલુક્કયપન્નિવલ્લા, અમૂલ્લલ્લા સજોગિપચ્ચલ્લા ॥

સાહાવિઅત્તસુલ્લા, સિદ્ધા સરણં પરમ સુલ્લા ॥ ૨૬ ॥

મૂલથી ચલાઈ નાહ્યા છે. રાગ દેષ રૂપ શત્રુ જેમણે અને અમૂલ લક્ષવાલા, વલી કેવલીઓ જેમને દેલી

શકેછે એવા, સ્વાભાવિક મુલ્લ જેમણે ગ્રહણ કર્યું છે એવા ઉત્કૃષ્ટ મોક્ષવાલા સિદ્ધો (મને) શરણ હો. ॥૨૬॥

પન્નિપીલ્લિઅ પન્નિણીઆ, સમગ્ગ જાણગિ દઢ્ઢ જ્ઞવ વીઆ ॥

જોડસર સરણીઆ, સિદ્ધા સરણં સમરણીયા ॥ ૨૭ ॥

રાગાદિક શત્રુઓનો તિરસ્કાર કર્યો છે જેમણે એવા વલી સમગ્ર ધ્યાનરૂપ અગ્નિ દાઢ્યું છે ભવતું વીજ જેમણે એવા અને યોગિશ્વરોએ આશ્રય કરવા યોગ્ય અને ભવ્ય પ્રાણીઓએ સ્મરણ કરવા યોગ્ય એવા સિદ્ધો મને શરણ હો ॥ ૨૭ ॥

પાવિઅ પરમાણંદા, ગુણનીસ્સંદા વિદીન્ન જ્ઞવકંદા ॥

લહુઈ કયરવિચ્છંદા, સિદ્ધા સરણં સ્વવિઅ દંદા ॥ ૨૮ ॥

પમાડ્યો છે આનંદ જેમણે, અને ગુણનો માર છે જેમાં, વલી નાશ કર્યો છે ભવરૂપ કંદ જેમણે, અને કૈવલજ્ઞાનના પ્રકાશવદે ચંદ્ર અને સૂર્યને થોડા પ્રભાવવાલા કરી દીધા છે, વલી મુદ્ધ આદિ વલેશનો નાશ કર્યો છે જેમણે એવા સિદ્ધો મને શરણ હો ॥ ૨૮ ॥

નવલ્લ પરમ વંન્ના, હુલ્લહલંન્ના વિમુક્ક સંરંન્ના ॥

નુવણ ઘર ધરણ સ્વંન્ના, સિદ્ધા સરણં નિરારંન્ના ॥ ૨૯ ॥

પામ્યું છે ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાન જેમણે એવા, વલી મોક્ષરૂપ દુર્લભ લાભ મેલ્લવ્યો છે જેમણે એવા, મુલ્યા છે અનેક

પ્રકારના સમારંભ જેમણે એવા, ત્રણ મૂલન રૂપ વારને ધારણ કરવામાં સ્તંભ સમાન, અને વહી આરંભ રહિત, એવા સિદ્ધો મને શરણ હો ॥ ૨૯ ॥

સિદ્ધ સરણેણ નયવંન્નહેન, સાહુ ગુણ જણિઅ અણુરાન ॥

મેદણી મિલંત સુપસહ, મહન તહ્નિમં નણહ ॥ ૩૦ ॥

સિદ્ધના શરણવહે નથ અને વાર અંગરૂપ વ્રહ્મના કારણમૂલ સાધુના ગુણોનો ઉપજ્યો છે અનુરાગ જેને, એવો ધન્ય પ્રાણી પૃથ્વીને અહકયું છે અતિ પ્રશસ્ત્ય મસ્તક જેનું એવો થઈ સાં આ રીતે કહે ॥ ૩૦ ॥

જિઅ લોઅ બંધુણો કુગદ, સિંધુણો પારગા મહાન્નાગા ॥

નાણાઈ એહિં સિવસુરક, સાહુગા સાહુણો સરણં ॥ ૩૧ ॥

જીવલોકના બંધુ અને કુગતિ સમુદ્રના પાર પામનાર મહા ભાગ્યવાળા એવા, અને જ્ઞાનાદિકે કરી મોક્ષ મુક્તિના સાધનાર સાધુઓ (મને) શરણ હો ॥ ૩૧ ॥

કેવલીણો પરમોહી, વિનલમઈ સુઅહરા જિણમયંમિ ॥

આયરિય નવપ્રાયા, તે સંઘે સાહુણો સરણં ॥ ૩૨ ॥

કેવલીઓ, પરમાવધિજ્ઞાનવાળા, વિપુલમતિ મનઃપર્યવજ્ઞાનિ, શ્રુતધર તેમજ જીનમતને વિષે રહેલા આચાર્યો અને ઉપાધ્યાયો તે સર્વે સાધુઓ મને શરણ હો ॥ ૩૨ ॥

चनुदस दस नव पुष्पी, दुवालसिक्कारसंगिणो जे अ ॥

जिणकप्पां हालेंदिअ, परिहारविसुद्धि साहु अ ॥ ३३ ॥

चउठ पूर्वि, दस पूर्वि अने नव पूर्वि, अने वळी चार अंग धरनार, अगियार अंग धरनार, जिनकलिप, यथालेंदि, परिहारवियुद्धि चारीकवाला एवा साधुओ ॥ ३३ ॥

खीरासव महु आसव, संजिन्न लोअ कुठ बुद्धिअ ॥

चारण वेढवि पयाणु, सारिणो साहुणो सरणं ॥ ३४ ॥

क्षीराश्रव अने मध्दाश्रव लब्धिवाळा, संभिन्न श्रोत लब्धिवाळा अने कोष्ट बुद्धिवाळा, चारण मुनियो, वैक्रिय लब्धिवाळा अने पटानुमारिलब्धिवाळा साधुओ मने चरण हो ॥ ३४ ॥

उंष्ट्रिअ वडर विरोहा, निचभद्वेहा पसंत मुहसोहा ॥

अन्निमय गुण संदोहा, हयगोहा साहुणो सरणं ॥ ३५ ॥

तज्या छे वैर विरोध जेमणे, हमेशां अद्रोहि (शांत) अतिशय शांत, मुखनी लोभावाळा, बहु मान कर्तुं छे गुणना समुहनु जेमणे एवा, अने हण्यो छे मोह जेमणे एवा साधुओ (मने) चरणं हो. ॥ ३५ ॥

खंन्निअ सिंसेह दामा, अकामधामा निकामसुह कामा ॥

सुपुंरिस मणान्निरामा, आयारामा मुणी सरणं ॥ ३६ ॥

તોડયું છે સ્નેહરૂપ બંધન તે જેમણે, નિર્વેકારી સ્થાનમાં રહેનાર, નિર્વેકાર સુલ્લના કામી, સત્પુરુષોના મનને આનંદ કરનાર અને આત્મામાં રમનાર મુનિઓ મને શરણ હો. ॥ ૩૬ ॥

મિહિહ્રા વિસય કસાયા, નિહ્રા ઘર ઘરણિ સંગ સુદ્ધસાયા ॥

અકલિહ્રા હરિસ વિસાયા, સાહુ સરણં ગય પમાયા ॥ ૩૭ ॥

દૂર કર્યો છે વિષય અને કષાય તે જેમણે, ત્યાગ કર્યો છે ઘર અને સ્ત્રીના સંગના સુલ્લનો સ્વાદ જેમણે, વ્હી નથી દર્ધ અને નથી શોક તે જેમને એવા અને ગયો છે પ્રમાદ જેમનો એવા સાધુઓ મને શરણ હો. ૩૭

હિંસાદ દોસ સુન્ના, કય કારુન્ના સયંઝુરુપન્ના ॥

અજરામર પહ રુન્ના, સાહુ સરણં સુકય પુન્ના ॥ ૩૮ ॥

હિંસાદિક દોષે કરીને રહિત, કર્યો છે કરુણા ભાવ તે જેમણે, એવા સ્વયંઝુ રમણ સમુદ્ર જેવી વિસ્તીર્ણ બુદ્ધિવાલા, જરા અને મરણ રહિત મોક્ષ માર્ગમાં જનારા, અને અતિશે પુન્ય કર્યું છે જેમણે એવા સાધુ મને સરણ હો ॥ ૩૮ ॥

કામ વિન્નંબણ ચુક્કા, કલિમલ મુક્કા વિમુક્ક ચોરિક્કા ॥

પાવરય સુરય રિક્કા, સાહુ ગુણ રયણ ચિન્ચિક્કા ॥ ૩૯ ॥

કામની વિન્નંબનાણ કરીને રહિત, પાપે કરીને રહિત, વ્હી ચોરી જેમણે ત્યાગ કરી છે એવા, પાપરૂપ

રજના કારણ એવા, મૈથુનથી રહિત અને સાધુના ગુણરૂપ રત્નની કાંતિવાળા એવા સુનિયો (મને) શરણ હો.
સાહુત્ત સુદ્ધિઆ જં, આયરિયાઈ તનુઅ તે સાહુ ॥

સાહુઝણિણ ગદ્ધિઆ, તમ્હા તે સાહુણો સરણં ॥ ૪૦ ॥

જે માટે સાધુપણમાં વિશેષે કરીને રહેલા એવા આચાર્યાદિક છે તે માટે તેઓ પણ સાધુ કહેવાય. સાધુ.
કહેવાયેહે તેમને ગ્રહણ કર્યા તે માટે તે સાધુ (મને) શરણ હો ॥ ૪૦ ॥

પન્નિવન્ન સાહુ સરણો, સરણં કાનું પુણોવિ જિણધમ્મં ॥

પહરિસ રોમંચ પવંચ, કંચુઅંચિઅતણુ ઝણદ ॥ ૪૧ ॥

રિવકાર્યું છે સાધુનું શરણ જેણે એવો તે જીવ, વ્હી પણ જિન ધર્મને શરણ કરેલાં આંતિ હર્ષથી થયેલા
રોમાંચના વિસ્તારરૂપ વહતરે કરી શોભાયમાન શરીરવાળો આ રીતે કહે ॥ ૪૧ ॥

પવરસુકએવિ પત્તં, પત્તેહિવિ નવરિ કેહિવિ ન પત્તં ॥

તં કેવલિ પન્નત્તં, ધમ્મં સરણં પવન્નોહં ॥ ૪૨ ॥

આંતિ ઉત્કૃષ્ટ પુન્યવ્રહે પામેલો, વ્હી કેટલાક ભાગ્યવાળા પુરુષોણ પણ નહિ પામેલો એવો કેવલી ભગવાને
પ્રરૂપેલો તે ધર્મ તેને હું શરણરૂપે અંગિકાર કરુંછું ॥ ૪૨ ॥

પત્તેણ અપત્તેણય, પત્તાણિય જેણ નર સુર સુહાઈ ॥

મુરકસુહં પુણ પત્તેણ, નવરિ ધમ્મો સં મે સરણં ॥ ૪૩ ॥

જે ધર્મ પામે છે તે અને અણપામે પણ જેણે માણસ, અને દેવતાના સુલોને મેલવ્યાં, પણ મોક્ષમુલ તો વહી ધર્મ પામેલાજ મેલવ્યું તે ધર્મ મારે શરણ હો ॥ ૪૩ ॥

નિહલિઅ કલુસ કમ્મો, કય સુહ જમ્મો ચલીકય અહમ્મો ॥

પમુહ પરિણામ રમ્મો, સરણં મે હોતિ જિણધમ્મો ॥ ૪૪ ॥

ઔત્તરો દલ્યાં છે મલીન કર્મ જેણે, કર્યો છે શુભ જન્મ જેણે, દૂર કર્યો છે અધમ જેણે, ^{મથમ અને} પરિણામે સુંદર જિન ધર્મ મને શરણ હો ॥ ૪૪ ॥

કાલત્તણિ ન મયં, જમ્મણ જરા મરણ વાહિ સય સમયં ॥

અસયંવં વહુમયં, જિણમયં ચ સરણં પવવોહં ॥ ૪૫ ॥

ત્રણ કાલ્યાં પણ નોહ નાશ પામેલું, અને જન્મ, જરા, મરણ અને સેકડો ગમે વ્યાધિનું સમાવનાર, અમૃતની પેઠે ઘગાને રૂપ જિન મતને હું શરણરૂપે અંગિકાર કરુંછું ॥ ૪૫ ॥

પસમિઅ કામપ્પમોહં, દિઠા દિઠસુ ન કલિય વિરોહં ॥

સિત્ત સુહ ફલય મમોહં, ધમ્મં સરણં પવવોહં ॥ ૪૬ ॥

વિશેષે તમાવ્યો છે કામનો ઉગ્ગાદ જેણે, દેસેલા અને નહિ દેસેલા પદાર્થોમાં નથી કર્યો વિરોધ જેણે,
અને મોક્ષના દુલ્ભરૂપ ફળને આપનાર યૌ અમોષ એટલે સફળ ધર્મને શરણરૂપે અંગિકાર કરેલું ॥ ૪૬ ॥

નરય ગરૂ ગમગ રોહં, ગુણ સંદોહં પવાહૂ નિસ્તોહં ॥

નિહશિય વમ્મહ જોહં, ધમ્મંસરણં પવન્નોહં ॥ ૪૭ ॥

નરક ગતિ ગમને રોકનાર, ગુણનો તમુહ છે જેમાં એનો, અન્યવાદિવડે ક્ષોભ કરવા યોગ્ય નહિ એ-
વો, અને હણ્યો છે કામરૂપ ભુખટ જેણે એમો ધર્મ શરણરૂપે અંગિકાર કરેલું ॥ ૪૭ ॥

માસુર સુવન્ન સુંદર, રયણાલંકાર મારવ મહગદ્ધં ॥

નિહિમિવ દોગ્ધસૂદરં, પમ્મં જિણેદેસિયં વેદે ॥ ૪૮ ॥

દેદીપ્યમાન, ઉત્તમ વર્ણ અને સુંદર, અલંકારની મોટાહૂ મહા સુલ્ય-
વાલો, નિધાનની પેઠે અજ્ઞાનરૂપ દારિદ્રને દળનાર એવા જિનેશ્વરોએ ઉપદેશલા ધર્મને હું વાંટુલું ॥ ૪૮ ॥

ચત્તસરણ ગમણ સંચિય, સુચરિય રોમંચ અંચિય સરિરો ॥

કય ઉદ્ધન ગરિહા અસુદ્ધ, કમ્મશ્ચય કંચિરો જણાહ ॥ ૪૯ ॥

આ ચાર શરણ અંગિકાર કરવાવડે એકલું કરેલું જે સુદ્ધ તેણે કરી થયેલી વિકસર રોમરાજીએ સુ-

ક છે શરીર જેનું ઇર્ષ્યો, અને કરેલાં પાપની નિંદાપ કરીને અથુમ કર્મના ક્ષયને ઇચ્છતો ઇર્ષ્યો જીવ (આ પ્રમાણે) કહે ॥ ૪૯ ॥

ચૃ૦

॥ ૩૩ ॥

इह त्रविश्र मन्त्रविश्रं, मिश्रत पवत्तणं जमहिगणं ॥
जिण ववयण पम्पिकुं, दुष्टं गरिहामि तं पावं ॥ ५० ॥

આ ભવમાં કરેલું અને પરભવમાં કરેલું મિશ્રયાત્વના ગવર્તનરૂપ જે અધિકરણ, જિનશાશનમાં નિષેધેલું ઇશુ તે દુષ્ટ પાપ તેને હું ગઈંછું એટલે ગુરુની સાથે નિંદુંછું ॥ ૫૦ ॥

मिश्रत पवत्तणं, अरिहंताइसुअवन्न वयसं जं ॥
अन्नाणेण विरइअं, इन्हि गरिहामि तं पावं ॥ ५१ ॥

મિશ્રયાત્વરૂપ અંધારાપ અંધ થયેલાપ અરિહંતાદિકમાં જે અવરણવાદ, અજ્ઞાને કરીને વિશેષે કર્યો હોય તે પાપને હમણાં હું ગઈંછું નિંદુંછું ॥ ૫૧ ॥

सुअ धम्म संघ साहुसु, पावं पम्पिलीअयाइ जं रइअं ॥
अन्नेसु अ पावेसु, इन्हि गरिहामि तं पावं ॥ ५२ ॥

શુભ ધર્મ, સંઘ, અને સાધુઓમાં શત્રુપણુ^{આદિ} જે પાપ કર્યું હોય તે, અને અન્ય પાપસ્થાનકોમાં જે પાપ લાગ્યું હોય તે પાપ હમણાં હું ગઈંછું ॥ ૫૨ ॥

અનેસુ અ જીવેસુ, મિત્તી કરુણાઃ ગોઅરેસુ કયં ॥

પરિઆવણાઃ હુઃસ્કં, ઇન્દિંઃ ગરિહામિ તં પાવં ॥ ૫૩ ॥

વીજા પળ, મૈત્રી કરુણાદિકના વિષય, એવા જીવોમાં પરિતાપનાદિક દુઃખ ઉપજાવ્યું હોય તે પાપને
હમણાં નિદુહું ॥ ૫૩ ॥

જં નણ વય કાણિં, કય કારિઅ અણુમર્દિંહિં આયરિઅં ॥

ધમ્મ વિરુદ્ધ મસુદં, સંઘં ગરિહામિ તં પાદં ॥ ૫૪ ॥

જે મન, વચન, અને કાયાએ કરી કરવા, કરાવવા, અને અનુમોદવાવડે આચરેલું એવું ધર્મથી વિરુદ્ધ
અને અશુદ્ધ એવું સર્વ પાપ તે હું નિદુહું ॥ ૫૪ ॥

અહસો હુક્કરુ ગરિહા, દલિનક્કમહુક્કમો ફુમં નણઈ ॥

સુકુમાનુરાય સમુદ્ધન્ન, પુન્નં પુલ્લયંકુર કરાલો ॥ ૫૫ ॥

હવે દુઃકૃતની નિદાથી દલ્લયું છે ઉત્કટ પાપ કર્મ તે જેણે એવો, અને સુકૃતનો જે રાગ તેથી થયેલી પ-
વિત્ત વિક્કસ્વર ગેમ રાજીએ મહિત એવો, તે જીવ પ્રગટ નીચે પ્રમાણે કહે ॥ ૫૫ ॥

અરિહંતં અરિહંતેસુ, જં ચ સિદ્ધત્તણં ચ સિદ્ધસુ ॥

આયારં આયરિએ, નવપ્પાયતં નવપ્પાએ ॥ ૫૬ ॥

અરિહંતોને વિષે અરિહંતપણું, અને સિદ્ધોને વિષે વહી જે સિદ્ધપણું, આચાર્યમાં જે આચાર, અને ઉપાધ્યાયમાં ઉપાધ્યાયપણું ॥ ૫૬ ॥

સાદુરૂપ સાદુચરિત્રં, દેસવિરહં ચ સાવય જણાણં ॥

અણુમત્રે સર્વેસિં, સમ્મતં સમ્મદિઠીણં ॥ ૫૭ ॥

સાધુઓનું જે ઉત્તમ ચરિત્ર, અને શ્રાવક લોકોનું દેશવિરતીપણું, અને સમક્ષિતદષ્ટિનું સમક્ષિત એ સર્વને હું અનુમોદુંછું ॥ ૫૭ ॥

અદ્વવા સર્વંવિ અ વિઅ, રાય વયણાણુસારિ જં સુકર્મં ॥

કાલત્તર્ણવિ તિવિહં, અણુમોએમો તયં સર્વં ॥ ૫૮ ॥

અથવા વિતરાગ વચનને અનુસારે જે સર્વ સુકૃત ત્રણે કાલમાં (કર્યું હોય) તે ત્રણે પ્રકારે (મન, વચન, ને કાર્યાણ કરી) અનુમોદીએ છીએ ॥ ૫૮ ॥

સુહ પરિણામો નિચ્ચં, ચનુ સરણ ગમ્મહુ આયરં જીવો ॥

કુસલ પયમીન બંધહ, વહાન સુદ્ધાણુબંધાહ ॥ ૫૯ ॥

નિરંતર શુભ પરિણામવાળો જીવ ચાર સરણની પ્રાપ્તિ આદિને આચરતો પુન્ય પ્રકૃતિઓને વાંધેછે અને (અશુભ) વાંધેલીને શુભ અનુબંધવાળી કરેછે ॥ ૫૯ ॥

મંદગુનાવા વહા, તિલ્લગુનાવા ડ કુણહ તા ચેવ ॥

અસુહાન નિરણુંવંધાન, કુણહ તીલાન મંદાન ॥ ૬૫ ॥

જે (શુભ) મંદ રસવાલી વાંધી હોય તેનેજ તિલ રસવાલી કરેછે, અને અશુભ (મંદ રસવાલી) ને અનુવંધ રહિત કરેછે, અને તિલ રસવાલીને મંદ રસવાલી કરેછે ॥ ૬૦ ॥

તા એયં કાયવં, બુહેહિ નિચ્છંપિ સંકિલેસંમિ ॥

હોહ તિકાલં સન્મં, અસંકિલેસંમિ સુકયફલં ॥ ૬૧ ॥

તે મોટે પંડિતોએ હમેશાં મંત્રલેશમાં (રોગાદિ કારણમાં) એ કરતું, અસંત્રલેશપણમાં ત્રણ કાલ રહી પેરે કર્યું હતું સુકૃત ફલ (પુન્યાનુવંધિ પુન્ય) વાલું થાયછે ॥ ૬૧ ॥

ચનરંગો જિણધમ્મો, ન કલ ચનરંગસરણમવિ ન કયં ॥

ચનરંગ ત્રધેષ્ઠેન, ન કલ હા હારિન જમ્મો ॥ ૬૨ ॥

જેણે (દાન, શિયલ, તપ, અને ભાવરૂપ) ચાર અંગવાલો જિનધર્મ ન કર્યો, જેણે (અરિહંતાદિ) ચાર પ્રકારનું શરણ પળ ન કર્યું, તેમજ જેણે ચાર ગતિરૂપ મંસારનો છેદ ન કર્યો, તે ઓરે ! મનુષ્ય જન્મ હારી ગયો ॥ ૬૨ ॥

इअ जीव पमाय महारि, वीर ज्ञदंतमेय मध्यणं ॥
ऊएसु तिसंऊ मवंऊ, कारणं निव्वुइ सुहाणं ॥ ६३ ॥

आ रीते हे जीव प्रमादरूपी मौटा शत्रुने जीतनार, मोक्ष प्रमादनार, अने मोक्षना सुखौनु अवश्य का-
रणभूत एवा आ अध्ययननु त्रण संध्याए ध्यान कर ॥ ६३ ॥

॥ इति श्री चतुःशरण प्रकीर्णकं समाप्तं ॥

इति श्रीमद्र वीरभद्राचार्य कृत चतुःशरण प्रकीर्णकं समाप्तं.

મહા પચ્ચક્ષ્ણાણ પયન્નો.

एस करेमि पणामं ॥ तिष्ठप्रयराणं अणुत्तर गर्हणं ॥

सर्वेसिं च जिणाणं ॥ सिद्धाणं संजयाणंच ॥ १ ॥

આ હું ઉત્કૃષ્ટ મતિવાલા તીર્થકરોને અને સર્વ જિનોને, સિદ્ધોને સંયતો (સાધુઓ) ને નમસ્કાર કરુંછું

सर्व दुःख रहित एवा सिद्धोने अने अरिहंतोने नमस्कार थाओ, जिनेश्वर भगवाने भाषेलुं सर्व सहहुंछुं,

अने सर्व सावध पापना योग तेने पच्चखुंछुं ॥ २ ॥

जंकिंचि दुच्चरियं ॥ तमहं निंदामि सच्च भावेणं ॥

सामाईयं च तिविहं ॥ करेमि सध्वं निरागारं ॥ ३ ॥

જે કંઈ પણ માટું આચરણ મારાથી થયું હોય તે હું સાચા ભાવથી નિંદુંછું, અને મન, વચન ને કાયા એ ત્રણ પ્રકારે સર્વ નિરાગાર (આગર રહિત) છું સામાયક હું કરુંછું ॥ ૩ ॥

वाहिरः प्रितरं नुवहिं ॥ शरीरादिः सन्नोअणं ॥

मणसावइ काएणं ॥ सधं तिविहेण वोसिरे ॥ ४ ॥

वाह्य उपधी (वस्त्रादिक), अभ्यन्तर उपधी (क्रीडादिक) शरीर विगरे भोजन सहित मन, वचन ते काया एव त्रण प्रकारे सर्व वीसरावुंछं ॥ ४ ॥

राग बंधं पनुसं च ॥ हरिसं दीणजावियं ॥

नुस्सुगनं ज्ञयं सोगं रइं मयं च वोसिरे ॥ ५ ॥

रागनो बंध, द्वेष, हर्ष अने दीनपणं, आकुलपणं, भय, शोक, रति, मद, ए सथलानि वीसरावुंछं ॥ ५ ॥

रोसेण पन्निनिवेसेण ॥ अकयस्सुआ तहेव सझाए ॥

जोमे किंचिवि ज्ञाणिनु ॥ तिविहं तिविहेण खामेमि ॥ ६ ॥

रोषे करिने, कदाग्रहवडे, अक्रुतघतावडे तेमज असव ध्यानने विषे जे हुं कांइ अविनयपणे वोल्यो ते त्रिविधे त्रिविधे खमावुंछं ॥ ६ ॥

खामेमि सध जीवे ॥ सधे जीवा खमंतु मे ॥

आसवे वोसिरत्ताणं ॥ समाहिं पन्नि संघए ॥ ७ ॥

સર્વે જીવોને સ્વામું, સર્વે જીવો મને સ્વમો, મયલા આ ભવને વોસિરાવીને સમાધિ (શુભ) ધ્યાનને આદરે ॥ ૭ ॥

નિંદામિ નિંદણિજ્ઞં ॥ ગરિહામિ અ જં ચ મે ગરહણિજ્ઞં ॥

આલોએમિ અ સંઘે ॥ જિણેહિં જં જં ચ પમિકુઠં ॥ ૮ ॥

જે નિંદવા યોગ્ય હોય તેને હું નિંદું, અને જે ગુરુસાહે નિંદવા યોગ્ય હોય તેને મહું અને જે જે જિનોએ નિષેધું છે તે સર્વને આલોઉં ॥ ૮ ॥

નઅહીં સરીરગં ચેવ ॥ આહારં ચ ચનઘિહં ॥

મમત્તં સઘ દંઘેસુ ॥ પરિજાણામિ કેવલં ॥ ૯ ॥

ઉપધી, શરીર અને ચતુર્વિધ આહાર, અને સર્વ દ્રવ્યને વિષે મમતા તે સર્વને જાણીને ત્યાગ કરું ॥ ૯ ॥

મમત્તં પરિજાણામિ ॥ નિમ્મમત્તે નવઠિન ॥

આલંબણં ચ મે આયા ॥ અવસેસં ચ વોસિરે ॥ ૧૦ ॥

નિર્મમપણને વિષે ઉદ્યમવંત થાણો એવો મમતાને સમસ્ત પ્રકારે ત્યાગ કરું. એક મારે આત્માનું આ લંબન છે; વીજું સર્વ વોસિરાવું ॥ ૧૦ ॥

આયા મેં જં નાણે ॥ આયા મેં દંસણે ચરિત્તે ય ॥
આયા પચ્ચસ્કાણે ॥ આયા મેં સંજમે જોગે ॥ ૧૧ ॥

મારું જે જ્ઞાન તે મારો આત્મા છે, આત્મા તેજ મારું દર્શન અને ચારિત્ર છે, આત્મા તેજ પચ્ચલ્લાણ છે, આત્મા તેજ મારું સંજમ અને તેજ મારો જોગ છે ॥ ૧૧ ॥

મૂલ ગુણ ઉત્તર ગુણે ॥ જે મેં નારાહિઆ પમાણું ॥
તે સઘે નિંદામિ ॥ પડિક્કમે આગમિસ્સાણું ॥ ૧૨ ॥

મૂલ ગુણ અને ઉત્તર ગુણ જે મેં પ્રમાદવડે કરી ન આરાધ્યા હોય તે સર્વને હું નિંદુંછું અને આગામીકા-
લને વિષે જે થવાના હોય તેથી હું પાછો વળુંછું ॥ ૧૨ ॥

इकोहं नहि मे कोइ ॥ नचाहमवि कस्सइ ॥

एवं अदीण मणसो ॥ अप्पाण मणुसासए ॥ १३ ॥

एकलो हुं छुं मारुं कोइ नथी અને હું પણ કોઈનો નથી એમ અર્દાન ચિત્તવાલો આત્માને શિક્ષા આપે.
इको उप्पच्चए जीवो ॥ इको चेव विवच्चइ ॥

इक्कस्स होइ मरणं ॥ इको सिच्चइ नीरज्ज ॥ १४ ॥

જીવ એકલોજ રૂપજેછે, અને એકલોજ નાશ પામેછે, એકલોજ મરણ હોયછે અને એકલોજ જીવ કર્મ રહિત થઈને મોક્ષ પામેછે ॥ ૧૪ ॥

इको करेइ कर्म ॥ फलमवि तस्मिन्न समसुहवइ ॥

इको जायइ मरइ ॥ परलोअं इक्कं जाइ ॥ १५ ॥

એકલો કર્મ કરેછે, તેનું ફલ પણ એકલોજ અનુભવેછે, એકલો જન્મેછે ને મરેછે ને પરલોકમાં એકલો-જ ઉત્પન્ન થાયછે ॥ ૧૫ ॥

इको मे सासनु अत्पा ॥ नाण दंसण लक्खणो ॥

सेसा मे वाहिरा ज्ञावा ॥ सव्व संजोग लक्खणा ॥ १६ ॥

જ્ઞાન, દર્શન, લક્ષણવંતુ એકલો મારો આત્મા શાશ્વતો છે; વાકી મારા બાહીરભાવ સર્વે સંયોગરૂપ છે.

संजोग मूला जीवेण ॥ पत्ता डुक्क परंपरा ॥

तम्हा संजोग संबंध ॥ सव्वं तिविहेण वोसिरे ॥ १७ ॥

સંયોગ છે મૂલ જેનું એવી નીતિ દુઃખનો પરંપરા પામી તે માટે સર્વ સંયોગ સંબંધને ત્રિવિધે ત્રિવિધે વોસિરાવુંછું ॥ ૧૭ ॥

અસ્સંજમ મન્નાણં ॥ મિહત્તં સઘત્તં વિઞ્ઞ મમત્તં ॥

જીવેસુ અજીવેસુ અ ॥ તં નિદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૧૮ ॥

અસંયમ, અજ્ઞાન, મિથ્યાત્વ, અને સર્વ પ્રકારના જીવને વિષે અને અજીવને વિષે મમત્વપણું, તે હું નિહુંછું અને ગુરુની સાથે ગરહુંછું ॥ ૧૮ ॥

મિહત્તં પરિજાણામિ ॥ સઘં અસ્સંજમં અલીયં ચ ॥

સઘત્તો અ મમત્તં ॥ ચયામિ સઘં ચ ચ્વામેમિ ॥ ૧૯ ॥

મિથ્યાત્વને, સર્વ અસંયમને, સઘ અમલ વચનને અને સર્વ થકી મમતાને મમ્યક્ પ્રકારે છાંડુંછું અને સર્વને સ્વામીબુંછું ॥ ૧૯ ॥

જે મે જાણંતિ જિણા ॥ અવરાહા જેસુ જેસુ ઢાણેસુ ॥

તં તહ આલોપમિ ॥ ઉવઢત્ત સઘ ઝાવેણં ॥ ૨૦ ॥

જે જે ઠેકાણે મારા અપરાધો થણા જિનેંથર ભગવાન જાણેછે તે સર્વ પ્રકારે ઉપસ્થિત થણો એવો હું તેમજ આલોપુંછું ॥ ૨૦ ॥

નપ્પન્નાણુપ્પન્ના ॥ માયા અણુમગ્ગત્ત નિહંતઢં ॥

આલોપણ નિંદણ ગરિહણાદિં ॥ ન પુણ્ણિઆ લીયં ॥ ૨૧ ॥

उत्पन्न थनी एटले वर्तमान कालनी, अनुत्पन्न थएली एवी एटले तेना पछी थनी भविष्यकाळनी माया
वीजीवार न करुं ए रीते आलोअण निंदन अने ग्रहावडे साग करुंछुं ॥ २१ ॥

जह वालो जंपंतो ॥ कच्च मकच्चं च वृक्षं नराइ ॥

तं तह आलोइछा ॥ माया मय विष्यमुक्कोने ॥ २२ ॥

जेम बोलतुं बालक सरलपणे कार्य अने अकार्य बंधुए कही दे तेम माया अने मदवडे रहित एवो पु-
रुष सर्व पाप आलोने ॥ २२ ॥

सोही वृक्षा नूअस्स ॥ धम्मो सुद्धस्स चिठई ॥

निष्ठाणं परमं जाइ ॥ धय सिन्निव पावणा ॥ २३ ॥

जेम धीवडे भीचेओ अग्नि दीपे तेम सरल थएला माणसने आलोअण शुद्ध थाय अने शुद्धने धर्मास्थिर
रहे अने परम निर्वाण एटले मोक्षने पामे ॥ २३ ॥

न हु सिक्काइ ससद्धो ॥ जह नणिंयं सासणे धुअरयाणं ॥

उद्धरिअ सब सद्धो ॥ सिक्काइ जीवो धुअ किलेसो ॥ २४ ॥

शल्य सहित माणस सिद्धि पामे नीह, एम पाप मेल जेना खरी गएला छे एवा (वीतराग) ना सास-
नमां कहेलुं छे; सर्व शल्यने उद्धरीने क्लेश रहित एवो जीव सिद्धि पामे ॥ २४ ॥

સુબહુંપિ જાવ સહ્યં ॥ આલોએઝણ ગુરુ સંગાસંમિ ॥

નિસ્સહ્યા સંશ્રાગ ॥ સુવિંતિ આરાહગા હુંતિ ॥ ૨૫ ॥

ઘળુંં પળ ભાવ શલ્ય ગુરુની પાસે આલોએને નિઃશલ્ય થકો સંધારો (અળશળ) આદરે તો તેઓ આરાધક થાય. ॥ ૨૫ ॥

અપ્પંપિ જાવ સહ્યં ॥ જે નાલોઅંતિ ગુરુસંગાસંમિ ॥

ધંતંપિ અ સુઅ સમિદા ॥ ન હુતે આરાહગા હુંતિ ॥ ૨૬ ॥

થોડું પળ ભાવ શલ્ય ગુરુની પાસે જે ન આલોએ તે અત્યંત જ્ઞાનવંત છતાં પણ આરાધક ન થાય ॥ ૨૬ ॥

ન વિ તે સહ્યં ચ વિસં ચ ॥ હુપ્પગ્ગતોવ કુણદ વેઆલો ॥

'જં તે' ચ હુપ્પગ્ગતં ॥ સપ્પુવ પમાદ્ધન કુલ્લો ॥ ૨૭ ॥

ખરાવ રીતે વાપરેલુંં એવું શસ્ત્ર, વિષ, દુઃપ્રયુક્ત વૈતાલ અને દુઃપ્રયુક્ત યંત્ર અને પ્રમાદથી છેદેલો એવો સાપ તેવું કામ ન કરે (જેવું ભાવશલ્ય કરે.) ॥ ૨૭ ॥

જં કુણદ જાવ સહ્યં ॥ અણુહિઅં નત્ત મઠ કાલંમિ ॥

હુલ્લમ્મ બોદ્ધિઅત્તં ॥ અણંત સંસારિઅત્તં ચ ॥ ૨૮ ॥

જેવું ભાવ શલ્ય અંતકાલે અળ હલ્લરિવં કરે તેથી દુર્લભ વોધીપણું અને અનંત સંસારીપણું થાય છે. ॥

तो उद्धरंति गारव ॥ रद्धिआ मूलं पुणप्रव लयाणं ॥
मिद्धा दंसण सद्धं ॥ माया सद्धं नियाणं च ॥ २९ ॥

तेथी गारव रद्धित माणस पुनर् भवरूपी लताओना मूल एवा मिथ्यादर्शन शल्य, मायाशल्य अने नि-
माणशल्यने उद्धरेछे ॥ २९ ॥

कय पावोवि मणूसो ॥ आलोडअ निंदिअ गुरु सगासे ॥

होइ अइरेग लहूनु ॥ उहरिअ ञरुव ञारवहो ॥ ३० ॥

पापनो करनारो एवो पण माणस (पापने) आलोइने अने गुरुनी पासे निंदीने जेम भारनो वहन
करनारो माणस भार उतारीने हलवो थाय तेम ते घणोज हलवो थाय ॥ ३० ॥

तस्सय पायड्ढितं ॥ जं मग्गविनु गुरु वइस्संति ॥

तं तह अणुसरिअद्धं अणवह पसंग ञीएण ॥ ३१ ॥

तेनुं प्रायश्चित जेम मार्गने जाणनारा एवा गुरु उपदेश करे तेम अनवस्थाना प्रसंगनी वोक्कवाला मा-
णसे अनुसरवुं ॥ ३१ ॥

दस दोस विप्प मुक्कं ॥ तम्हा सद्धं अगूहमाणेण ॥

जं किंपि कय मकद्धं ॥ तं जहवत्तं कहेअद्धं ॥ ३२ ॥

દશ દોષ રહિત જે કંઈ-પણ અકાર્ય કર્યું હોય તે સર્વ નહિ હુપાવિને જેમ થયું હોય તેમજ કરેલું જોઈએ ॥ ૩૨ ॥

સઘં પાણારંજં ॥ પચ્ચક્કામિ અલિય વયણં ચ ॥

સઘં અદત્તાદાણં ॥ અબંન પરિગહં ચેવ ॥ ૩૩ ॥

સર્વ પ્રાણીઓના આરંભ અને અસત્ય વચન, સર્વ અદત્તાદાન, સર્વ મૈથુન અને સર્વ પરિગ્રહને હું ત્યાગ કરુંછું ॥ ૩૩ ॥

સઘં ચ અસણપાણં ॥ ચ્ઙ્ઙધિહં જો અ બાહિરો નવહિ ॥

અપ્પિંતરં ચ નવહિં ॥ સઘં તિવિહ્ણ વોસિરે ॥ ૩૪ ॥

સર્વ અશન અને પાનાદિક ચતુર્વિધ આહાર અને જે ઘાઘ (વસ્ત્ર પાત્રાદિ) ઉપધી અને કપાયાદિ અ-ભ્યંતર ઉપધી તે સર્વને ત્રિવિધે વોભિરાવુંછું ॥ ૩૪ ॥

કંતારે હુપ્પિક્કે ॥ આયંકેવા મહયા સમુપ્પન્ને ॥

જં પાલીઝં ન જગં ॥ તં જાણસુ પાલણા સિંહં ॥ ૩૫ ॥

વનમાં અથવા હુકાલમાં અથવા મોટો રોગ ઉત્પન્ન થયે છે તે જે વ્રત પાલ્યું અને તે ન ભાગ્યું તે શુદ્ધ પા-લ્યું સમજવું ॥ ૩૫ ॥

रागेण व दोसेण व ॥ परिणामेण व न दूषिञ्चं जं तु ॥

तं खलु पञ्चस्काणं ॥ ज्ञाव विसुद्धं सुणेयध्वं ॥ ३६ ॥

रागे करीने अथवा द्वेषे करीने अथवा परिणामे करीने जे (पञ्चखण) न दुषीत कर्तुं ते खरेखर भाव विथुद्ध पञ्चखण जाणवुं ॥ ३६ ॥

पीञ्चं अणय छिरं ॥ सागर सलिलानु बहुतरं हुञ्जा ॥

संसारंमि अणंते ॥ माईणं अन्न मन्नाणं ॥ ३७ ॥

आ अनंत संसारने विषे नवनवी माताओनां स्तननां दुग्ध जीवे पीयां ते समुद्रना पाणी थकी पण वधारे थाय छे ॥ ३७ ॥

बहुसोवि मए रुसं ॥ पुणो पुणो तासु तासु जाइसु ॥

नयणोदयंपि जाणसु ॥ बहुअरं सागर जलानु ॥ ३८ ॥

ते ते जातीओमां वारंवार में घणुं रुदन कर्तुं ते नेत्रना आंघुनुं पाणी समुद्रना पाणी थकी पण वधारे जाणवुं ॥ ३८ ॥

नहि क्सो पएसो ॥ लोए वालग कोमिमितोवि ॥

संसारे संसरंतो ॥ जह न जानु मनु वावि ॥ ३९ ॥

મ૦૫૦

॥ ૪૧ ॥

एवो कोइ पण वाळना अग्रना मध्य भाग जेटलो प्रदेश नथी के जिहां संसारमां भमतो जीव नथी ज.
नम्यो ने नथी सुओ ॥ ३९ ॥

चुलसीइ किल लोए ॥ जोसीणं पमुह सयसहस्साइं ॥

इक्किंमिअ इत्तो ॥ अणंतखुत्तो समुप्पन्नो ॥ ४० ॥

लोकने विषे खरेखर चौराशी लाख जीवा योनीयो छे ते मांहे एकेक योनीमां जीव अनंतीवार उत्पन्न
थयो छे ॥ ४० ॥

નહમહે તિરિઅંમિ અ ॥ મયાઈં बहुयाईं बाल मरणाईं ॥

तो ताईं संजरंतो ॥ पंमिअ मरणं मरीहामि ॥ ४१ ॥

उर्ध्व लोकने विषे, अधो लोकने विषे अने तिर्यग् लोकने विषे घणां बाळ मरण પામ્યો તો તે મરણો
ને સંભારતો પંડિત મરણે હુ મરીશ ॥ ૪૧ ॥

માયામિત્તિ પિયા મે ॥ જાયા જાણી અપુત્ત ધીયાય ॥

एयाईं संजरंतो ॥ पंमिय मरणं मरीहामि ॥ ४२ ॥

મારી માતા, મારા પિતા, માંહે, બેન, મારો-પુત્ર, મારી પુત્રી એ વધાને સંભારતો પંડિત મરણ હું મરીશ.
॥ ૪૨ ॥

માયા પીડ બંધૂહિં ॥ સંસાર ઢેહિં પૂરિન લોગો ॥

વહુ જોણિ નિવાસિએહિં ॥ ન ય તે તાણં ચ સરણં ચ ॥ ૪૩ ॥

સંસારમાં રહેલા ને ઘણી યોનીમાં નિવાસ કરતા માતા, પીતા અને બંધુઓવેહે આશો લોક ભરેલોછે તે તારું ત્રાણ તથા શરણ નથી ॥ ૪૩ ॥

ઇક્કો કરેડ કમ્મં ॥ ઇક્કો અપુહવડ હુકય વિવાગં ॥

ઇક્કો સંસરડ જિન ॥ જર મરણ ચનુગગડ મુવિલં ॥ ૪૪ ॥

એકલોજ જીવ કર્મ કરે છે, અને એકલોજ જીવ માટાં કરેલાં પાપના ફલને ભોગવે છે, અને એકલોજ જીવ જરા મરણવાલા ચતુર્ગતિ રૂપ ગહન વનમાં ભમે છે ॥ ૪૪ ॥

એવણયં જમ્મણમરણં ॥ નરણુ વેઅણાનુ વા ॥

અગ્રાઇં સંનરંતો ॥ પંમિય મરણં મરિહામિ ॥ ૪૫ ॥

હઠેગના કરનારાં જન્મ અને મરણ છે, નરકની ગતિએ અનેક વેદનાઓ છે એ સંભારતો પોઠત મરણ હું મરીશ ॥ ૪૫ ॥

એવણયં જમ્મણ મરણં ॥ તિરણુ વેઅણાનુ વા ॥

અગ્રાઇં સંનરંતો ॥ પંમિય મરણં મરિહામિ ॥ ૪૬ ॥

હ્રદ્રેગના કરનારા જન્મ અને મરણ છે, તિર્થચની ગતિએ અનેક વેદનાઓ છે એ સંભારતો પંડિત મરણ હું

મરીશ ॥ ૪૬ ॥

નુવેવણયં જમ્મણ મરણં ॥ મણુણુસુ વેઅણાનુ વા ॥

એઆઈં સંનરંતો પંનિય મરણં મરિહામિ ॥ ૪૭ ॥

મનુષ્યની ગતિમાં હ્રદ્રેગનાં કરનાર જન્મ અને મરણ અને વેદનાઓ છે એ સંભારતો પંડિત મરણ હું મરીશ ॥

નુવેવણયં જંમણ મરણં ॥ ચવણં ચ દેવલોગાનુ ॥

એઆઈં સંનરંતો પંનિય મરણં મરિહામિ ॥ ૪૮ ॥

હ્રદ્રેગના કરનાર જન્મ, મરણ અને દેવલોકથી ચવંડુ થાય છે એ સંભારતો પંડિત મરણ હું મરીશ ॥ ૪૮ ॥

इकं पंनिय मरणं ॥ बिंदइ जाइ सयाइं बहुआइं ॥

તં મરણં મરિઅવં ॥ જેણ મહુ સમ્મનુ હોઈ ॥ ૪૯ ॥

એક પંડિત મરણ વહુ સંકડો ગમે જન્મ મરણોને છેદે તે મરણ મરવું જોઈએ કે જે મરણવહે મરેલો શુભ

મરણવાલો હોય ॥ ૪૯ ॥

कइ आ एु तं सुमरणं ॥ पंमिअ मरणं जिणेहिं पन्नत्तं ॥

સુઘે નહરિ અ સહો પાનવગન મરિહામિ ॥ ૫૦ ॥

क्यारे ते शुभ मरण जे जिनेश्वर भगवाने कहेलुं एवुं पीडित मरण तेने शुद्ध एवो अने शल्य रहित एवो
षादोपगम अणक्षण लेइ मरण पामीश ॥ ५० ॥

नव संसारे सबे ॥ चउद्विहा पुगला मए बद्धा ॥

परिणाम पसंगेणं ॥ अठ विहे कम्म संघाए ॥ ५१ ॥

सर्व भव संसारने विषे परिणामना प्रसंगवेडे चार प्रकारना पुद्गलो में बांध्या अने आठ प्रकारना क-
र्मनो समुदाय में बांध्यो ॥ ५१ ॥

संसार चक्कवाले ॥ सबे ते पुगला मए बहुसो ॥

आहारिआ य परिणामिआ य ॥ नयहिं गनु तितिं ॥ ५२ ॥

संसारचक्रने विषे सबे ते पुद्गलो मे घणी वार आहारपणे लेइ परीणमाव्या तोए पण तूमि थइ नहि-

आहार निमित्तेणं ॥ अहयं सबेसु नरय लोएसु ॥

नववस्सोमि व बहुसो ॥ सव्वासु अ मिद्ध जाईसु ॥ ५३ ॥

आहारना निमित्ते हुं सर्व नरकलोकेने विषे घणीवार उपन्यो छुं तेमज सर्व म्लेच्छ जातियोमां उपन्योछुं-

आहार निमित्तेण ॥ मग्गा गवंति दारुणे नरए ॥

सच्चित्तो आहारो ॥ न खमो मणसा वि पढेनुं ॥ ५४ ॥

आहारना निमित्ते मत्स्य भग्नंकर नरकने विषे जायछे तेथी सचित्त आहार मनवहेय प्रार्थवाने युक्त नथी.

तए कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नई सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तिप्पेनुं काम जोगेहिं ॥ ५५ ॥

तृण अने काष्ठवडे जेम अग्नि, अथवा हजारो नदीओवडे जेम लवणसमुद्र तृप्त थतो नथी, तेम आ जीव काम भोगोवडे तृप्त थइ शक्तो नथी ॥ ५५ ॥

तए कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नइ सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तिप्पेनुं अहसारेणं ॥ ५६ ॥

तृण अने काष्ठवडे जेम अग्नि, अथवा हजारो नदीओवडे जेम लवणसमुद्र तृप्त थतो नथी, तेम आ जीव पैसावडे तृप्त थतो नथी ॥ ५६ ॥

तए कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नई सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तिप्पेनुं गंध मद्धेहिं ॥ ५७ ॥

तृण अने काष्ठवडे जेम अग्नि, अथवा हजारो नदीओवडे जेम लवणसमुद्र तृप्त थतो नथी, तेम आ जीव गंधमाह्यना भोगवडे तृप्त थतो नथी ॥ ५७ ॥

तए कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नई सहस्सेहिं ॥

ન ઇમો જીવો સક્કો ॥ તિપ્પેનું જોઅણ વિહીએ ॥ ૫૬ ॥

તુણ અને કાષ્ટવેડે જેમ અગ્નિ, અથવા હજારો નદીઓવેડે જેમ લવણસમુદ્ર તૃપ્ત થતો નથી, તેમ આર્જી-
વ ભોજનવિધિવેડે તૃપ્ત થયો નથી ॥ ૫૮ ॥

વલયાસુહ સામાણો ॥ ડુપ્પારોવણ રનુ અપરિમિચ્છો ॥

ન ઇમો જીવો સક્કો ॥ તિપ્પેનું ગંધ મદ્દેહિં ॥ ૫૯ ॥

વડવાનલ જેવો અને દુઃખે પાર પામીએ એવો અપરિમિત ગંધમાલ્યવેડે આ જીવ તૃપ્ત થઈ શકતો નથી.

અવિઅહો અ જીવો ॥ અફઝા કાલેમિ આગમિસ્સાએ ॥

સદાણ ય સ્વાણ ય ॥ મંધાણ રસાણ ફાસાણં ॥ ૬૦ ॥

અવિદગ્ધ=મૂર્ખ એવો આ જીવ અતિત કાલને વિષે અને અનાગત કાલને વિષે શબ્દ, રૂપ, રસ, ગંધ અને
સ્પર્શ એ પાંચ વિષયે કરી તૃપ્ત ન થયો ને થશે નહીં ॥ ૬૦ ॥

કપ્પતરુ સંન્નેવેસૂ ॥ દેવુત્તરકુરવસં પસૂએસુ ॥

ઝવવાણ ય તિત્તો ॥ ન ય નર વિઙ્ગાહર સુરેસુ ॥ ૬૧ ॥

દેવકુરુ, ઉત્તરકુરુમાં ઉત્પન્ન થાણા એવા કલ્પવૃક્ષોથી મળેલા સુગંધી તેમજ મનુષ્ય વિદ્યાધર અને દેવોને
વિષે ઉત્પન્ન થાણા એવા ઘુસવેડે આ જીવ તૃપ્ત થયો નહિ ॥ ૬૧ ॥

खइएण व पीएस्य व ॥ न य एसो ताइउ हवइ अप्पा ॥

जइ दुगइं न वच्चइ ॥ तो नूणं ताइउ होइ ॥ ६२ ॥

खावावडे तेमज पीवावडे आ आत्मा बचावातो नथी; जो दुर्गीति न जाय तो निश्चे बचावाएलो कहेवाय.

देविंद चक्रवट्टिनणाइं ॥ रळाइं उत्तमा जोगा ॥

पत्ता अखंतखुत्तो ॥ नयहं तिनिं गनु तेहिं ॥ ६३ ॥

देवेंद्र चक्रवर्तिपणाना राज्या तथा उत्तम भोगो अनंतीवार पाम्या पण तेओ वडे हुं वृत्ति वाम्यो नहि.

खीर दगितु रसेसुं ॥ साऊसु महोदहीसु बहुसोवि ॥

नुववसो न य तएहा ॥ विन्ना स्रे सीयल जलेण ॥ ६४ ॥

दूध, दहिं, शेरडीना रसवाळा स्वादिष्ट मोठा समुद्राने विषे वणीवार हुं उत्पन्न थयो तोपण क्षतिळ ज-

लवडे मारी तृष्णा न छीपी ॥ ६४ ॥

तिविहेण य सुह मनलं ॥ तम्हा काम रइ विसय सुस्काणं ॥

बहुसो सुह मणु जूअं ॥ नय सुह तएहा परिणिहा ॥ ६५ ॥

मन, वचन ने काय ए ज्ञण प्रकारे काम भोगना विषय सुखाना अतुल सुखने बहुबहुवार अनुभवंतुं तो

पण सुखनी तृष्णा भागी नहि ॥ ६५ ॥

जा काइ पढेणउ ॥ कया मए राग दोस दसएण ॥

पमिबंघेण बहुविहं ॥ तं निंदे तं च गरिहामि ॥ ६६ ॥

जे कोइ प्रार्थना में राग द्वेषने वश थइ प्रतिबंधे करी घणी प्रकारे करी होय ते हुं निर्दुछुं अने गुरुनी साखे गरहुंछुं ॥ ६६ ॥

हंतूण मोहजालं ॥ ठितूण य अढकंम संकलिअं ॥

जंमए मरण रहट्टं ॥ भित्तूण भवाउ मुञ्चिहिसि ॥ ६७ ॥

मोहजालने हणीने, अने आठ कर्मनी सांकलने छेदीने जन्म मरणरूपी अहट्टने भानी नांखीने संसारथकी ठुं मुकाइश ॥ ६७ ॥

पंचइ महधयाइं ॥ तिविहं तिविहेण चारु हेनुणं ॥

मण वयण काय गुत्तो ॥ सख्यो मरणं परिठिआ ॥ ६८ ॥

पांच महाव्रतने त्रिविधे आरोपीने मन वचन अने काय गुप्तिथी मुप्त एवो सावधान थइ मरणे आदरे ॥ ६८ ॥

कोइं माणं माया ॥ लोइं पिऊं तहेव दोसं च ॥

चइऊण अप्पमत्तो ॥ रक्कामि महधए पंच ॥ ६९ ॥

ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, મેમ તેમજ દ્વેષને અપ્રમત્ત થકો ત્યાગ કરીને પંચ મહાવ્રતને રક્ષણ કરું ॥

કલહં અપ્રકાશં ॥ પેસુસં પિઅ પરસ્સ પરિવાયં ॥

પરિવર્જંતો ગુત્તો ॥ રક્ષામિ મહદ્વણ પંચ ॥ ૭૦ ॥

કલહ, અભ્યાસ્યાન, ચાઢી, વલી પરતી નિંદા ઇટલાં વાનાં સાગ કરતો એને ત્રણ ગુન્નિએ ગુત્ત એવો પંચ મહાવ્રતને રક્ષણ કરું ॥ ૭૦ ॥

પંચિંદિય સંવરણં ॥ પંચેવ નિરંજિત્તણ કામ ગુણે ॥

અચ્ચાસાયણ મીત્ત ॥ રક્ષામિ મહદ્વણ પંચ ॥ ૭૧ ॥

પાંચ ઇંદ્રિયોને સંવરીને એને પાંચે કામના (શબ્દાદિ) ગુણને રંધીને દેવ ગુરુની અતી આજ્ઞાતનાથી બીતો પંચ મહાવ્રતને રક્ષણ કરું ॥ ૭૧ ॥

કિણ્દા નીલા કાન ॥ લેસા ઝાણાં અદ્દરુદ્દાં ॥

પરિવર્જંતો ગુત્તો ॥ રક્ષામિ મહદ્વણ પંચ ॥ ૭૨ ॥

કુળ્ણ લેશ્યા, નીલ લેશ્યા, કાપોત લેશ્યા, અને આર્તધ્યાન અને રૌદ્ર ધ્યાનને વ્ર્જંતો થકો પંચ મહાવ્રતને રક્ષણ કરું ॥ ૭૨ ॥

તેન પમ્હા સુક્કા ॥ લેસા ઝાણાં ધમ્મ સુક્કાં ॥

नवसंपन्नो जुत्तो ॥ रक्कामि महव्वए पंच ॥ ७३ ॥

तेजो लेख्या, पद्य लेख्या अने शुक्ल लेख्या ने धर्म ध्यान ने शुक्ल ध्यान ए वे ध्यानने आदरतो अने ते सहित पंच महाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७३ ॥

मणसा मणसच्चविनु ॥ वाया सच्चेश करण सच्चेश ॥

तिविहेण वि सच्च विनु ॥ रक्कामि महव्वए पंच ॥ ७४ ॥

मनबहे मनने सत्यपणे, वचन सत्यपणे ने कर्तव्य सत्यपणे ए त्रण प्रकारे सत्यपणे प्रवर्ततो तथा जाणतो पंचमहाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७४ ॥

सत्त जय विप्पमुक्को ॥ चत्तारि निरुंनिनुण य कसाए ॥

अठ मय ढाण जेहो रक्कामि महव्वए पंच ॥ ७५ ॥

सात भयथी रहित एवो, चार कपायने रोकीने, आठ मदना स्थानक रहित थको पंचमहाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७५ ॥

गुत्तीनु समिई ज्ञावणानु ॥ नाणं च दंसणं चेव ॥

नवसंपन्नो जुत्तो ॥ रक्कामि महव्वए पंच ॥ ७६ ॥

त्रण गुप्ति, पांच समिती अने पच्चीश भावनाओंने ज्ञान अने दर्शन एटलाने आदरतो अने ते सहित
पंच महाव्रतने रक्षण करूं ॥ ७६ ॥

एवं तिदं विरुते ॥ तिकरण सुखे तिसस्र निस्सहो ॥

तिविहेण अप्रमत्तो ॥ रक्कामि महद्वए पंच ॥ ७७ ॥
ए प्रकारे त्रण दंडधकी विरक्त एवो, त्रिकरण शुद्ध एवो अने त्रण शल्यथा रहित एवो अने त्रिविधे
अप्रमत्त एवो पंच महाव्रतने रक्षण करूं ॥ ७७ ॥

संगं परिजाणामि ॥ सद्धं तिविहेण अदरेऊण ॥

गुत्तीन समिदं ॥ मज्झंताणं च सरणं च ॥ ७८ ॥
सर्व संगने सम्यक प्रकारे जाणुं अने माया शल्य, नियाण शल्य अने मिथ्यात्व शल्यत्रण त्रण श-

ल्यने त्रिविधे टाळीने त्रण गुप्ति अने पांच समिती ए मने रक्षण अने शरण हो ॥ ७८ ॥
जहकुहिअ चक्कवाले ॥ पोयं रयण त्रियं समुदंमि ॥

निज्जामगा धरिंती ॥ कय करणा बुद्धि संपन्ना ॥ ७९ ॥

जेम समुद्रतुं चक्रवाल क्षोभे सारे समुद्रेने विषे रत्तथी भरेलुं एतुं पण ज्ञाप्त वहाणवटीओकृत करण
बुद्धि युक्त एवो थइने वहाणने रक्षण करेछे ॥ ७९ ॥

तव पोअं गुण जरीअं ॥ परीसुहुम्मीहिं खुद्धिअ मारढं ॥

तह आराहति विऊ ॥ जवएसवलंगगा धीरा ॥ ८० ॥

तेम गुणरूपी रत्नवडे भरेलुं तपरूपी बहाण परिसहंरूपी कछोलावडे क्षोभायमान थवा शरु थएलुं उ-
पदेश रुप आलंवनवाला धीर पुरुषो आराधे ॥ ८० ॥

जइ ताव ते सुपुरिसा ॥ आया रोविअ जरा निरवयस्का ॥

पन्नार कंदर गया ॥ साहंती अप्पणो अढं ॥ ८१ ॥

जो आ प्रमाणे ते सत्पुरुषो आत्माने विषे व्रतनो भार मूक्यो छे जेणे एवा अने शरीरने विषे निरपेक्ष
एवा पर्वतनी गुफामां रहेला एवा पोताना अर्थने साधेछे ॥ ८१ ॥

जइ ताव ते सुपुरिसा ॥ गिरिकंदर कनग विसम डुगेसु ॥

धिइ धणिअ बढ कच्चा ॥ साहंती अप्पणो अढं ॥ ८२ ॥

ते सुपुरुषो पर्वतनी गुफा, पर्वतनी कराड, अने विषम स्थानके रहेला एवा धीरजवडे असंत तैयार र-
हे तो ते पोतानो अर्थ साधे ॥ ८२ ॥

किं पुण अणगार सहायेण ॥ अणुस वूसंगह बलेणं ॥

परलोएणं सक्का ॥ साहेनं अप्पणो अढं ॥ ८३ ॥

तो केम साधुओने सदाय आपनार एवा अन्योअन्य संग्रहना बलवडे एटले वैयावच करवावडे परलो-
कना अर्थे पोतानो अर्थ साधी शके ? (न साधी शके.) ॥ ८३ ॥

॥ ४७ ॥

जिए वयण सप्प मेअं ॥ महुरं कस्साहुइ सुणं तेण ॥

सक्का हु साहु मध्ये ॥ साहेनु अप्पणो अंठं ॥ ८४ ॥

) अल्प एवुं पण मधुर एवुं, अत्रे कानने गमतुं, आ वितरागतुं वचन, सांभळता जीवे साधुओनी मध्ये पो-
तानो अर्थ साधवाने खरेखर समर्थ थइ शकाय ॥ ८४ ॥

धीर पुरिस पन्ननं ॥ सप्पुरिस निसेवियं परमघोरं ॥

घन्ना सिलायल गया ॥ साहिंती अप्पणो अंठं ॥ ८५ ॥

) सत्पुरुषोए प्ररुपलो अने उत्तम पुरुषोए सेवेलो अने परम मुक्कल एवो अर्थ जे पुरुषो शिलातलने विषे
रहेला थका पोताना अर्थने साधेछे तेओने धन्य छे ॥ ८५ ॥

वाहिंति इंदियाइं ॥ पुच्च मकारिअ पइस चारीणं ॥

अकय परिकंम कीवा ॥ मरणे सुह संग वायंमि ॥ ८६ ॥

) पूर्वे जेणे पोताना आत्माने वाधामों न राख्यो होय तेने इंद्रियो पीडा आपेछे अने परिसह सहन नहि
करवाथी मरणने वखते सुख छांढतां वीएछे ॥ ८६ ॥

પુત્ર મકારિઅ જોગો ॥ સમાહિ કામો અ મરણ કાલંમિ ॥

ન જવડ પરિસહ સહો ॥ વિસય સુહ સમુહન અપ્પા ॥ ૮૭ ॥

પૂર્વે જેણે સંજમજોગ પાઢ્યો ન હોય, અને મરણકાળને વિષે સમાધિ ઇચ્છતો હોય તે વિષયસુખમાં લી-
ન આત્મા પરિસહ સહન કરવાને સમર્થ ન થાય ॥ ૮૭ ॥

પુઠિં કારિઅ જોગો ॥ સમાહિ કામો અ મરણ કાલંમિ ॥

સંજવડ પરિસહ સહો ॥ વિસય સુહ નિવારિન અપ્પા ॥ ૮૮ ॥

પૂર્વે જેણે સંજમજોગ પાઢ્યો હોય અને મરણના કાલે સમાધિને ઇચ્છતો હોય એવો પુરુષ વિષયસુખથી
આત્માને નીવારી શકે અને પરિસહને સહન કરવાને સમર્થ થઈ શકે ॥ ૮૮ ॥

પુઠિં કારિઅ જોગો ॥ અનિઆલો ઈહિક્કણ મહ્ પુઠ્ઠં ॥

તોહે મલિઅ કસાન ॥ સક્કો મરણં પમિહિજ્ઞા ॥ ૮૯ ॥

પૂર્વે સંજમજોગ આરાધ્યો અને નિયાણા રહિત બુદ્ધપૂર્વક વિચારીને અને તે વસ્તે કષાયને ટાલીને સ-
જ્ઞ થઈને મરણને અંગીકાર કરે ॥ ૮૯ ॥

પાવાણંપાવાણં ॥ કમ્માણં અપ્પણો સકંમાણં ॥

સક્કા પલાહનં જે ॥ તવેણ સમ્મં પનત્તેણં ॥ ૯૦ ॥

જે જીવોએ સમ્યક્ પ્રકારે તપ કર્યો હોય તે જીવ પોતાના આકારો પાપ કર્મ વાલ્લવાને સમર્થ થઈ

શક્તે ॥ ૯૦ ॥

इहं पंथिय मरणं ॥ पन्थिवज्जिअ सुपुत्तिसो असंजंते ॥

खिपं सो मरणाणं ॥ काही अंतं अणंताणं ॥ ए१ ॥

एक पीडित मरणने आदरीने सुपुरुष असंभ्रांत थको जलदीथी ते अनंत मरणानो अंत करशे ॥ ९१ ॥

किं तं पंथिय मरणं ॥ काणिव आलंबणाणि नप्पिआणि ॥

एयाइं नाऊणं ॥ किं आयरिआ पसंसंति ॥ ए२ ॥

ते કેવું પંડિત મરણ અને તેનાં કેવાં આલંબન કહ્યાં છે એ વ્યાં જાણીને આચાર્યો શું પ્રશંસે ॥ ૯૨ ॥

अणसण पानुवगं ॥ आलंबणं ऊण भावणानुअ ॥

एआइं नाऊणं ॥ पंथिय मरणं पसंसंति ॥ ए३ ॥

પાદોપગમ અણશણ, ધ્યાન અને ભાવનાઓ તે આલંબન છે, એટલાં વાનાં જાણીને (આચાર્યો) પં-
ડિત મરણને પ્રશંસે છે ॥ ૯૩ ॥

इंदिय सुह सानलन ॥ घोर परीसह पराइ अपरज्जो ॥

अकय पस्किम्म कीवो ॥ मुज्झइ आराहणा काले ॥ ए४ ॥

અકય પસ્કિમ્મ-કીવો ॥ મુજ્ઝઈ આરાહણા કાલે ॥ એ૪ ॥

इंद्रियनी मुख शातामां आकुल एवो अने विषम परिमह ते सहेवाने परवश थइ गएला अने संजम जेणे नथी पाळ्युं एवो विलव (कायर) माणस आराधनाना वखते मुझाय छे ॥ ९४ ॥

लज्जा य गारवेण य ॥ बहुस्सुअ मएण वा वि डुच्चरिअं ॥

जे न कहंति गुरूणं ॥ न हु ते आराहं गहुंति ॥ एए ॥

लज्जावेडे अने गारववेडे करीने अने बहु श्रुतना मदवेडे करीने जे पोतानुं पाप गुरूओंने न कहे ते आराधक नथी थता ॥ ९५ ॥

सुज्झइ डुक्करकारी ॥ जाणइ मगंति पावए किंति ॥

विणिगुहेतो निंदइ ॥ तम्हा आराहणा सेआ ॥ एइ ॥

दुष्कर क्रिया करनार सुद्धे, मार्गने जाणे, कीर्त्तिने पांमे अने पोतानां पाप नहि ओलवतां निंदे मोटे आराधना श्रेय कहेतां भली कही छे ॥ ९६ ॥

न विकारणं तणमनु ॥ संथारो न विअ फासुआ जूमी ॥

अप्पा खलु संथारो ॥ होइ विसुद्धो मणुजस्स ॥ एउ ॥

तरणांनो संथारो अथवा प्राथुक भूमि ते (विशुद्धिनुं) कारण नथी, पण खरेखर जेनो आत्मा विशुद्ध होय तेज खरो संथारो कहेवाय ॥ ९७ ॥

જિણ વયણ અણુગયા મે ॥ હોનુ મહ જાણ જોગ મહ્નોણો ॥

જહ તંમિ દેસ કાલે ॥ અમૂઠ સત્તો ચયહ દેહં ॥ ૯૮ ॥

જિન વચનને અનુસરતી શુભ ધ્યાન અને શુભ યોગમાં લીન એવી મારી મતી થાઓ; જેમ તે દેશ કાલને વિષે પીડિત થકો આત્મા દેહ સાગ કરે ॥ ૯૮ ॥

જાહે હોહ પમત્તો ॥ જિણવર વયણા રહિનુ અણાહત્તો ॥

તોહે ઇંદિય ચોરા ॥ કરંતિ તવ સંજમ વિલોમં ॥ ૯૯ ॥

જિનવર વચનથી રહિત એવો અને ક્રિયાને વિષે આલસુ એવો કોઈ મુનિ જ્યારે પ્રમાદી થાય સારે (તેના) ઇંદ્રિયો રૂપી ચોરો તપ અને સંયમનો નાશ કરે છે ॥ ૯૯ ॥

જિણ વયણ મણુગય મહ ॥ જં વેલં હોહ સંવર પવિદ્ધો ॥

અગીવ વાનું સહીન ॥ સમૂલ માલં મહ્હ કંમં ॥ ૧૦૦ ॥

જિન વચનને વિષે અનુસરતી મતિ છે જેની એવો પુરુષ, જે વેલા સંવરમાં પેટેલો હોય તે વેલા વાયરા સહિત અગિનની પેટે મુલ અને ઢાલાં સહિત કર્મને વાઢી મૂકે ॥ ૧૦૦ ॥

જહ મંહ્હ વાનુ સહિન ॥ અગી રુક્કે વિ હરિઅ વણ સંને ॥

તહ પુરિસકાર સહિન ॥ નાણં કમ્મં સ્વયં નેહ ॥ ૧૦૧ ॥

जेम वायु सहिते अग्नि लीला वनखंडनां वृक्षोने पण वाळे, तेम पुरुषाकार (उद्यम) सहित माणस ज्ञाने करीने कर्मनो क्षय करे ॥ १०१ ॥

जं अन्नाणी कंमं ॥ खवेइ बहुआइं वास कोमोहिं ॥

तं नाणी तिहिं गुत्तो ॥ खवेइ नसास मित्तेणं ॥ १०२ ॥

अज्ञानी घणा क्रोडोर्व्वर्ष करीने जे कर्म खपावे ते कर्म ज्ञानी पुरुष ऋण गुप्तिए गुप्त छतो एक श्वासो-
श्वास मात्रमां खपावी नांखे ॥ १०२ ॥

न हुं मरणंमि नवगे ॥ सक्का वारस विहो सुअ खंधो ॥

सव्वो अणुचित्तं ॥ धंतं पि समण्ड चित्तेण ॥ १०३ ॥

खरेखर मरण पासे आव्ये छते वार प्रकारुं श्रुतस्कंध (द्वादशांगी) सर्व मज्जुत पण समर्थ चित्तवाला
माणसथी चित्तवी शक्याय नहि ॥ १०३ ॥

इक्कंमि विजंमि पए ॥ संवेगं कुणइ वीयरायमए ॥

तं तस्स होइ नाणं ॥ जेण विरागत्तण मुवेइ ॥ १०४ ॥

एक बीजवाला पदने त्रिषे वीतरामना ज्ञानमने त्रिषे जे संवेग करेछे तेज तेनुं ज्ञान छे जेवडे वैराग्य-
पणुं पमाय छे. ॥ १०४ ॥

इक्ष्मि बिजंमि पए ॥ संवेगं कुणइ वीयरायमए ॥

સો તેણ મોહજાલં ॥ બિંદુઃ અક્કપ્પ નુગેણ ॥ ૧૦૫ ॥

एक बीजवाला पदने विषे बीतरागना शासनने विषे जे संवेग कराय छे ते वडे ते माणस मोहजालने,
अभिप्राय विशेषवडे छेदे छे ॥ १०५ ॥

इक्ष्मि बिजंमि पए संवेगं कुणइ वीयरायमए ॥

વઘ્ઘનરો અગ્નિચ્છં ॥ તં મરણં તેણ મરિઅઘં ॥ ૧૦૬ ॥

एक बीजवाला पदने विषे बीतरागना शासनने विषे जे संवेग करेछे ते पुरुष निरंतर वैराग्य पाये; ते
कारण माटे एवा समाधि मरणे तेणे मरुं ॥ १०६ ॥

जेण विरागो जायइ ॥ तं तं सद्वायरेण कायवं ॥

મુચ્છઇ ઇહ સંવેગી ॥ અણંતનં હોઇ અસંવેગી ॥ ૧૦૭ ॥

जैवहे करीने वैराग्य थाय ते ते कार्यि सर्व आदरवडे करुं जोइए, अहिआं संवेगी जीव संसार थकी
मुक्त थाय अने असंवेगी जीवने अनंतो संसार थाय ॥ १०७ ॥

धम्मं जिण पन्नतं सम्म मिणं सदहामि तिविद्देणं ॥

તસ ધાવર ઝૂઝૂ હિઝં ॥ પંથં નિઘાણ નગરસ્સ ॥ ૧૦૮ ॥

जीनेश्वर भगवाने प्रकाशेलो आ धर्म हुं सम्यक् प्रकारे त्रिविधे सद्वृत्तुं; ते त्रस अने स्थावर प्राणीने
द्वितकारक छे अने मोक्ष नगरनो रस्तो छे ॥ १०८ ॥

सज्जसो मिति अ पढमं ॥ वीयं सब्ब संजजु मिति ॥

सबं च वोसिरामि अ ॥ जिलेहिं जं जं च पम्पिकुटं ॥ १०९ ॥

हुं श्रमण हुं ए पहेलुं, सर्व अर्थनो संयमी हुं ए वीजुं अने जिनेश्वर भगवाने जे जे निवेधेलुं छे ते ते
सर्व हुं वोसिरावुंछुं ॥ १०९ ॥

उवही सरीरगं चेव ॥ आहारं च चज्जविहं ॥

मयसा वय काएणं ॥ वोसिरामि ति ज्ञावतु ॥ ११० ॥

उपधि, शरीर, चतुर्विध आहार ते मन वचन अने कायावडे भावथी वोसिरावुंछुं ॥ ११० ॥

मयसा अचित्तणिज्जं ॥ सबं ज्ञासाइ अज्ञासणिज्जं च ॥

काएण अकरणिज्जं ॥ सबं त्रिविहेण वोसिरे ॥ १११ ॥

मनवेडे करीने जे चित्तववा योग्य नथी अने भाषाए करीने जे सर्व कहेवा योग्य नथी अने कायावडे
करवा योग्य नथी ते सर्व हुं त्रिविधे वोसिरावुंछुं ॥ १११ ॥

અસંજમે વૈરમણં ॥ નવહિ વિવેગ કરણં નવસમો ॥

અપમિરુઞ્ચ જોગ વિરઞ્ચ ॥ સંતી મુત્તી વિવેગો ઇ ॥ ૧૧૨ ॥

અસંયમને વિષે વિરોધપણું, ઉપધિનું વિવેકકરણ (ત્યાગ કરવું), ઉપશ્ચમ અને અયોગ્ય વ્યાપારથી વિર-
ક્ત થવું, ક્ષમા, નિર્લોભતા અને વિવેક ॥ ૧૧૨ ॥

એઞ્ચં પચ્ચક્ષાણં ॥ આનર જણ આવડસુ જાવેણ ॥

અસૂયરં પમિવન્નો ॥ જંપંતો પાવડ સમાહિં ॥ ૧૧૩ ॥

આ પચ્ચક્ષાણ રોગથી પીડાણ્ણો માણસ આપદાને વિષે ભાવવેહે અંગીકાર કરતો અને બોલતો સમા-
ધિ પામે ॥ ૧૧૩ ॥

એઞ્ચંસિ નિમિત્તંમી ॥ પચ્ચક્ષાણ જઈ કરે કાલં ॥

તો પચ્ચક્ષાઈઞ્ચં ॥ ઇમેણ ઇક્કેણ વિ પણં ॥ ૧૧૪ ॥

એ નિમિત્તને વિષે જો કોઈ માણસ પચ્ચક્ષાણ કરીને કાલ કરે તો આ એક પળ પદવેહે પચ્ચક્ષાણ
કરાવવું ॥ ૧૧૪ ॥

મમ મંગલ મરિહંતા ॥ સિદ્ધા સાહૂ સુઞ્ચં ચ ધમ્મો ઇ ॥

તેસિં સરણોવગઞ્ચ ॥ સાવજ્ઞં વોસિરામિત્તિ ॥ ૧૧૫ ॥

મને અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ, શ્રુત અને ધર્મ એ મંગલ છે, તેમનું શરણ પામેલો એવો હું સાવધ (પાપકર્મ)
વોમિરાવુંછું ॥ ૧૩૬ ॥

અરહંતા મંગલં મજ્ઞ ॥ અરહંતા મજ્ઞા દેવયા ॥

અરહંતે કિત્તહત્તાણં ॥ વોસિરામિત્તિ પાવગં ॥ ૧૩૬ ॥

અરિહંત તે મને મંગલ છે અને અરિહંત તેજ મારા દેવ છે અરિહંતોની સ્તુતિ કરીને હું પાપ વોસિરાવુંછું.
સિદ્ધાદ મંગલં મજ્ઞ ॥ સિદ્ધાય મજ્ઞા દેવયા ॥

સિદ્ધે અ કિત્તહત્તાણં ॥ વોસિરામિત્તિ પાવગં ॥ ૧૩૭ ॥

સિદ્ધ મને મંગલ છે અને સિદ્ધ એજ મારા દેવ છે; સિદ્ધની સ્તુતિ કરીને હું પાપ વોસિરાવુંછું ॥ ૧૩૭ ॥

આયરિયા મંગલં મજ્ઞ ॥ આયરિઆ મજ્ઞા દેવયા ॥

આયરિએ કિત્તહત્તાણં ॥ વોસિરામિત્તિ પાવગં ॥ ૧૩૮ ॥

આચાર્ય મારું મંગલ છે, આચાર્ય એજ મારા દેવ છે, આચાર્યની સ્તુતિ કરીને હું પાપ વોસિરાવુંછું.

નવજ્ઞાયા મંગલં મજ્ઞ ॥ નવજ્ઞાયા મજ્ઞા દેવયા ॥

નવજ્ઞાએ કિત્તિહત્તાણં ॥ વોસિરામિત્તિ પાવગં ॥ ૧૩૯ ॥

ઉપાધ્યાય મારું મંગલ છે અને ઉપાધ્યાય મારા દેવ છે; ઉપાધ્યાયની સ્તુતિ કરીને હું પાપ વોસિરાબુંહું.
સાહૂઅ મંગલ મંજૂ ॥ સાહૂઅ મંજૂ દેવયા ॥ ૧૭૦ ॥

સાહૂઅ કિત્તિદત્તાણં ॥ વોસિરામિત્તિ પાવગં ॥ ૧૭૧ ॥

સાહૂઅ મંગલીક છે, સાહુ મારા દેવ છે, સાહુ મહારાજની સ્તુતિ કરીને હું પાપને વોસિરાબુંહું.
સાહુ મારે મંગલીક છે, સાહુ મારા દેવ છે, સાહુ મહારાજની સ્તુતિ કરીને હું પાપને વોસિરાબુંહું.

સિદ્ધે નવસંપત્તો ॥ અરહંતે કેવલિત્તિન્નાવેણ ॥ ૧૭૨ ॥

સિદ્ધોનો આશરો લઈને અને અરિહંત અને કેવલીનો ભાવવડે આશરો લઈને અથવા એ માંહેલા ગમે તે
ઇત્તો એગયેરેણ વિ ॥ પણ આરાહન હોઈ ॥ ૧૭૩ ॥

સિદ્ધોનો આશરો લઈને અને અરિહંત અને કેવલીનો ભાવવડે આશરો લઈને અથવા એ માંહેલા ગમે તે
ઇત્તો એગયેરેણ વિ ॥ પણ આરાહન હોઈ ॥ ૧૭૩ ॥

સિદ્ધોનો આશરો લઈને અને અરિહંત અને કેવલીનો ભાવવડે આશરો લઈને અથવા એ માંહેલા ગમે તે
ઇત્તો એગયેરેણ વિ ॥ પણ આરાહન હોઈ ॥ ૧૭૩ ॥

સિદ્ધોનો આશરો લઈને અને અરિહંત અને કેવલીનો ભાવવડે આશરો લઈને અથવા એ માંહેલા ગમે તે
ઇત્તો એગયેરેણ વિ ॥ પણ આરાહન હોઈ ॥ ૧૭૩ ॥

સિદ્ધોનો આશરો લઈને અને અરિહંત અને કેવલીનો ભાવવડે આશરો લઈને અથવા એ માંહેલા ગમે તે
ઇત્તો એગયેરેણ વિ ॥ પણ આરાહન હોઈ ॥ ૧૭૩ ॥

સિદ્ધોનો આશરો લઈને અને અરિહંત અને કેવલીનો ભાવવડે આશરો લઈને અથવા એ માંહેલા ગમે તે
ઇત્તો એગયેરેણ વિ ॥ પણ આરાહન હોઈ ॥ ૧૭૩ ॥

સિદ્ધોનો આશરો લઈને અને અરિહંત અને કેવલીનો ભાવવડે આશરો લઈને અથવા એ માંહેલા ગમે તે
ઇત્તો એગયેરેણ વિ ॥ પણ આરાહન હોઈ ॥ ૧૭૩ ॥

સિદ્ધોનો આશરો લઈને અને અરિહંત અને કેવલીનો ભાવવડે આશરો લઈને અથવા એ માંહેલા ગમે તે
ઇત્તો એગયેરેણ વિ ॥ પણ આરાહન હોઈ ॥ ૧૭૩ ॥

वेदनाओ उत्पन्न थये छते आ तो शी वेदना ! एम जाणी खेम अथवा काइक आलंवन करीने ते दुःखनी
विचारणा करे ॥ १२३ ॥

अणुत्तरेसु नरएसु ॥ वेअणानु अणुत्तरा ॥

पमाय वहमाणेण ॥ मए पत्ता अणंतसो ॥ १२४ ॥

उत्कृष्ट नरकोने विपे उत्कृष्टी वेदनाओ प्रमादे वर्तता एवा में अंतीवार पाभी ॥ १२४ ॥

मए केयं इमं कम्मं ॥ समासज्ज अबोहिअं ॥ ०

पोराणगं इमं कम्मं ॥ मए पत्तं अणंतसो ॥ १२५ ॥

अबोधिपणुं पाभीने मे आ कर्म कर्तुं; आ जूनुं कर्म हुं अंतीवार पाभ्यो ॥ १२५ ॥

ताहिं दुःख विवागाहिं ॥ उवविणा हि ताहिं तहिं ॥

न य जीवो अजीवो न ॥ कय पुब्बो अचिंतनु ॥ १२६ ॥

ते ते दुःखना विपाकोवडे त्यां त्यां वेदना पाभे छते जीव पुर्वे अजीव करायो नहि ॥ १२६ ॥

अप्पज्जुअं विहारं ॥ इहं जिण देसिअं विन पसहं ॥

नानु महापुरिस ॥ सेविअं अप्पज्जुअं मरणं ॥ १२७ ॥

અપ્રતિવદ્ધ વિહાર, એ રીતનું જિનભાષિત અને વિદ્વાન માણસોએ પ્રશંસેલું અને મહા પુરુષોએ મેવેલું
જાણીને અપ્રતિવદ્ધ મરણ અંગીકાર કરે ॥ ૧૨૭ ॥

મ ૫૦

॥ ૫૩ ॥

જહ પઢિમંમિ કાલે ॥ પઢિમ તિહયર દિસિઅ મુઆરં ॥

પઢા નિહય પઠં ॥ હવેમિ અપુઝુઅં મરણં ॥ ૧૨૮ ॥

જેમ છેલ્લું કાલે છેલ્લા તિર્થંકર ભગવાને હદાર હપદેશ આપ્યો એમ નિશ્ચય માર્ગવાલું અપ્રતિવદ્ધ મરણ
અંગીકાર કરું ॥ ૧૨૮ ॥

વત્તીસ મંનિયાહિં ॥ કમ જોગી જોગ સંગહ વલેણં ॥

નુઝ્ઝમિનુણય વારસ ॥ વિહેણ તિવણેહ પાણેણં ॥ ૧૨૯ ॥
વત્તીસ ભેદે યોગ સંગ્રહવૃંદે સંજમ વ્યાપાર સ્થિર કરી, વાર ભેદે તપરૂપ સ્નેહપાને કરી ॥ ૧૨૯ ॥

સંસાર રંગ મઝ્ઝે ॥ ધિહ વલ વવસાય વદ્ધ કઢાનં ॥

હંતૂણ મોહ મઢ્ઢેં ॥ હરાહિ આરાહણ પમાગં ॥ ૧૩૦ ॥

સંસારરૂપી રંગ ભૂમિકામાં ધીરજરૂપી વલ અને હઘમરૂપી સન્નાહ (વસ્ત્ર) પહેરી સજ્જ થણો એવો
મોહરૂપી મઢ્ઢેને હળીને આરાધનારૂપી જય પતાકા લેઈ લે ॥ ૧૩૦ ॥

॥ ૫૩ ॥

पोराणं च कर्म ॥ खवेइ अन्नं नवं तु न चिणाइ ॥
कंम कलंकलिवद्धिं ॥ ठिंदइ संथार मारूढो ॥ १३१ ॥

वली जूनां कर्म खपावीने नवां कर्म न वाधि; कर्म व्याकुलता रुपी वेलडीने संथारामां रहेलो साधु छेदे.

आराहणो वज्रतो ॥ सम्मं काऊण सुविहिनु कालं ॥

उक्कोसं तिन्नि जेवे ॥ गंतण लज्जिऊ निवाणं ॥ १३२ ॥

आराधनाने विपे सावधान एवो सुविहित साधु सम्यक्प्रकारे काल करीने उत्कृष्टा त्रण भव ओतक्रमीने
निर्वाण एटले मोक्ष प्रत्ये पाप्मे ॥ १३२ ॥

धीर पुरिस पन्नत्तं ॥ सत्पुसि निसेविअं परम धोरं ॥

उइसो हुसिरंगं ॥ हरसु पमागं अविग्घेणं ॥ १३३ ॥

उत्तम पुरुषोए कहेलुं अने सत्पुरुषोए सेवेलुं एवुं घणुंज आकरुं अणसण करीने निर्विघ्नपणे जयपताका
मेळवे ॥ १३३ ॥

धीर पमागा हरणं ॥ करेइ जह तंमि देस कालंमि ॥

सुत्तह मणुगुणंतो ॥ धिइ निच्चल वढ कब्बानु ॥ १३४ ॥

જેમ તે દેશકાલને વિષે સુમટ જયપતાકાનું હરણ કરે તેમ સુત્રાર્થને અનુસરતો અને સંતોષ રૂપી નિશ્ચલ
સન્નાહ પહેરીને સજ્જ થયેલો ॥ ૧૩૪ ॥

ચત્તારિ કસાણેતિ ॥ તિન્નિ ગારવે પંચદંદિઅ ગામે ॥ ૧૩૫ ॥

દંતા પરીસહ ચમૂ ॥ હરાહિ આરાહણ પમાગં ॥ ૧૩૬ ॥
ચાર કપાય, ત્રણ ગારવ, પાંચ દંદિય ગ્રામ (સમૂહ) રૂપી વૈરી અને પરિસહ રૂપી ફોજ તેને હળીને આ-
રાધનારૂપ જયપતાકાને તું અંગીકાર કર ॥ ૧૩૬ ॥

માયા હુવ ચિંતિજ્ઞા જીવામિ ચિરં મરામિ વ લહંતિ ॥ ૧૩૭ ॥
જહ ડહસિ તરિનં જે ॥ સંસાર મહોઅહિ મપારં ॥ ૧૩૮ ॥
જો અપાર સંસાર રૂપી મહોદીધ તરવાને તું હચ્છા રાલતો હોય તો હું ઘણું જીંધું અથવા શીઘ્ર મરણ
પામું છું નિશ્ચે વિચારવું નહિ ॥ ૧૩૬ ॥

જહ ડહસિ નિહરિનં ॥ સવેસિં ચેવ પાવ કમ્માણં ॥ ૧૩૭ ॥

જિણ વયણ નાણ દંસણ ॥ ચરિત્ત ખાવુજ્ઞુત જગં ॥ ૧૩૮ ॥
જો સર્વ પાપકર્મને સ્વેચ્છર નિસ્તરવાને હચ્છેછે, તો જિન વચન, જ્ઞાન, દર્શન ચારિત્ર અને ભાવને વિષે
હૃદયમંવંત થા ॥ ૧૩૭ ॥

दंसण नाण चरिं ॥ तवे अ आराहणा चउ खंधा ॥
सा चेव होइ ति विहा ॥ उक्कोसा मझिम जहन्ना ॥ १३८ ॥

दर्शन, ज्ञान, चारित्र, तप ए आराधना चार भेदे थाय, ते आराधना वळी त्रण भेदे थाय. २ उत्कृष्ट,
२ मध्यम, ३ जघन्य ॥ १३८ ॥

आराहेऊण विऊ ॥ उक्कोसाराहणा चउ खंधा ॥
कम्मरय विप्पमुक्को ॥ तेणेव त्रवेण सिज्जिजा ॥ १३९ ॥
पंडित पुरुष ते उत्कृष्ट आराधना चार भेदे आराधीने कर्म रज रहित थइने तेज भेजे सिद्धि पांमे ॥ १३९ ॥

आराहेऊण विऊ ॥ जहन्न माराहणं चउ खंधा ॥
सत्तठ त्रव गहणे ॥ परिणामेऊण सिज्जिआ ॥ १४० ॥

पंडित पुरुष चार भेदे जघन्य आराधना आराधीने सात अथवा आठ भव संसारमां करीने पछी मु-
क्ति पांमे ॥ १४० ॥

सम्मं मे सब जुएसु ॥ वेरं मझ न केणइ ॥
खामेमि सब जीवे ॥ खमामि अहं सब जीवाणं ॥ १४१ ॥

सर्व जीवने विषे मने समता छे, मारे कोइनी साथि वरे नथी, हुं सर्व जीवने खमावुंछुं, अने सर्व जीवने
हुं खमुंछुं ॥ १४१ ॥

एअं पञ्चखाणं ॥ अणुपालेऊण सुविद्धिनु सम्मं ॥
वेमाणिअव देवो ॥ हविऊ अहवावि सिज्जिऊा ॥ १४२ ॥
ए पञ्चखाण सुविहित साधु सम्यक् प्रकारे पाळीने, वैमानिक देव थाय अथवा सिद्धि पामे ॥ १४२ ॥

॥ इति महापञ्चखाणं सम्मत्तं ॥

આર પચ્ચરવાગ પયના.

દેસિક્ક દેસ વિરત્ત સમ્મદિઠી મરિક્કા જો જીવો ॥

તં હોઈ વાલ પંનિય ॥ મરણં જિણ સાસસે જ્ઞણિયં ॥ ૧ ॥

હકાયની હિસામાંથી દેશ જે ત્રસ. હિંસા તેનો એક દેશ જે મારવાની બુદ્ધિએ નિરઅપરાધી જીવનો નિરપેક્ષપણે હિંસા તેથી તથા જૂઠું વોલવાદિકથી નિર્દોષ પામ્યો હતો જે સમકિત દષ્ટિ જીવ મરે તે જિન-શાસનને વિષે પાંચ મરણમાંનું વાઝ પંડિત મરણ કહેલું છે ॥ ૧ ॥

પંચય અણુઘયાઈ ॥ સત્તત્ત સિસ્કાન્ન દેસ જઈ ધમ્મો ॥

સંઘેણ વ દેસેણ વ ॥ તેણ ઝુન્ન હોઈ દેસ જઈ ॥ ૨ ॥

ખિનશાસનમાં સર્વ વિરતી અને દેશવિરતી એ વે પ્રકારનો યતિધર્મ છે, તેમાં દેશવિરતી ને પાંચ અનુવ્રતો અને સાત શિક્ષાવ્રતો મળી શ્રાવકનાં વાર વ્રત કહ્યાં છે, તે સર્વ વ્રતોએ અથવા એક વે આદિ વ્રતરૂપ તેના દેશે કરીને જીવ દેશવિરતી હોય ॥ ૨ ॥

પાણવહ મુસાવાણ ॥ અદત્ત પરદાર નિયમણેહિં ચ ॥
અપરિમિ ઇચ્છાનુ વિય ॥ અણુઘવાઈં વિરમણાઈં ॥ ૩ ॥

પ્રાણીનો વધ, જૂઠું બોલું, અદત્તાદાન, અને પરસ્ત્રીનો નિયમ કરવાવહે કરીને તેમજ વઢી પરિમાણર-
હિત ઇચ્છાથકી નિયમ કરવાવહે પાંચ અનુવ્રતો એટલે નિયમો થાયછે ॥ ૩ ॥
જં ચ દિસાવેરમણં ॥ અણઠ દંમ્મનુ જં ચ વેરમણં ॥
દેસાવગાસિયં પિય ॥ ગુણઘવાઈં ખેવે તાઈં ॥ ૪ ॥

જે દિગ્વિરમણ વ્રત, અને વઢી અનર્થદંડ થકી જે નિવર્તેલું તે અનર્થદંડ વિરમણ, વઢી દેસાવગાસિક
પણ (મઢી) તે ત્રણ ગુણવ્રતો કહેવાયછે ॥ ૪ ॥
ખોગાણં પરિસંઘા ॥ સામાઈય અતિહિ સંવિખાગોય ॥
પોસહ વિહી ન સંઘો ॥ ચત્તરો સિઘ્કાનુ વુત્તાનુ ॥ ૫ ॥

ખોગ ઉપખોગનું પરિમાણ, સામાયિક, વઢી અતિથિસંવિખાગ, પોપથવિધિ પણ એ સર્વે (મઢી) ચાર
ખોગ ઉપખોગનું પરિમાણ, સામાયિક, વઢી અતિથિસંવિખાગ, પોપથવિધિ પણ એ સર્વે (મઢી) ચાર
ખોગ ઉપખોગનું પરિમાણ, સામાયિક, વઢી અતિથિસંવિખાગ, પોપથવિધિ પણ એ સર્વે (મઢી) ચાર

શિક્ષાવ્રત કહેલાં છે ॥ ૫ ॥
આસુકારે મરણે ॥ અહિન્નાએ અ જીવિઆસાણ ॥
નાણેં વ અમુકો ॥ પઢિમ સંલેહણ મકિચ્છા ॥ ૬ ॥

ઉતાવળું મરણ થયે છે, અને જીવિતવ્યની આશા નહિ પુટે છે, અથવા સ્વજનોએ (સંલેખના કરવા-
ની) રજા નહિ આપે છે તે છેવટની સંલેખના કર્યા વિના ॥ ૬ ॥

આલોડય નિસ્સદ્ધો ॥ સઘરે ચેવારુહિતુ સંથારં ॥

જડ મરડ દેસવિરહ ॥ તં લુપ્તં બાલ પંક્તિઅયં ॥ ૭ ॥

શલ્યરોહિત છતો પાપ આલેખીને અને પોતાના ઘરને વિષે નિશ્ચે સંથારા ઉપર ચઢીને જો દેશવિરતિ છતો
મરે તો તે વાલપંડિત મરણ કહેવાય ॥ ૭ ॥

જો તત્તપરિન્નાએ ॥ ડવક્કમો વિહરેણ નિદિદો ॥

સો ચેવ બાલ પંક્તિય ॥ મરણે નેહ જહાજુગં ॥ ૮ ॥

જે વિધિ ભક્તપરિજ્ઞાને વિષે વિસ્તારથી વતાવેલો છે તે નક્કી વાલપંડિત મરણને વિષે યથાયોગ્ય
જાણવો ॥ ૮ ॥

વેમાણિણુ કપ્પો ॥ વગેસુ નિઅમેણ તસ્સ ડવવાહ ॥

નિયમા સિદ્ધા ડક્કો ॥ સણ સો સત્તમંમિ ડ્રેવે ॥ ૯ ॥

ધૈર્માનિક દેવલોકના વાર દેવલોકને વિષે નિશ્ચયે કરીને તેની ઉત્પત્તિ થાયછે, અને તે ઉત્કૃષ્ઠથી નિશ્ચ-
યે કરી સાતમા ભવને વિષે સિદ્ધ થાયછે ॥ ૯ ॥

ઇય વાલપંમિયં હોઇ ॥ મરણ મરિહંત સાસણે દિઠં ॥

ઇત્તો પંમિય પંમિય ॥ મરણં વુઢેં સમાણેણં ॥ ૧૦ ॥

જિનગાસવને વિપે આ વાલે પંડિતે મરણં કહેલું છે, હવે પંડિત મરણ કોને કહેતું તે સંક્ષેપે કરીને કહુંછું ॥ ૧૦ ॥

દહામિ જંતે નત્તમઠં પન્નિક્કમામિ ॥ અઇયં પન્નિક્કમામિ ॥ અણાગયં પન્નિક્કમામિ પન્નુપન્નં પન્નિક્કમામિ. ક્કયં પન્નિક્કમામિ કારિયં પન્નિક્કમામિ અણુમોહયં પન્નિક્કમામિ મિ-
હ્હનેં પન્નિક્કમામિ અસંજમં પન્નિક્કમામિ કસાયં પન્નિક્કમામિ પાવપણં પન્નિક્કમામિ મિ-
હ્હાંસણ પરિણામેસુ વા ૬હલોગેસુ વા પરલોગેસુ વા સચ્ચિત્તેસુ વા અચ્ચિત્તેસુ વા પંચસુ ૬ંદિય
હેસુ વા અન્નાણં જાણે ? અણાયારં જાણે ૧ કુદંસણં જાણે ૩ કોહં જાણે ૪ માણં જાણે
૫ માયં જાણે ૬ લોહં જાણે ૭ રાગં જાણે ૮ દોસં જાણે ૯ મોહં જાણે ૧૦ ૬હં જાણે
૧૧ મિહં જાણે ૧૨ સુહં જાણે ૧૩ સંકં જાણે ૧૪ કંઘં જાણે ૧૫ ગેહિં જાણે ૧૬ આસં
જાણે ૧૭ તન્હં જાણે ૧૮ તુહં જાણે ૧૯ પંથં જાણે ૨૦ પંહાણં જાણે ૨૧ નિહં જાણે
૨૨ નિયાણં જાણે ૨૩ નેહં જાણે ૨૪ કામં જાણે ૨૫ કલુસં જાણે ૨૬ કલહં જાણે

૨૭ જુહાં જાણે ૨૮ નિજુહાં જાણે ૨૯ સંગં જાણે ૩૦ સંગહં જાણે ૩૧ વવહારં જાણે
 ૩૨ કય વિક્કયં જાણે ૩૩ અણથ્ય દંનં જાણે ૩૪ આત્તોગં જાણે ૩૫ અણાત્તોગં જાણે
 ૩૬ અણાદ્ધં જાણે ૩૭ વેરં જાણે ૩૮ ત્રિયક્કં જાણે ૩૯ દ્વિસં જાણે ૪૦ હાસં જાણે
 ૪૧ પહાસં જાણે ૪૨ પનસં જાણે ૪૩ ફરુસં જાણે ૪૪ ત્રયં જાણે ૪૫ રૂવં જાણે ૪૬
 અપ્પપસંસં જાણે ૪૭ પરનિંદં જાણે ૪૮ પરગરિહં જાણે ૪૯ પરિગ્ગહં જાણે ૫૦ પર પ-
 રિવાયં જાણે ૫૧ પરદૂસણં ^{જાણે} ૫૨ આરંત્રં જાણે ૫૩ સંરંત્રં જાણે ૫૪ પાવાણુમોયણં જાણે
 ૫૫ અત્થિગરણં જાણે ૫૬ અસમાહિ મરણં જાણે ૫૭ કમ્મોદય પચ્ચયં જાણે ૫૮ ઇટ્ઠી
 ગારવં જાણે ૫૯ રસગારવં જાણે ૬૦ સાયાગારવં જાણે ૬૧ અવેરમણં જાણે ૬૨ અમુત્તિ
 મરણં જાણે ૬૩ પસુત્તસ્સ વા પમ્મિબુદ્ધસ્સ વા જો મે કોહિ દેવસિન્ન રાહન્નુ ત્તમઠે અઙ્ક-
 મો વઢ્ઢકમ્મો અદ્યારો અણાયારો તસ્સ મિઞ્ઞામિડુક્કમં ॥

હે ભગવંત ! અનગત મોટે સામાન્યપણે પાપ વ્યાપાર પડિક્કમુંહું, ગઈ વત્તવનો હું પડિક્કમુંહું, ભવિષ્યમાં
 થવાનાને હું પડિક્કમુંહું, વર્તમાનકાળના પાપને હું પડિક્કમુંહું, કરેલા પાપને પડિક્કમુંહું, કરાવેલા પાપને પ-
 ડિક્કમુંહું, અનુમોદેલા પાપને પડિક્કમુંહું, મિથ્યાત્વને પડિક્કમુંહું, અવિરતિને પડિક્કમુંહું, કપાયને પડિક્કમુંહું,

पप व्यापारने पडिक्कुंछं, मिथ्यादर्शन परिणामने विषे, आ लोकने विषे, परलोकने विषे, सचितने विषे, अचितने विषे, पांच इंद्रियना विषयने विषे, अज्ञान सारु एम चितवे छते १, खोशे आचार चितवे छते २, बौद्धादिक दर्शन सारुं एम चितवे छते ३, क्रोधवशे चितवे छते ४, मान वश थइ चितवे छते ५, माया वश थइ चितवे छते ६, लोभ वश थइ चितवे छते ७, रागने वश थइ चितवे छते ८, द्वेषने वश थइ चितवे छते ९, अज्ञान वश थइ चितवे छते १०, पुद्गल पदार्थ अने यश आदिकनी इच्छा वशे चितवे छते ११, मिथ्या दृष्टिपणे चितवे छते १२, मुच्छा वश थइ चितवे छते १३, संजय थकी चितवे छते १४, अन्यमतनी वांछाए करी चितवे छते १५, घर विषे चितवे छते १६, बीजानी वस्तु पामवानी वांछा थकी चितवे छते १७, तरस लागवाथी चितवे छते १८, मुखथी चितवे छते १९, सामान्य मार्गमां चालवा छतां चितवे छते २०, विषममार्गमां चालतां छता चितवे छते २१, निद्रामां चितवे छते २२, नियाणुं चितवे छते २३, स्नेहवशे चितवे छते २४, विकारना वशे चितवे छते २५, चिन्तना डोहोलाण थकी चितवे छते २६, बलेश कराववा चितवे छते २७, सामान्य युद्धने विषे चितवे छते २८, महा युद्धने विषे चितवे छते २९, संग चितवे छते ३०, भंग्रह चितवे छते ३१, राजसभामां न्याय करवा माटे चितवे छते ३२, खरिद करवा वेचवा माटे चितवे छते ३३, अनर्थ दड चितवे छते ३४, उपयोग माहित चितवे छते ३५, अनुपयोगे चितवे छते ३६, माथे देबुं होय तेना वशे चितवे छते ३७, बेर चितवे छते ३८, तर्क वितर्क चितवे छते ३९, हिंसा चितवे छते ४०, हास्यना वश थइ चितवे छते ४१, अतिहास्यना वश थइ चितवे छते ४२, अति रोषे करी चितवे छते ४३,

कठोर पाप कर्म चित्तवे छते ४४, भय चित्तवे छते ४६, रूप चित्तवे छते ४६, पोतानी प्रशंसा चित्तवे छते ४७, बीजानी निंदा करतां चित्तवे छते ४८, बीजानी गर्हा करतां चित्तवे छते ४९, धनादिक परिग्रह मेळववाने चित्तवे छते ५०, बीजाने क्लेश आपवानुं चित्तवे छते ५१, बीजाने माथे पोतानुं दुषण चढाववा चित्तवे छते ५२, आरंभ चित्तवे छते ५३, विषयना तित्र अभिलाषथी चित्तवे छते ५४, पाप कार्य अनुमोदवारूप चित्तवे छते ५५, जीवहिंसाना साधनाने मेळववानुं चित्तवे छते ५६, अन्नमाधिर् मरुं एम चित्तवे छते ५७, गाढ कर्मना उदय थकी चित्तवे छते ५८, क्रुद्धना अभिमाने करी चित्तवे छते ५९, सारा भोजनना अभिमाने करी चित्तवे छते ६०, सुखना अभिमाने करी चित्तवे छते ६१, अधिरति सारी एम चित्तवे छते ६२, संसार सुखना अभिलाप सहित मरण करतां चित्तवे छते ६३, दिवस संबंधी अथवा रात्री संबंधी सुतां छतां अथवा जागतां छतां, कोइ पण अतिक्रम, व्यतिक्रम, अतिचार, अनाचार लाग्यो होय तेनो मने मिच्छामिदुक्कडं हो.

एस करेमि पणामं, जिएवर वसहस्स वद्धमाणस्स ॥

सेसाणं च जिएाणं, सगणहराणं च सद्धेति ॥ ११ ॥

जिनने विषे वृद्ध समान वर्द्धवान स्वामीने वळी गणधर सहित बाकीना सर्व तिर्थकरोने हुं आ नमस्कार करंछुं ॥ ११ ॥

सद्धं पाणारंजं ॥ पञ्चकामिति अलिय वयणं च ॥

सद्ध मदिन्ना दाणं ॥ मेहुन्न परिगहं चेव ॥ १२ ॥

આપ૦) આ પ્રકારે સર્વ પ્રાણીઓના આરંભને, અલિક (અસલ) વચનને, સર્વ અદત્તાદાન (ચોરીને), મૈથુન
 ॥ ૫૯ ॥ અને પરિગ્રહને પચ્છલુંછું ॥ ૧૨ ॥

સમ્મં મે સઘ ઝૂણુ ॥ વેરં મઙ્ગ ન કેણહ ॥
 આસાનુ કોસિરિત્તાણં ॥ સમાહિમણુપાલણં ॥ ૧૩ ॥
 મારે સર્વ પ્રાણી વિષે મિત્રપણું છે, કોઈની સાથે મારે વેર નથી, સર્વ વાંચ્છાઓને ત્યાગ કરીને હું સમા-
 થિ રાહુંછું ॥ ૧૩ ॥

સઘં ચાહાર વિહિં ॥ સન્નાનુ ગારવે કસાણ અ ॥
 સઘં ચેવ મમતં ॥ ચણ્મિ સઘં સ્વમાવેમિ ॥ ૧૪ ॥
 સર્વ પ્રકારનો આહારને, સંજ્ઞાઓને, ગારવોને, અને કષાયોને ત્યાગ કરુંછું; સર્વને
 સ્વમાહુંછું ॥ ૧૪ ॥

હુઙ્ગ ઇમંમિ સમયે ॥ નવક્કમો જીવિઅસ્સ જહ મઙ્ગ ॥
 એઞ્ઞં પચ્છલ્લાણં ॥ વિનલા આરાહણા હોન ॥ ૧૫ ॥
 જો મારા જીવિતનો ઉપક્રમ (આડસાનો નાશ) આ અવસરમાં હોય તો આ પચ્છલ્લાણ અને વિસ્તા-
 રવાલી આરાધના થાઓ ॥ ૧૫ ॥

સવ ઉરુક પહીણાણં ॥ સિદ્ધાણં અરહતે નમો ॥
સદેહે જિણ પન્નત્તં ॥ પચ્ચક્કામિ અ પાવગં ॥ ૧૬ ॥

સર્વ દુઃખ ક્ષય થયાં છે જેમનાં એવા સિદ્ધોને, અરિહંતને નમસ્કાર હો, જિનેશ્વરીએ કહેલું તત્ત્વ હું સદ્દેહ-
હું, પાપકર્મને પચ્ચલ્લું ॥ ૧૬ ॥

નમુણ્ણુ ધુઅ પાવાણં ॥ સિદ્ધાણં ચ મહેસિણં ॥
સંથારં પમ્મિવજ્ઞામિ ॥ જહ્વા કેવલિ દેસિઅં ॥ ૧૭ ॥

જેમનાં પાપ ક્ષય થયાં છે એવા સિદ્ધોને તથા મહા ઋષીઓને નમસ્કાર હો, જેઓ કેવલીએ વ્રતાવ્યો છે
તેઓ સંથારો હું અંગીકાર કરું ॥ ૧૭ ॥

જં કિંચિવિ ઉચ્ચરિઅં ॥ તં સઘં વોસિરામિ તિવિદ્દેણં ॥
સામાદયં ચ તિવિહં ॥ કરેમિ સઘં નિરાગારં ॥ ૧૮ ॥

જે કાંઈ પણ લોટું આર્ચ્યું હોય તે સર્વને મન, વચન, કાયાએ કરી વોસિરાવું હું, વલી સર્વ આગારરહિત
(જ્ઞાન, શ્રદ્ધા અને ક્રિયારૂપ) ત્રણ પ્રકારનું સામાયક કરું ॥ ૧૮ ॥

વણં અપ્પિતરં ટવહિં ॥ સરીરાદ સન્નોયણં ॥
મણસા વય કાયેહિં ॥ સઘં જ્ઞાવેણ વોસિરે ॥ ૧૯ ॥

चाह, अभ्यंतर, उपधि, अने शरीरादि भोजन सहित मन, वचन, कायाएकरीने सर्वने भावयकी

वोसिराबुंछं ॥ १९ ॥

सर्वं पाणारंजं ॥ पञ्चस्वामिति अलिय वयणं च ॥

सर्वं मदिनादाणं ॥ मेहुन्न परिगुहं चेव ॥ २० ॥

सर्व मदिनादाणं ॥ मेहुन्न परिगुहं चेव ॥ अदसादान (चोरीने) मैयुन

आ प्रकारे सर्व प्राणीओना आरंभने अलिक (असत्य) वचने सर्व

अने परिग्रहने पञ्चखुंछं ॥ २० ॥

सम्मं मे सब्व भूएसु ॥ वेरं मच्च न केणइ ॥

आसानु वोसिरिस्ताणं समाहि मणुपालये ॥ २१ ॥

आसानु वोसिरिस्ताणं समाहि मणुपालये ॥ २१ ॥ सर्व वाच्छाओने तपग करीं हुं समा-

मारे सर्व प्राणी विषे मित्रपणुं छे, कोइनी साथे मारे वेर नथी, सर्व वाच्छाओने तपग करीं हुं समा-

धि राखुंछं ॥ २१ ॥

रागं बंधं पनुसं च ॥ हरिसं दीण ज्ञावयं ॥ २२ ॥

नुस्सुगत्तं जयं सोगं ॥ रइं अरइं च वोसिरे ॥ २३ ॥

बंधना कारणभूत रागने तथा द्वेषने, हर्षने, रांकपणाने, चपळपणाने, भयने, शोक्कने, रतिने, अरतिने

वोसिराबुंछं ॥ २२ ॥

મમત્તં પરિવચ્ચામિ ॥ નિમ્મમત્તં ઉવઠિત્તં ॥

આલંબણં ચ મે આયા ॥ અવસેસં ચ વોસિરે ॥ ૨૩ ॥

મમત્તારહિતપણામાં તત્પર થયો છતો મમતાનો ત્યાગ કરેલું વહી મને આત્મા આલંબન ભૂત છે વોંજા સર્વ પદાર્થને વોંસિરાવું ॥ ૨૩ ॥

આયા હુ મહં નાણે ॥ આયા મે દંસણે ચરિત્તે અ ॥

આયા પચ્ચક્કાણે ॥ આયા મે સંજમે જોગે ॥ ૨૪ ॥

નિશ્ચે મને જ્ઞાનમાં આત્મા, દર્શનમાં અને ચારિત્રમાં મને આત્મા, પચ્ચલ્લાણમાં મને આત્મા, સંજમજોગમાં મને આત્મા (આલંબન) થાઓ ॥ ૨૪ ॥

એગો વચ્ચહ જીવો ॥ એગો ચેવુવવચ્ચહ ॥

એગસ્સ ચેવ મરણં ॥ એગો સિપ્પહ નીરત્તં ॥ ૨૫ ॥

જીવ એકલો જાય છે, નહીં એકલો ઉપજે છે, એકલોને જ મરણ પણ થાય છે, અને કર્મરહિત થયો છતો એકલોજ સિદ્ધ થાય છે ॥ ૨૫ ॥

એગો મે સાસત્ત અપ્પા ॥ નાણ દંસણ સંજુત્તં ॥

સેસા મે બાહિરા ખાવા ॥ સન્ને સંજોગ લક્કણા ॥ ૨૬ ॥

જ્ઞાન, દર્શન સહિત મારો આત્મા, એક શાશ્વતો છે, યાત્રીના મારે ત્રાહ્ય પદાર્થો સર્વે સંવંધમાત્ર સ્વ-
રૂપવાળા છે ॥ ૨૬ ॥

સંજોગ મૂલ્યા જીવેણ ॥ પત્તા હુસ્ક પરંપરા ॥
તમ્હા સંજોગ સંવંધ ॥ સંવં તિવિદ્દેણ વોસિરે ॥ ૨૭ ॥
સંવંધ છે મૂલ તે જેનું એવી દુઃખની પરંપરા આ જીવે મેઢવી તે માટે સર્વે સંજોગ સંવંધને મત્ત, વચન ને
કાચાણ કરી વોસિરાંબુંદું ॥ ૨૭ ॥

મૂલ ગુણ ઉત્તર ગુણે ॥ જે મે નારાહિયા પયત્રેણ ॥
તમહં સંવં નિંદે ॥ પન્નિક્કમે આગમિસ્સણં ॥ ૨૮ ॥
પ્રયત્નવેડે જે મૂલગુણો અને ઉત્તરગુણો મેં ન આરાધ્યા તે સર્વને હું નિંદુંછું આવતાં કાલની વિરાધનાને
ધોડિક્કમુંદું ॥ ૨૮ ॥

સત્ત ઝણ અઢ મણ ॥ સત્તા ચત્તારિ ગારવે તિન્નિ ॥
આસાયણ તિત્તીસં ॥ રાગં દોસં ચ નરિદ્ધામિ ॥ ૨૯ ॥
સાત ભય, આટ મદ, ચાર મંજા, ત્રણ ગારવ, તેત્રીશ આશાતના, રાગ અને દ્રેપને ગરંદુંછું ॥ ૨૯ ॥
અસંજમ મન્નાણં ॥ મિહંતં સવ્વમેવ ય મસત્તં ॥

જીવેસુ અજીવેસુ અ ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૩૦ ॥

જીવમાં અને અજીવમાં અવિરતિને, અજ્ઞાનને, મિથ્યાત્વને વળી સર્વ મમતાને નિંદુંછું અને ગરહુંછું ॥ ૩૦ ॥

નિંદામિ નિંદશિઙ્ગં ॥ ગરિહામિ અ જં ચ મે ગરહશિઙ્ગં ॥

આલોપમિ અ સર્વં ॥ અગ્નિતરં વાહિરં નવહિં ॥ ૩૧ ॥

નિંદના યોગ્યને હું નિંદુંછું અને જે મને ગરહવા યોગ્ય છે તે ગરહુંછું સર્વ અભ્યંતર અને વાહ્ય ઉપધિ (મા-
યા) ને હું આલોપુંછું ॥ ૩૧ ॥

જહ વાલો જંપંતો ॥ કઙ્કામકઙ્કાં ચ નઙ્કાંત્રં નશઃ ॥

તં તહ આલોપઙ્કા ॥ માયામોસં પમુત્તણં ॥ ૩૨ ॥

જેમ વાલક વોલતો છતો કાર્ય, અર્કાર્યને સરલપણે કહેછે તેમ તે પાપને માયા મૂષાવાદ મૂકીને તેવી રીતે
આલોવે ॥ ૩૨ ॥

નાણંમિ દંસણંમિ અ ॥ સવે ચરિત્તે અ ચનસુ વિ અકંપો ॥ .

ધીરો આગમ કુસલો ॥ અપરિસ્સાવિ રહસ્સાણં ॥ ૩૩ ॥

જ્ઞાનમાં, દર્શનમાં તપમાં અને ચારિત્રમાં એ ચારેમાં અચલાયમાન, ધીર, આગમમાં કુશલ, કહેલા
ગુણ પાપો નીહ કહેનાર (તેવા ગુણ પાસે આલોચણ લેવી જોઈએ) ॥ ૩૩ ॥

રાગેણ દોસેણવ ॥ જં, જે અકયન્નઆ પમાણં ॥

જો મે કિંચિવિ ઝણિનં ॥ તમહં તિવિહ્ણેણ સ્વામેમ્મિ ॥ ૩૪ ॥

રાગે કરી, દ્રેષે કરી, અથવા જે તમાહં અહિત અકુતજ્ઞપણા કરી અને પ્રમાદે કરી બીજાને મેં કંઈક કહ્યું હોય તે હું મન, વચન, કાયાએ કરી સમાધુંછું. ॥ ૩૪ ॥

તિવિહં ઝણંતિ મરણં ॥ બાલાણં બાલપંન્નિયાણં ચ ॥

તદ્વયં પંન્નિય મરણં ॥ જં કેવલિણો અણુમરંતિ ॥ ૩૫ ॥

મરણ ઝણ પ્રકારનું કહેછે (૧) વાલકોનું (૨) વાલ પંડિતોનું (૩) પંડિત મરણ જેણે કરી કેવલીઓ મરણ પામેછે ॥ ૩૫ ॥

જે પુણ અઢ-મડ્યા ॥ પયલ્લિય સન્નાય વક્કન્નાવાય ॥

અસમાહિણા મરંતિ ॥ ન હુ તે આરાદ્ધગા ઝણિઆ ॥ ૩૬ ॥

વક્કી જે આઠ મદવાલા છે તે, નાશ પામી છે બુદ્ધિ જેમની ઇવા, ચક્રપળાને ધારણ કરનારા અસમાધિણ મરેછે, નિશ્ચે તે આરાધક કહેલા નથી ॥ ૩૬ ॥

મરણે વિરાહિણ ॥ દેવ હુમગઈ હુદ્ધહા ય કિર વોદ્ધી ॥

સંસારો ય અણંતો ॥ દવઈ પુણો આગમિસ્સણં ॥ ૩૭ ॥

મરણ વિરાધે છતે દેવતામાં દુર્ગતિ થાય તેમ સમ્યક્ત્વ પામવું દુર્લભ થઈ પડે અને વહી આવતા કાળમાં અનંત સંસાર યાય ॥ ૩૭ ॥

કા દેવ દુર્ગઈ કા ॥ અવોદિ કેણેવ વુઘઈ મરણં ॥

કેણ અણંતં પારં ॥ સંસારં હિંમઈ જીવો ॥ ૩૮ ॥

દેવની દુર્ગતિ કયી ? અવોધિ શું ? શા દેતુણ (ચારંવાર) મરણ થાય ? કયા કારણે સંસારમાં જીવ અનંતકાલ સુધી ભમે ॥ ૩૮ ॥

કંદણ્ણ દેવ કિલ્લિસ ॥ અન્નિન્નગા આસુરીઅ સંમોહા ॥

તા દેવ દુર્ગઈન્ન ॥ મરણંમિ વિરાદિણ હંતિ ॥ ૩૯ ॥

મરણ વિરાધે છતે કંદર્પ દેવ, કિલ્લિવિણ્યા દેવ (હેડ દેવ), ચાકેર દેવ, દાસ દેવ, અને સંમોહા દેવ એ પાંચ દુર્ગતિઓ થાયછે ॥ ૩૯ ॥

મિહ્વા'દંસણ રત્તા ॥ સનિયાણા કિન્હ લેસમો ગાઠા ॥

ફહ જે મરંતિ જીવા ॥ તેસિં ડુવહા ખવે બોદી ॥ ૪૦ ॥

આ સંસારમાં મિથ્યાદર્શનમાં રક્ત, નિયાણા સહિત, કૃષ્ણ લેણ્યાબાઝા જે જીવો મરણ પામે તેઓને બોધિ વીજ દુર્લભ થાયછે ॥ ૪૦ ॥

આપ૦

સમ્મદંસણ રત્ના ॥ અનિયાણા સુક્કલેસમો ગાઢા ॥

ફહ જે મરંતિ જીવા ॥ તેસિં સુલદા જવે વોદી ॥ ૪૧ ॥

આ સંસારમાં સમ્યક્ દર્શનમાં રક્ત, નિયાણા રહિત, થુક્લ લેશ્યાવાઢા જે જીવો મરણ પામેછે તે જી-

વોને વોધિ વીજ (સમકિત) સુલભ થાયછે ॥ ૪૧ ॥

જે પુણ ગુરુ પઢિણીઆ ॥ બહુમોદા સસલ્લા કુસીદ્યાય ॥

અસમાહિણા મરંતિ ॥ તે હુંતિ અણંત સંસારિ ॥ ૪૨ ॥

જેઓ વઢી ગુરુના શત્રુભૂત, વળા મોહવાઢા, દુષળ સહિત, કુઢીલ, અને અસમાધિપ મરણ પામેછે તેઓ

અનંત સંસારી થાયછે ॥ ૪૨ ॥

જિણવયણે અગુરત્તા ॥ ગુરુવયણં જે કરંતિ જાવેણં ॥

અસવલ અસંકલિદા ॥ તે હુંતિ પરિસ સંસારિ ॥ ૪૩ ॥

જિન વચનમાં રાગવાઢા, ગુરુનુ વચન ભાવે કરીને જેઓ કરેછે, દુષળ રહિત, સંકલેવ રહિત દોયછે, તેઓ

થોડા સંસારવાઢા થાયછે ॥ ૪૩ ॥

બાલ મરણાણિ બહુસો ॥ બહુઆણિ અકામગાણિ મરણાણિ ॥

મરિહંતિ તે વરાયા ॥ જે જિણવયણં ન યાણંતિ ॥ ૪૪ ॥

જે જિન વચને નથી જાણતા તે વીંચારા બાલમરણો અને ઘણી વાર ઇચ્છા રહિતપણે મરણ પામશે ॥

સહ્યગહણં વિસ ત્રક્ષણં ચ ॥ જલણં ચ જલપ્પવેસો અ ॥

અણાચાર ત્રંમસેવી ॥ જંમણ મરણાણુ બંધીણિ ॥ ૪૫ ॥

શસ્ત્ર ગ્રહણ, વિષ ભક્ષણ, વળી મરું, પાણીમાં બુડી મરું, અનાચાર તથા અધિક ઉપગરણ સેવનાર, અજન્મ મરણની પરંપરા વચારનારો ॥ ૪૫ ॥

નુદ્ધમહે તિરિયંમિ વિ ॥ મયાણિ જીવેણ બાલમરણાણિ ॥

દંસણ નાણ સહગત્ત ॥ પંનિય મરણં અણુમરિસ્સં ॥ ૪૬ ॥

ઉંચા, નીચા અને તિચ્છી (લોક) માં જીવે બાલમરણો કર્યા, હું દર્શન, જ્ઞાને સહિત થકો પંદિત મરણે મરીશ ॥ ૪૬ ॥

નુદ્ધેયણયં જાઈ ॥ મરણં નરણુસુ વેઅણાન્ન અ ॥

અઆણિ સંત્રરંતો ॥ પંનિય મરણં મરસુ ઇન્દિહ ॥ ૪૭ ॥

ઉદ્દેગ કરનારાં જન્મ મરણ અને નરકને વિષે જે થણી વેદનાઓ, આંત્રે સંભારતો છતો હમણાં પંદિત મરણે મર ॥ ૪૭ ॥

જરૂર નપચ્છહ હુક્કં ॥ તો દુઠ્ઠો સહાવત્ત નવરં ॥

किं किं मए न पत्तं ॥ संसारं संसरतेणं ॥ ४८ ॥

ओ दुःख उत्पन्न थाय तो स्वभाव थकी तेवी विशेष उत्पत्ति जोवी; संसारमां भमतं छतां हुं थुं थुं दुः-

ख नथी पाम्यो ॥ ४८ ॥

संसार चक्रवाले ॥ सर्वविय पुगला मए बहुलो ॥

आहारिआय परिणा ॥ मिआय न यहं गनु ततिं ॥ ४९ ॥

वळी में बगी वलत संसारचक्रमां सर्वे पण पुद्गलो खाधा, तेमज परिणमाव्या, (तोपणं) ॐ हुं

ति पाम्यो नहिं ॥ ४९ ॥

तए कछेहि व अग्गी ॥ लवण जलोवा नई सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तप्पेनुं कामजोगेहिं ॥ ५० ॥

तरणां लाकडाए करी जेम अग्नि अने हजारो नदीओए करीने जेम लवण समुद्र (तुप्ति पामतो नथी)

तेम कामभोगोए करीने आ जीव तुप्ति पामतो नथी ॥ ५० ॥

आहार निमित्तेणं ॥ मन्हा गह्वति सत्तमीं पुढवीं ॥

सच्चित्तो आहारो ॥ न खमो मणसावि पण्येउं ॥ ५१ ॥

આહારના કારણે કરી (તંદુલીઆ) મચ્છો સાતમી નરક મૃતિએ જાયછે. માટે સાચા આહાર મને કરીને પણ પ્રાર્થના કરવા યોગ્ય નથી ॥ ૫૧ ॥

પુર્વિ કય પરિકમ્મો ॥ અનિઆણો ઝહિઝળ મઢ્ઘુદિ ॥

પઢ્ઘા મલિઅ કમાન ॥ સઘો મરણં પમ્મિઝામિ ॥ ૫૨ ॥

મથમ અભ્યાસ કર્યો છે જેણે, અને નિયાણા રહિત થયો હતો, મતિ અને બુદ્ધિથીજ વિચારીને પછી નાશ કર્યો છે કષાય જેણે, એવો હતો જલદી મરણ અંગીકાર કરેછું ॥ ૫૨ ॥

અક્કંને ચિરન્નાવિય ॥ તે પુરિસા મરણ દેસ કાલંમિ ॥

પુઘ્ઘ કય કમ્મ પરિન્ના ॥ વણાઇ પઢ્ઘા પરિવન્નંતિ ॥ ૫૩ ॥

હાંવા વસતના અભ્યાસ વિના અકાલે (અણસણ કરનારા) તે પુરુષો પૂર્વે કરેલા કર્મોના પ્રભાવે કરી શાછા પડેછે (દુર્ગતિએ જાયછે) ॥ ૫૩ ॥

તમ્હા ચંદગ વિઘ્ઘં ॥ સકારણં ઝઙ્ઘુણ પુરિસેણ ॥

જીવો અવિરહિઅ ગુણો ॥ કાયઘો મુક્ક મગ્ગંમિ ॥ ૫૪ ॥

તે માટે રાધાવેધની પેઠે હેતુ, ઉદ્યમવાલા પુરુષોએ મોક્ષ માર્ગ સાધવા માટે પોતાનો આત્મા જ્ઞાનાદિ ગુણ સંહિત કરવો ॥ ૫૪ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥

અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

જહ તંમિ દેસકાલે ॥ અમઠ સન્નો ચયદ્દ દેહં ॥ ૫૫ ॥

સઘો અણુચિંતેનું ॥ ઘણિયંપિ સમઘ્યચિત્તેણં ॥ ૫૮ ॥
તે અવસરને વિષે અતિશય સમર્થ ચિત્તવાળાં પળ વાર અંગરૂપ સર્વ શ્રુત સ્કંધ ચિંતવવાં શક્ય નથી ॥

एगंमिवि जंमि पए ॥ संवेगं वीअराय मग्गंमि ॥

गच्छइ नरो अग्निश्चं ॥ तं मरणं तेणमरिअवं ॥ ५९ ॥

વિતરાગના મારગમાં જે એક પળ પડેને વિષે મનુષ્ય વારંવાર વૈરાગ્ય પામે તેણે કરી સહિત જે મરણે તે મરણ મરવા યોગ્ય છે ॥ ૫૯ ॥

ता एगंपि सिलोमं ॥ जो पुरिसो मरण देस कालंमि ॥

आराहणो वजत्तो ॥ चिंततो आराहगो होइ ॥ ६० ॥

તે મોટે જે પુરુષ મરણના અવસરમાં આરાધનાના ઉપયોગવાળો એક પળ શ્લોક ચિંતવતો રહે તો તે આરાધક થાયછે ॥ ૬૦ ॥

आराहणो वजत्तो ॥ कालं काज्जण सुविहितु सम्मं ॥

उक्कोसं तिन्नि ज्ञेवे ॥ गंतूण लहइ निघाणं ॥ ६१ ॥

આરાધના કરવાના ઉપયોગવાળો, રુઢા આચારવાળો, રુઢી રીતે કાલ કરીને ઉત્કૃષ્ટથી ત્રણ ભવ કરી-
ને મોક્ષ પામેછે ॥ ૬૧ ॥

સમણુ તિઅહં પઠમં ॥ બીઅં સઘઠ સંજનુ મિત્તિ ॥
સઘં ચ વોસિરામિ ॥ દુઅં ત્રણિયં સમાસેણં ॥ ૬૨ ॥
પ્રથમ તો હું સાણું છે, બીજું સર્વ પદાર્થોમાં સંયમવાળો છું (તેથી) હું વઠ્ઠી સર્વને વોસિરાણું છે, આ સંસે-

પે કરી કહું ॥ ૬૨ ॥
લહં અલહપુઠં ॥ જિણવયણ સુન્નાસિઅં અમયજૂઅં ॥
ગહિત્ત સુગદમગ્ગો ॥ નાહં મરણસ્સ વોહેમિ ॥ ૬૩ ॥
જિનેશ્વર ભગવાનના આગમમાં કહેલું, અમૃત સારણું અને પૂર્વે નોંહ પામેલું છું (આત્મતત્ત્વ) હું પામ્યો

અને સિદ્ધિ ગતિનો માર્ગ ગ્રહણ કર્યો તો હું મરણથી બીતો નથી ॥ ૬૩ ॥

ધીરેણ વિ મરિયં ॥ કાનરિસેણ વિ અવસ્સ મરિયં ॥
ડુન્દં હુ મરિયં ॥ વરં સુ ધીરત્તણે મરિનં ॥ ૬૪ ॥
ધીર પુરુષે પણ મરણું પડે છે, અને કાચર પુરુષે પણ અવશ્ય મરણું પડે છે, વંતેને પણ નિશ્ચયે કરી મરવા-
નુ છે, તો ધીરપણે મરણું એ નિશ્ચય સુદર છે ॥ ૬૪ ॥

સિલેણ વિ મરિયં ॥ નિસ્સીલેણ વિ અવસ્સ મરિયં ॥
ડુન્દંપિ હુ મરિયં ॥ વરં સુ સીલત્તણે મરિનં ॥ ૬૫ ॥

શીલત્રાલાં પળ મરતું પડેછે, શીલરહિત માણસે પળ અવશ્ય મરતું પડેછે, વંતેને પણ નિશ્ચય કરી મર-
ત્રાતું છે, તો શીલ સહિત મરતું એ નિશ્ચે સુંદર છે ॥ ૬૫ ॥

નાણસ દંસણસ ય ॥ સમ્મતસ ય ચરિત્ત જુતસ ॥

જો કાહિ જીવનું ॥ સંસારા સો વિમુચ્છિહિસિ ॥ ૬૬ ॥

જે કોઈ ચારિત્ર સહિત જ્ઞાનમાં દર્શનમાં અને સમ્યક્ત્વમાં સાધ્યાનવળું કરશે તે વિશેષે કરી સંસાર-
થકી મુકાશે ॥ ૬૬ ॥

ચિરન્તસિન્ન વંન્નયારી ॥ પપ્પોમેક્કણ સેસયં કમ્મં ॥

અણુપુઘીદ વિમુક્કો ॥ ગઢ્ઢ સિદ્ધિં ધુઅકિલેસો ॥ ૬૭ ॥

જળા કાલ સેવ્યું છે વ્રત્તચર્ય જેને તે વાકીના કર્મનો નાશ કરીને તથા સર્વ વેલેશનો નાશ કરીને
અનુક્રમે થુદ્ધ થયો છતો સિદ્ધિમાં જાય ॥ ૬૭ ॥

નિક્કસાયંસ દંતસ ॥ સૂરસ વવસાઇણો ॥

સંસાર પરિન્નોઅસ ॥ પચ્ચક્કાણં સુદં જંવે ॥ ૬૮ ॥

કપાય રહિત, દાન્ત, (પાંચ ઈન્દ્રિયો અને છઠ્ઠા મનને દમન કરનાર,) શુરવીર અને હૃદયમંત્ર તથા સંસાર-
રથી ભય ભ્રાંત થણો જ્ઞાનું પચ્ચક્કાણ રૂડું હોય ॥ ૬૮ ॥

आराधना पयन्ना.

नमिज्जण जणइ एवं ॥ जयवं समजच्चियं समाइससु ॥

तत्तो वागरइ गुरु ॥ पच्चंताराइणं एयं ॥ १ ॥

श्री गुरु महाराजने नमस्कार करीने आ प्रमाणे विषय कहे के हे भगवन् ! मने समयने उचित आदेश करो (आराधना करावो) तयारे गुरु महाराज छेवटनी आराधना आ प्रमाणे भणे ॥ १ ॥

आलोइसु अइयारे ॥ वयाइ उच्चरसु खमिसु जीवेसु ॥

वोसिरिसु जाविअप्पा ॥ अठारस पावठाणाइं ॥ २ ॥

१ अतिचार आलोवो. २ व्रत उच्चरो. ३ जीवाजोनी खमावो. ४ आत्माने भावीने अठार पाप स्थानक वोसिरावो ॥ २ ॥

चनुसरण डुक्कन गरिइणं च ॥ सुकन्ताणुमोयणं कुणसु ॥

सुहज्जावणं अणसणं ॥ पंच नमुकार सरणं च ॥ ३ ॥

આરા૦ ૬ ચાર શરણ આદરો. ૬ પાપની નિંદા કરો. ૭ સુકૃતની અનુમોદના કરો. ૮ શુભ ભાવના ભાવો. ૯ અ-
ળક્ષણ કરો અને. ૧૦ પંચ પરમેષ્ઠિનું ધ્યાન કરો. ॥ ૩ ॥

॥ ૬૮ ॥

નાણંમિ દંસણંમિ ય ॥ ચરણંમિ તવંમિ તહ્ય વિરયંમિ ॥

પંચવિદ્ધે આયોરે ॥ અદ્વિશ્રાલોચણં કુણસુ ॥ ૪ ॥

જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, તપ અને વૈરિય એ પાંચ પ્રકારના આચારને ત્રિપે અતિચારની આલોચના કરો ॥

કાલ વિણયાઈ અદ્ધ ॥ વ્યયાર આયાર વિરહિયં નાણં ॥

જં કિંચિ મણ પહિયં ॥ મિહામિ હુક્કનં તસ્સ ॥ ૫ ॥

૧ કાલ. ૨ વિનય. ૩ વહુ માન. ૪ ઉપધાન ૫ ગુરુને ઓલવવા. ૬ શુદ્ધ સુત્ર. ૭ અર્થ. ૮ સુત્ર તથા અર્થ
બંને. ૯ આઠ પ્રકારમાંથી આચાર રહિત હું જે કાઈ ધર્મથી હોઉં તેનો મારે મિહામિ હુક્કનં હો (તે પાપ મારે
મિથ્યા થાયો) ॥ ૫ ॥

નાણીણ જં ન દિન્નં ॥ સદ્ધ સામહંમિ વહ્ અસણાદ ॥

જા વિહિયા ય અવત્તા ॥ મિહામિ હુક્કનં તસ્સ ॥ ૬ ॥

છતી શક્તિએ વસ્ત્ર અન્નાદિક જે જ્ઞાનીઓને મેં ન આપ્યું હોય અને જે મેં તેમનો અવજ્ઞા કરી હોય તેનો
મારે મિહામિ હુક્કનં હો ॥ ૬ ॥

જે પંચ પ્રેમ નાણસ્સ ॥ નિંદણં લો ઇમસ્સ નવહાસો ॥
જો ન કલુ નવધાનુ ॥ મિહામિ દુક્કનં તસ્સ ॥ ૭ ॥

માનના પાંચ પ્રકાર, મતિ, શ્રુત, અવધિ, મનઃપર્યવ અને કેવલ તેની જે નિંદા કરી હોય, અને વલી તેમની જે હાંસી કરી હોય તે, તથા વલી જે મેં તેમનો ઉપદાત કર્યો હોય તેનો મિચ્છામિ દુક્કહં હો ॥ ૭ ॥
નાણોવગરણ જૂયાણં ॥ કવલિયા ફાલિહ પુહિયાઈણં ॥

આસાયણા કયા જં ॥ મિહામિ દુક્કનં તસ્સ ॥ ૮ ॥

જ્ઞાનોપગરણમૂત જે કવલી, પાટી પોથી વિગેરેની જે કાંઈ આશાતના કીધી હોય તેનો મારે મિચ્છામિ દુક્કહં હો ॥ ૮ ॥

જં સમત્તં નિસં ॥ કિયાઈ અઠવિહ ગુણ સમાનત્તં ॥
ધરિયં મએ ન સમ્મં ॥ મિહામિ દુક્કનં તસ્સ ॥ ૯ ॥

નિઃશંકિત, નિર્કલિત નિવિતિગિચ્છા, અમુઠ દિહિ, ઉપવંહણા, સ્થિરિકરણ, શાત્સલ્ય, પ્રભાવના એ આઠ પ્રકારના ગુણે સહિત એવું જે સમકિત મેં ન ધારણ કરું હોય તેનો મારે મિચ્છામિ દુક્કહં હો ॥ ૯ ॥

જં ન જણિયા જિણાણં ॥ જિણ પપ્પિમાણં ચ જ્ઞાવનુ પૂયા ॥
જં ચ અપ્પત્તિ વિહિયા ॥ મિહામિ દુક્કનં તસ્સ ॥ ૧૦ ॥

જે અરિહંતની જિન પ્રતિમાની ભાવથી પૂજા ન કરી હોય અને મેં અભક્તિ કરી હોય, તેનો મારે મિ-
ચ્છામિ દુક્કંદં હો ॥ ૧૦ ॥

જં વિરદ્વં વિણાસો ॥ ચેદ્ય દ્વસ્સ જં વિણાસંતો ॥

અન્નોઽવિશ્કલં મે ॥ મિચ્છામિ દુક્કંદં તસ્સ ॥ ૧૧ ॥

ચૈત્ય દ્રવ્યનો જે મેં વિનાશ કર્યો હોય અને જે વિનાશ કરતા વીજા માળસને હેવેલ્યો હોય તેનો મારે
મિચ્છામિ દુક્કંદં હો ॥ ૧૧ ॥

આસાયણં કુણંતો ॥ જં કહ્વિ જિણંદ મંદિરાદસુ ॥

સત્તીએ ન નિસિદ્ધો ॥ મિચ્છામિ દુક્કંદં તસ્સ ॥ ૧૨ ॥

કોઈ પ્રકારે આદિની આશાતના કરતા ઘવા કોઈ માળસને છતી શક્તિએ ન નિષેધ્યો હોય તેનો મારે મિચ્છા-
મિ દુક્કંદં હો ॥ ૧૨ ॥

જં પંચહિં સમિદ્ધિં ॥ તીહિં ગુત્તીહિં સંગયં સયયં ॥

પરિપાલિયં ન ચરણં ॥ મિચ્છામિ દુક્કંદં તસ્સ ॥ ૧૩ ॥

જે પાંચ સમિતિવંદે અને ત્રણ ગુપ્તિવંદે સહિત ઘણું ચારિત્ર નિરંતર મેં ન પાલ્યું હોય તેનો મારે મિચ્છામિ
દુક્કંદં હો ॥ ૧૩ ॥

एगिंदियाण जं कहवि ॥ पुढवि जल जलण मारुय तरूणं ॥

जीवाण व्हो विहिनु ॥ मिळामि डुक्कं तस्स ॥ १४ ॥

पृथ्वी, अप, तेउ, वाउ, वनस्पति ए जे एकेंद्रि जीवोनो में कोइ पण रीते वध कर्यो होय, तेनो मारे मि-
च्छामि दुक्कंडं हो ॥ १४ ॥

किमि संख सुत्ति पुयर ॥ जलोय गंमोल अलसप्पमुहा ॥

वेइंदिया हया जं ॥ मिळामि डुक्कं तस्स ॥ १५ ॥

करमीया, शंख, छीप, पोरा, जलो, गंडोला, अलसीयां, प्रमुख वेइंद्रि जीवोने जे में हण्या होय तेनो
मारे मिच्छामि दुक्कंडं हो ॥ १५ ॥

गदह कुंशु जुआ ॥ मंक्रुण मंकोम कीमियाइया ॥

तेइंदिया हया जं ॥ मिळामि डुक्कं तस्स ॥ १६ ॥

गद्धरीयां, कुंशुआ, जु, मांक्रण, मंकोडी, कीढी, विंगरे तेइंद्रि जीवोने जे में हण्या होय तेनो मारे
मिच्छामि दुक्कंडं हो ॥ १६ ॥

करोलिय कुत्तिय विहू ॥ मळिया सलहत्तप्पय पमुहा ॥

चन्नरिंदिया हया जं ॥ मिळामि डुक्कं तस्स ॥ १७ ॥

કરોલીયા, કુંતી, વિંછી, માંલ, પતંગિયા, તીડ, ભપરા વિગેરે જે મેં ચૌરિંદ્રિ જીવ દળ્યા હોય તેનો મારે મિચ્છામિ દુકડં હો ॥ ૧૭ ॥

જલચર શ્વયર લખરા ॥ આનદિ વ્પમાય દપ્પ કપ્પેસું ॥

પાંચિંદિયા હયા જં ॥ મિહામિ દુક્કમં તસ્સ ॥ ૧૮ ॥

જલચર, થલચર, લેચર વિગેરેને ૧ નિઃશુકતા, ૨ હપયોગ શૂન્યતા, ૩ દર્પ વિગેરેથી જે મેં પાંચિંદ્રિ જીવ દળ્યા હોય તેનો મારે મિચ્છામિ દુકડં હો ॥ ૧૮ ॥

જં કોહ લોહ ભય હાસ ॥ પરવસેણં મણ વિમૂઢેણં ॥

જ્ઞાસિય મસચ્ચ વયણં ॥ તં નિંદે તંચ ગરિહામિ ॥ ૧૯ ॥

જે ક્રોધ, લોભ, ભય અને હાસ્યના પરવશ પળાથકી મેં મૂર્ખે અસત્ય વચન ભાણું હોય તેને હું નિંદું છું અને ગરહું છું ॥ ૧૯ ॥

જં કવરુ વાવમેણ ॥ મણ પરં વંચિનણ શોવંપિ ॥

ગહિયં ધણં અદિન્નં ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨૦ ॥

જે કપટ વ્યાપારવહે મેં પરને ડગીને થોડું પણ ધન અળ દીધું લીધું હોય તેને હું નિંદું છું અને ગરહું છું ॥

દિવં વ મણુસ્સં વા ॥ તેરિહં વા સરાગ હિયણં ॥

જં મેહુણ માયરિયં ॥ તં નિંદે તંચ ગરિહામિ ॥ ૨૧ ॥

દેવ સંવંધી અથવા મનુષ્ય સંવંધી અથવા તિર્યંચ સંવંધી સરાગ હૃદયવડે કરીને જે મૈથુન સેવ્યું હોય તે હું નિંદુંછું અને ગરહુંછું ॥ ૨૧ ॥

જં ઘણ ધન સુવન્ન ॥ પમુહંમિ પરિગહે નવ વિહેવિ ॥

વિહિન્ન મમત્ત ખાવો ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨૨ ॥

જે ધન ધાન્ય સુવર્ણ પ્રમુલ્લ નવ વિથ પરિગ્રહ (ધન, ધાન્ય સેત્ર વાસ્તુક સોતું રૂપું કુપ્ય દ્રિપદ ચતુષ્પદ) ને વિષે જે મમતા ભાવ કીધો હોય તે હું નિંદુંછું અને ગરહુંછું ॥ ૨૨ ॥

જં રાઈ ખોયણ વિરમણાઈ ॥ નિયમેસુ ત્રિવિહ રૂવેસુ ॥

સ્વત્રિયં મહ સંજાયં ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨૩ ॥

રાત્રિ ખોજેન વિરમણાદિ ત્રિવિધ પ્રકારના નિયમોને વિષે મને જે દોષ લાગ્યો હોય તે હું નિંદુંછું અને ગરહુંછું ॥ ૨૩ ॥

વાહિર મપ્પિતરયં ॥ તવં દુવાલસ વિહં ત્રિણુદ્ધિઠં ॥

જં સત્તીએ ન કયં ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨૪ ॥

આરા૦

૫૭૧ ॥ ૧૫

જિનેશ્વર ભગવંતે પ્રાપ્તિલા પૃથ્વા વાલ્મ અને અભ્યંતર મલી વાર પ્રકારના તપને જે યથાશક્તિ ન કર્યા હોય તેને હું નિંદું અને ગરહું ॥ ૨૪ ॥

જોગસુ મુક્ત પદ સાહગેસુ ॥ જં વીરિયં ન ય પતન્તં ॥
મથ વય કાઠિણિ ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨૫ ॥

મોક્ષ માર્ગના સાધક યોગને વિષે મન વચન કાયાણ કરી જે વીર્ય ન ફોરવું તે હું નિંદું અને ગરહું ॥
પાણાદવાય વિરમણ ॥ પમુહાઈ તુમં હુવાલસ વયાઈ ॥

સમ્મં પરિજ્ઞાવંતો ॥ ત્રણસુ જહા ગહિઅ ત્રંગાઈ ॥ ૨૬ ॥

પ્રાણાતિપાત વિરમણ પ્રમુલ્લ તમે વાર વ્રતોને સમ્યક્ પ્રકારે રહી રીતે શાવતા જે માંગાવદે લીધા હોય તે માંગાણ કહો ॥ ૨૬ ॥

સ્વામેસુ સઘ સન્તે ॥ સ્વમેસુ તોસિં તુમં વિગયકોવો ॥
પરિહરિઅ પુદ્ધેવેરો ॥ સઘે મિત્તિત્તિ ચિંતેસુ ॥ ૨૭ ॥

તમે કોષ રહિતપણે સર્વ પ્રાણીમાત્રને સમાવો અને તેમનું તમે સ્વર્ગ પૂર્વ (આગલું) વૈર ત્યાગ કરીને સર્વ મિત્ર છે એમ ચિંતવો ॥ ૨૭ ॥

પાણાદવાય મલિયં ॥ ચોરિકં મેહુણં દ્રવિણ મુહં ॥

कोहं माषां मायं ॥ लोभं पिबं तद्वा दोषं ॥ १८ ॥

१ प्राणातिपात, २ मृषावाद, ३ चोरी, ४ मैथुन, ५ द्रव्यनी मूर्च्छा (परिग्रहनी लालच), ६ क्रोध, ७ मान, ८ माया, ९ लाभ, १० प्रेम, तथा ११ द्वेष ॥ २८ ॥

कलहं अप्रस्कारं ॥ पेषुन्नं रइअरइ समाजुत्तं ॥

परपरिवायं माया ॥ मोसं मिहत्त सद्धं च ॥ २९ ॥

१२ कलह, १३ अम्याख्यान (आलटेंबुं), १४ चाही, १५ रतिअरति सहित, १६ परपरिवाद (पारका दोष), १७ मायावृषा, अने १८ मिथ्यात्व शल्य ॥ २९ ॥

वोसरिसु इमां ॥ मुक्क मग्ग संसग्ग विग्घ नूयां ॥

डुग्गइ निवंधणां ॥ अठारस पावठाणां ॥ ३० ॥

आ मोक्ष मार्गना संसर्गने विघ्न भूत अने दुर्गतिना कारण एवां अठार पाप स्थानकोने वोसरावो. ॥

चउत्तीस अइसय जुआ ॥ अठ मद्दा पाम्हिहर पन्निपुत्ता ॥

सुरविहिय समवसरणा ॥ अरिहंता मज्जे ते सरणं ॥ ३१ ॥

चोत्तीस अतिशय युक्त, आठ महा प्रातिहार्य सहित अने देवताए रचेलुं छे समवसरण जेमनुं एवा ते अरिहंत भगवानो मने शरण हो. ॥ ३१ ॥

ચન્નવિહ કસાય ચત્તા ॥ ચન્ન વયણા ચન્ન પયાર ધસ્મ કહા ॥

ચન્ન ગઇ હુહ નિદ્દલણા ॥ અરિહંતા મપ્પ તે સરણં ॥ ૩૨ ॥

ચાર મકારના (ક્રોધ, માન, માયા, લોભ રૂપ) કષાય જેમણે ત્યાગ કર્યા છે, ચાર મુખવાલા, ચાર પ્રકારની ધર્મ કથા કહેનારા ચાર ગતિના હુલ્લને નાશ કરનારા અરિહંતો તે મને શરણ હો ॥ ૩૨ ॥

જે અઠ્ઠ કસ્મ મુક્કા ॥ વર કેવલ નાણ મુણિય પરમહા ॥

અઠ્ઠમય ઠાણ રહિયા ॥ અરિહંતા મપ્પ તે સરણં ॥ ૩૩ ॥

જે આઠ કર્મથી મુક્ત છે અને પ્રધાન કેવલ જ્ઞાને કરી જાણ્યાં છે પરમાર્થ જેમણે, આઠ મદના સ્થાન-ક રહિત એવા અરિહંતો તે મને શરણ હો ॥ ૩૩ ॥

ઋવ ચિત્તે અરુહંતા ॥ ઋવારિપ્પહરણેણ અરિહંતા ॥

જે તિજગ પૂઅણિજ્ઞા ॥ અરિહંતા મપ્પ તે સરણં ॥ ૩૪ ॥

જે અરિહંતો સંસારરૂપ ક્ષેત્રમાં ઉપજતા નથી અને ભાવ અરિ (રાગ અને દ્વેષ) ને હણવે કરીને અરિહંત થયા છે, જે ત્રણ જગતમાં પૂજનીય છે, એવા અરિહંતો તે મને શરણ હો ॥ ૩૪ ॥

તરિનણ ઋવ સમુદ્ધં ॥ રુનદ્ધં હુહલહરિ લલ્લક હુલ્લંધં ॥

જે સિદ્ધિ મુદ્ધં પત્તા ॥ તે સિદ્ધા હંતુ મે સરણં ॥ ૩૫ ॥

રૌદ્ર અને દુઃખની લલલોગમે લહેરોથી નહિ ઓલંગાય પણ સંપાર સમુદ્રને તરીને મિદિ ગતિનું સુખ તેને જે પામ્યા છે તે સિદ્ધો મારે શરણ હો ॥ ૩૫ ॥

જે પ્રંજિકણ તવ નુગરેણં ॥ નિવિમાદં કમ્મ નિયમાદ ॥
સંપન્ના મુલ્ક સુહં ॥ તે સિદ્ધા હંતુ મે સરણં ॥ ૩૬ ॥

તપરૂપી મોગરવંડે નિવિદ (આકરી) કર્મરૂપ વેડીને ભાગીને મોક્ષરૂપ મુલ્કને પામ્યા તે સિદ્ધોનું મારે શરણ હો
જાણાનલ જોગેણં ॥ જાણ નિદ્દહ સયલ કમ્મમલો ॥

કણગં વ જાણ અપ્પદા ॥ તે સિદ્ધા હંતુ મે સરણં ॥ ૩૭ ॥
ધ્યાનરૂપી અગ્નિના યોગવંડે જેમનો તરુલ કર્મ રૂપ મેલ વલી ગયો છે અને સોનાની પેઠે જેમનો આત્મા નિર્મલ થયો છે તે સિદ્ધોનું મારે શરણ હો ॥ ૩૭ ॥

જાણ ન જમ્મો ન જરા ॥ ન વાહિણો ન મરણં ન વાવાહા ॥

ન ચ કોહાદ કસાયા ॥ તે સિદ્ધા હંતુ મે સરણં ॥ ૩૮ ॥

જેમને જન્મ, જરા (વડપણ) રોગ, મરણ અને અવાધા (પીડા) અને ક્રોધાદિક કષાયો નથી તે સિદ્ધોનું મારે શરણ હો ॥ ૩૮ ॥

કાનં મહુઅર વિત્તિં ॥ જે વાયાલીસ દોસ પરિસુદં ॥

મુંજંતિ પ્રત્ત પાણં ॥ તે સુલિણો હંતુ મે સરણં ॥ ૩૯ ॥

एवुं भोजन

खुद

करीने

दोष

जे

बैतालीश

पेटे

दृष्टि

करिने

મધુકરી (ધમરો ફુલની વાસ લે તેની પેટે) દૃષ્ટિ કરીને જે વૈતાલીશ દોષ કરીને છુદ્ધ અને પાણી જમે છે તે મુનીઓનું મારે શરણ હો ॥ ૩૯ ॥

પંચિન્દ્રિય દમણ પરા ॥ નિહિય કંદપ્પ દપ્પ સરપસરા ॥

ધારંતિ બંનેચરં ॥ તે મુણીણો હુંતુ મે સરણં ॥ ૪૦ ॥

પાંચ ઇન્દ્રિયોને દમવામાં તત્પર કંદર્પનો દર્પ (કામદેવનો અહંકાર) અને તેના વાણનો પ્રમાર જેમણે જીત્યો છે એવા અને બ્રહ્મચર્ય વ્રતને ધારણ કરે છે તે મુનિઓ મારે શરણ હો ॥ ૪૦ ॥

જે પંચ સમિદ સમિયા ॥ પંચ મદ્વય પ્રરુદ્ધણ વસદ્દા ॥

પંચમ ગદ અણુરત્તા ॥ તે મુણીણો હુંતુ મે સરણં ॥ ૪૧ ॥

જે પાંચ સમિતિએ સમિતા, પાંચ મદાવ્રતના મારને ઉપાડવાને દૃષ્ય સરસા, અને પંચમી ગતિ (મોક્ષ) માં અનુરક્ત એવા તે મુનિઓ મારે શરણ હો ॥ ૪૧ ॥

જે ચત્ત સયલ સંગા ॥ સમ મણિ તિણ મિત્ત સત્તુણો ધીરા ॥

સાદંતિ મુક્ક મર્ગં ॥ તે મુણીણો હુંતુ મે સરણં ॥ ૪૨ ॥

જેમણે સકલ સંગ ત્યાગ કર્યો છે, મણિ અને તરણું, મિત્ર અને શત્રુ એ જેમને સરસા છે એવા જેઓ ધીર છે અને જે મોક્ષ માર્ગને સાધે છે તે મુનિઓ મારે શરણ હો ॥ ૪૨ ॥

જો કેવલનાણ દિવાયેરેહિં ॥ તિહંકરેહિં પન્નત્તો ॥

સદ્ જગ જીવ હિયંતુ ॥ સો ધમ્મો હોતુ મે સરણં ॥ ૪૩ ॥

જે કેવલજ્ઞાને કરીને સુર્યરૂપ એવા તિર્થંકરોએ કહેલો અને સર્વ જગતના જીવંત હિતકારી એવો ધર્મ તે મારે શરણ હો ॥ ૪૩ ॥

કહ્વાણ કોમિ જણણી ॥ જઠ અનઠ પ્પવંવાહ નિદ્દલણી ॥

વન્નિજ્ઞાં જીવદયા ॥ સો ધમ્મો હોતુ મે સરણં ॥ ૪૪ ॥

કોઠ કલ્યાણને ઉત્પન્ન કરનારી અને અનર્થના સમૂહને નાશ કરનારી જીવદયા જ્યાં વર્ણન કરાય છે તે ધર્મ મારે શરણ હો ॥ ૪૪ ॥

જો પાવ ત્રરુક્કંતં ॥ જીવં ત્રીમંમિ કુગહ કુવંમિ ॥

ધારિજ્ઞાં નિવરુમાણં ॥ સો ધમ્મો હોતુ મે સરણં ॥ ૪૫ ॥

પાપના ભારથી આક્રાંત થણા જીવને ભયંકર કુગતિરૂપ કુવાને વિષે પડતાં ધારણ કરી રાखે છે તે ધર્મ મારે શરણ હો ॥ ૪૫ ॥

સમ્મા પવ્વમ્મ પુરમ્મગ ॥ લગ્ગા લોઆણં સહ્વાહો જો ॥

ત્તવ અપ્પવિલંઘણ સ્વમો ॥ સો ધમ્મો હોતુ મે સરણં ॥ ૪૬ ॥

દેવલોક અને મોક્ષરૂપ તગરના માર્ગમાં જનારા લોકોને સાર્થવાહ મમાન જે ધર્મ છે અને ભવરૂપી અટવી ઓલંઘવાને સમર્થ છે તે ધર્મ મારે શરણ હો ॥ ૪૬ ॥

એવં ચનણહં સરણં પવન્નો ॥ નિવિન્ન ચિત્તો જવ ચારગાન્ન ॥

જં હુક્કમં કિંપિ સમસ્કમોસિં ॥ નિંદામિ સંઘંપિ અહં તમિન્હિં ॥ ૪૭ ॥

ए प्रकारे चार शरणने अंगिकार करनाशे भवरूपी वेदखानाथी उदासीन छे चित्त जेनुं एवो, जे कांइ दुष्कृत कर्युं होय ते सर्व अहिं हुं एमना समक्ष निंदुछुं ॥ ४७ ॥

જં રહ્ન મિહ્નત વિમોહિણં ॥ મણ્ મમંતેણ કયં કુતિહં ॥

મણેણ વાયાઈ કલેવરેણં ॥ નિંદામિ સંઘંપિ અહં તમિન્હિં ॥ ૪૮ ॥

जे मिथ्यात्वना विशेष. मोहवडे करिनि मैं अहिआं भमर्ता मुनं, वचन अने कायावहे कुतीर्य सेव्युं ते सर्वे पण हुं अहिं निंदुछुं ॥ ४८ ॥

પહ્નાઈત્તે જં જિણ ધમ્મ સગ્ગો ॥ મણ્ કુમગ્ગા પયમ્મી કન્ન ક્કં ॥

જાનુ અહં જં પરપાવહેક્ક ॥ નિંદામિ સંઘંપિ અહં તમિન્હિં ॥ ૪૯ ॥

जे जिन धर्मना मार्गने दांकी दीयो अने मे जे कुमार्ग प्रगट कर्यो, वली पारकाने पापनुं कारण हुं थयो ते सर्वे नुं अहिआं निंदुछुं ॥ ४९ ॥

જંતાણિ જં જંતુ હહાવહાઈ ॥ હલુસ્કલાઈણિ મણ્ કયાઈં ॥

જં પોસિયં પાવ કુમંબયં તં ॥ નિંદામિ સંઘંપિ અહં તમિન્હિં ॥ ૫૦ ॥

જે જીવોને દુઃખ કરનારા હલ અને હલ્લ (લાંચળીઓ) વિગેરે યંત્રો મે કરાવ્યાં વલી પાપે કરીને
કુટુંબને પોષ્યું તે સર્વેનું અહિંઆં હું નિદુંછું ॥ ૫૦ ॥

જિણ પ્રવણ વિંવ પુહય ॥ સંઘ સરુવાઈ સત્ત ચિતાઈં ॥

જં વવિયં ધણ વીયં ॥ તમહં અણુમોઅણુ સુકયં ॥ ૫૧ ॥

૧. જિન ભવન (દેરાસર). ૨ જિન પ્રતિમા. ૩ પુસ્તક ૪ ચતુર્વિધ સંઘ. ૫ એસાત ક્ષેત્રોને વિષે જે
ધનરૂપી વીજ વાવ્યું હોય તે સુકૃતને હું અનુમોદુંછું ॥ ૫૧ ॥

જં સુહ નાણ દંસણ ॥ ચરણાઈં પ્રવન્નવ પ્પવહણાઈં ॥

સમ્મ મણુપાલિયાઈં ॥ તમહં અણુમોઅણુ સુકયં ॥ ૫૨ ॥

જે ભવરૂપી અર્પણ પદ્મ સુદ્રમાં વદ્ધાણ સમાન શુદ્ધ જ્ઞાન, દર્શન, અને ચારિત્રને સમ્યક્ પ્રકારે મેં
પાલ્યાં હોય તે સુકૃતને હું અનુમોદુંછું ॥ ૫૨ ॥

જિણ સિહ સુરિ નવજ્ઞાય ॥ સાહુ સાહમ્મિય પ્પવયણેસુ ॥

જં ત્રિહિન્ન વહુમાણો ॥ તમહં અણુમોઅણુ સુકયં ॥ ૫૩ ॥

જિન અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સાધુ, સાધર્મિક અને પ્રવચનને વિષે જે વહુમાન મેં કર્યું
હોય તે સુકૃતને હું અનુમોદુંછું ॥ ૫૩ ॥

સામાર્થ્ય ચતુર્વીસહયાદ્ ॥ આવસ્તયંમિ હ પ્રે ॥

જં નક્કમિયં સમ્મં ॥ તમહં અણમોઞ્ઞે સુકયં ॥ ૫૪ ॥

સામાયક, ચતુર્વિસત્થો વિગેરે છ પ્રકારના આવશ્યકને વિષે જે સમ્યક્ પ્રકારે ઉચ્ચમ કર્યો હોય તે સુકુ-
તને હું અનુમોદુંછું ॥ ૫૪ ॥

પુદ્ધ કય પુન્ન પાવાણ ॥ સુક્ક હસ્કાણ કારણં લો ॥

ન ય ઞ્ઞો કોવિ જણો ॥ ઈય મુણિય કુણસુ સુહન્નાવં ॥ ૫૫ ॥

પૂર્વકૃત પુન્ય અને પાપ તે લોકને વિષે સુખ અને દુઃખનાં કારણ છે પણ કોઈ વીજો માણસ કારણ
નથી એમ જાણીને શુભ ભાવ કર ॥ ૫૫ ॥

પુદ્ધિં હિચિન્નાણં ॥ કમ્માણં વેદ્ઞાણં જં મુસ્કો ॥

ન પુણો અવેદ્ઞાણં ॥ ઈય મુણિય કુણસુ સુહન્નાવં ॥ ૫૬ ॥

પૂર્વે દુષ્ટ કર્મ કરેલાં તેનું વેદનું તેજ મોક્ષ કહેવાય પણ તેમને નીહ મોગવવાં તે મોક્ષ નહિ એમ જાણી શુભ
ભાવ કર ॥ ૫૬ ॥

જં તુ મએ નરએ નારણં ॥ હસ્કં તિત્તિસ્થિયં તિસ્કં ॥

તત્તો કિત્તિય મિત્તં ॥ ઈય મુણિય કુણસુ સુહન્નાવં ॥ ૫૭ ॥

જે તેમે નરકને વિષે નારકીપણે અત્યંત તેણી આ દુઃખ કેટલામે હિસસે છે એમ જા-
ણીને શુભ ભાવ કર ॥ ૫૭ ॥

જેણ વિણા ચારિત્તં ॥ સુયં તવં દાણ સીલમવિ સવં ॥

કાસ કુસમં વ વિહ્લં ॥ इय मुणिय कुणसु सुहम्मावं ॥ ૫૮ ॥

જે ભાવ વિના, ચારિત્ર, શ્રુત, તપ, દાન, શીલ વિગેરે સર્વ પળ કાસના ફુલની પેઠે નિષ્ફલ છે એમ
જાણીને શુભ ભાવ કર ॥ ૫૮ ॥

જં ઝુંજિઝુણ बहुहा ॥ सुरसेल समुह पवएहिंतो ॥

તિત્તી તણ ન પત્તા ॥ तं चयसु चनविहाहारं ॥ ૫૯ ॥

મેરુ પર્વતના જેટલા હગલાથી પળ વધારે આહાર ઘળી રીતે ભોગવ્યા તો પળ તેવડે તૃપ્તિ થઈ નહિ મોટે
તે વાર પ્રકારના આહારને ત્યાગ કરો ॥ ૫૯ ॥

જો સુલહો જીવાણં ॥ सुर नर तिरि नरय गइ चउक्केसु ॥

મુણિય હુહ્લહં વિરયં ॥ तं चयसु चनविहाहारं ॥ ૬૦ ॥

જે આહાર જીવોને દેવતા, મનુષ્ય, તિર્યંચ અને નરક એ ચાર ગતિઓને વિષે સુલભ છે ને વિરતિ
પણું દુર્લભ છે તે મોટે તે ચાર પ્રકારના આહારને ત્યાગ કરો ॥ ૬૦ ॥

ઠઙ્ગીવ નિકાય વેહે ॥ અકયંમિ કહંપિ જો ન સંનવહ ॥

નવ નમણ હુહાહારં ॥ તં ચયસુ ચનવિહાહારં ॥ ૬૧ ॥

હ જીવની નિકાયનો વધ કર્યા વિના જે આહાર કોઈ પળ રીતે થતો વધી અને તે ભવ ભ્રમણરૂપ દુઃખનો આધારરૂપ છે તે મોટેચાર પ્રકારના આહારનો ત્યાગ કરો ॥ ૬૧ ॥

ચત્તંમિ જંમિ જીવાણં ॥ હોઈ કરયલગયં સુરિંદત્તં ॥

સિદ્ધિ સુહં પિહુ સુલહં ॥ તં ચય સુ ચનવિહાહારં ॥ ૬૨ ॥

જે આહારને ત્યાગ કર્યો છે તે જીવોને હાથેલીમાં દંડપણું આવે છે અને સિદ્ધિનું સુલ પળ નક્કી મુલમ થાય છે તે ચાર પ્રકારના આહારને ત્યાગ કરો ॥ ૬૨ ॥

નાણાવિહ પાવ પરાયણોવિ ॥ જં પાવિનણ અવસાણે ॥

જીવો લહહ સુરત્તં ॥ તં સરસુ ભણે નમુક્કારં ॥ ૬૩ ॥

નાના પ્રકારના પાપમાં તત્પર થણો છો પળ જીવ અંતના વચ્ચે જે નવકાર પામીને જીવ દેવતાપણું પામે છે તે નવકારને મનેને વિષે સ્મરણ કરો ॥ ૬૩ ॥

સુલહાન રમણીન ॥ સુલહં રજ્જં સુરત્તણં સુલહં ॥

ફકુચ્ચિય જો હુહો ॥ તં સરસુ મણે નમુક્કારં ॥ ૬૪ ॥

સ્ત્રીઓ સુલભ છે, રાજ અને દેવપણું એ પણ સુલભ છે તે નવકાર છે તે માટે મને વિષે નવકારનું સ્મરણ કરો ॥ ૬૪ ॥

જેએ સહાણ ગયાણ ॥ પરન્નેવે સંન્નવંતિ જ્ઞવિયાણં ॥

મણ વેઞિય સુક્કારં તં સરસુ મણે નમુક્કારં ॥ ૬૫ ॥

જેની સહાય પામેલા મધ્ય જીવોને પરમવ્રતે વિષે મનોવાંછિત સુખો મળે છે તે નવકાર મંત્રનું મનને વિષે સ્મરણ કરો ॥ ૬૬ ॥

લહંમિ જંમિ જીવાણં ॥ જાયહ ગોપયં વ મ્રવજલહી ॥

સિવ સુદ્ધ સંચંકારં ॥ તં સરસુ મણે નમુક્કારં ॥ ૬૬ ॥

જે નવકાર પામે છે તે જીવોને સંસાર સમુદ્ર ગોપદ (ગાવડા) જેવો થાય છે અને જે મોક્ષ સુખનો સત્યકાર છે તે નવકાર મંત્રનું મનને વિષે સ્મરણ કરો ॥ ૬૬ ॥

એવં ગુરુ વહઠં ॥ પચંતારાહણં નિસુણિઝણં ॥

વોસિઠ સદ્ધપાવો ॥ તદેવ આસેવએ એસો ॥ ૬૭ ॥

એ અણસણ કરનાર

એ પ્રકારે ગુરુએ ઉપદેશેલી છેલ્લી આરાધના સાંખ્યોને સર્વ પાપ જાળે વોસરાવું છે એવો પુરુષ

તથા પ્રકારે સેવે ॥ ૬૭ ॥

પંચ પરમિહિ સમરણ ॥ પરાયણો પાવિઝણ પંચત્તં ॥

પત્તો પંચમ કપ્પંમિ ॥ રાયસીદ્ધો સુરિંદત્તં ॥ ૬૭ ॥

પંચ પરમેષ્ઠી સ્મરણમાં તત્પર થણો એવો રાજસિંહ કુમાર મરણ પામીને પાંચમા દેવલોકને વિષે ઇંદ્રપા-
ણને પામતો હશે ॥ ૬૮ ॥

તપ્પત્તી રયણવહ ॥ તદેવ આરાધિનણ તક્કપ્પે ॥

સામાણિયત્તં પત્તા ॥ તત્તુ ચુઆ નિવહસ્સંતિ ॥ ૬૯ ॥

તેની સ્ત્રી રત્નવતી તેનીજ પેઠે નવકારને આરાધીનેતેદેવલોકને વિષે ઇંદ્રના સામાનિક દેવપુણને પામતી
હવી અને ત્યાંથી ચવીને વંને મોક્ષે જશે ॥ ૬૯ ॥

સિરિ સોમસૂરિ રઈયં ॥ પઙ્ગતાશહણં પસમ્મજણણં ॥

જે અણુસરંતિ સમ્મં ॥ લહંતિ તે સાસયં ઘણં ॥ ૭૦ ॥

શ્રી સોમશૂરિણ રવેલી છેવટની આરાધના તે ઉપશમને ઉત્પન્ન કરનાર છે માટે જેઓ સમ્મયક પ્રકારે
આદરશે તેઓ શાશ્વતા સ્થાનકને (મોક્ષને) પામશે ॥ ૭૦ ॥

॥ इति श्री आराधना प्रकरणं संपूर्णं ॥

